

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Avdelning 2
Rotel 22

DOM
2015-12-01
Malmö

Mål nr
T 2069-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Lunds tingsrätts dom 2014-06-18 i mål T 5676-11, T 5679-11, T 6158-11, T 6159-11, T 6524-11, T 6551-11, T 6556-11, T 6565-11, T 6759-11, T 6761-11, T 6930-11, T 6935-11, T 125-12, T 273-12, T 284-12, T 573-12, T 577-12, T 578-12, T 580-12, T 582-12, T 875-12, T 878-12, T 1037-12, T 2719-12, T 3490-12 och T 1845-13, se bilaga A

KLAGANDE

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag, 502010-9681
106 50 Stockholm

Ombud: Chefsjuristen Christina Waering och försäkringsjuristen Peter Öhrn
Adress som ovan

MOTPARTER

1. Jan-Erik Strobel, 531007-4355 (T 5676-11)
Lilla Svedala Byväg 2
233 93 Svedala

2. MONA Cristin Strobel, 530720-4304 (T 5676-11)
Lilla Svedala Byväg 2
233 93 Svedala

3. MARGARETA Christina Bille Nilsson, 460625-2627 (T 5679-11)
Fågelhundsvägen 54
226 53 Lund

4. PER Göran Nilsson, 460930-1710 (T 5679-11)
Fågelhundsvägen 54
226 53 Lund

5. KENT Nils Arne Danås, 510704-4355 (T 6158-11)
Södergatan 3 G
245 31 Staffanstorp

6. Dödsboet efter Tommy Jönsson (T 6159-11)
c/o Anita Jönsson
Forsbergs väg 4
245 32 Staffanstorp

Dok.Id 260287

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 846	Hovrättstorget 1	040-35 57 00	040-783 11	måndag – fredag
201 80 Malmö		E-post: hovratten.skaneblekinge@dom.se www.hovrattensskaneblekinge.domstol.se		08:00-16:00

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Avdelning 2

DOM
2015-12-01

T 2069-14

7. Stefan Persson Pramryd, 780429-3996 (T 6551-11)
Preludievägen 16
245 42 Staffanstorp

8. Kenth STEFAN Ingemansson, 641124-3915 (T 6556-11)
Nils Holgerssons väg 7
224 66 Lund

9. LARS-Bertil Kent Persson, 471130-4370 (T 6759-11)
Gitarrvägen 43
245 42 Staffanstorp

10. Magnus Persson, 870130-4290 (T 6761-11)
Gitarrvägen 43
245 42 Staffanstorp

11. Anne-Charlotte Wickström, 480620-4048 (T 6930-11)
Väverigatan 13
244 31 Kävlinge

12. Börje PETER Nilsson, 620512-3976 (T 6935-11)
Krusaregränden 2
226 51 Lund

13. INGELA Viola Landau, 541125-4385 (T 125-12)
Tremansvägen 16
236 36 Höllviken

14. THOMAS Bruno Landau, 520506-4370 (T 125-12)
Tremansvägen 16
236 36 Höllviken

15. Britt-Inger Ruth Romare, 470123-8901 (T 273-12)
Östaröd Nytorp
277 45 Sankt Olof

16. Ethel GERTRUD Ingeborg Andersson, 360727-3905 (T 875-12)
Bispgatan 27 B
216 22 Limhamn

17. EVA Monica Andersson, 490524-3988 (T 878-12)
Bronsåldersvägen 33
226 54 Lund

18. ROLF Thage Lennart Andersson, 501102-3958 (T 878-12)
Bronsåldersvägen 33
226 54 Lund

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Avdelning 2

DOM
2015-12-01

T 2069-14

Ombud för 1-18: Advokaten Jörgen Larsson
Advokat Jörgen Larsson AB
Urupsgatan 5
271 53 Ystad

19. LISA Lisbet Agneta Bergström, 510623-2480 (T 573-12)
Signalgatan 5
271 76 Löderup

20. BO Erik Sörensson, 450321-4357 (T 577-12)
Krusbärgsgatan 13
233 65 Bara

21. Eva Elisabet CHRISTINA Sörensson, 460820-3347 (T 577-12)
Krusbärgsgatan 13
233 65 Bara

22. KAJ Lars-Göran Wirenbook, 410912-4133 (T 578-12)
Sandvägen 18
247 45 Torna Hällestad

23. LENA Gunilla Elisabet Bergquist Johansson, 520929-2589 (T 580-12)
Norra Järnvägsgatan 1 A
247 64 Veberöd

24. AGNETA Marianne Danås, 530727-3325 (T 582-12)
Aspvägen 22
245 44 Staffanstorps

25. Sven HANS Roger Eriksson, 490124-1713 (T 1037-12)
Västergatan 5 B
222 29 Lund

26. Christina Forsberg, 570621-4060 (T 1037-12)
Västergatan 5 B
222 29 Lund

27. CHRISTINA Birgitta Danielsson, 490426-2948 (T 1845-13)
Arkeologvägen 104
226 54 Lund

28. PER-Olof Danielsson, 470921-2411 (T 1845-13)
Arkeologvägen 104
226 54 Lund

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Avdelning 2

DOM
2015-12-01

T 2069-14

Ombud för 19-28: Advokaterna Louise Bengtsson och Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö samt
advokaten Claes Kronström
Advokat Claes Kronström AB
Norra Vallgatan 58
211 22 Malmö

29. Karin ANN-CHRISTIN Jönsson, 460804-4329 (T 2719-12)
Lingongatan 26
234 43 Lomma

30. ÅKE Lennart Jönsson, 431029-4576 (T 2719-12)
Lingongatan 26
234 43 Lomma

31. Curt STEFAN Lindgren, 521028-3973 (T 3490-12)
Själlandstorget 2 B
217 42 Malmö

Ombud för 29-31: Advokaten Henrik Ask Lund
Advokatbyrå Sigeman & Co AB
Anna Lindhs plats 4
211 19 Malmö

32. Karl DANIEL Nicholai Röme, 760930-3933 (T 6524-11)
Ledningsgatan 7
226 51 Lund

33. ULLA Margareta Nilsson, 421212-3907 (T 6565-11)
Höstagillesvägen 22
226 51 Lund

34. Dödsboet efter LEIF Göran Erik Nilsson, 400712-2957 (T 6565-11)
c/o Ulla Nilsson
Höstagillesvägen 22
226 51 Lund

Ombud för 32-34: Advokaten Tomas Eliasson
Advokatfirman Delphi i Malmö AB
Stora Nygatan 64
211 37 Malmö

SAKEN
Försäkringsersättning

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Jan-Erik Strobel och Mona Strobel (T 5676-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Jan-Erik Strobel och Mona Strobel för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Jan-Erik Strobel och Mona Strobel att solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Jan-Erik Strobel och Mona Strobel ska solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Margareta Bille Nilsson och Per Nilsson (T 5679-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Margareta Bille Nilsson och Per Nilsson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Margareta Bille Nilsson och Per Nilsson att solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Margareta Bille Nilsson och Per Nilsson ska solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Kent Danås (T 6158-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Kent Danås för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Kent Danås att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Kent Danås ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Dödsboet efter Tommy Jönsson (T 6159-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta dödsboet efter Tommy Jönsson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar dödsboet efter Tommy Jönsson att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Dödsboet efter Tommy Jönsson ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Stefan Persson Pramryd (T 6551-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Stefan Persson Pramryd för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Stefan Persson Pramryd att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Stefan Persson Pramryd ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Stefan Ingemansson (T 6556-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Stefan Ingemansson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Stefan Ingemansson att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Stefan Ingemansson ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Lars Persson (T 6759-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Lars Persson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Lars Persson att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Lars Persson ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Magnus Persson (T 6761-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Magnus Persson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Magnus Persson att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Magnus Persson ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Anne-Charlotte Wickström (T 6930-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Anne-Charlotte Wickström för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Anne-Charlotte Wickström att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Anne-Charlotte Wickström ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Peter Nilsson (T 6935-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Peter Nilsson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Peter Nilsson att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Peter Nilsson ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Ingela Landau och Thomas Landau (T 125-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Ingela Landau och Thomas Landau för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Ingela Landau och Thomas Landau att solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Ingela Landau och Thomas Landau ska solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Britt-Inger Ruth Romare (T 273-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Britt-Inger Ruth Romare för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Britt-Inger Ruth Romare att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Britt-Inger Ruth Romare ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Gertrud Andersson (T 875-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Gertrud Andersson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Gertrud Andersson att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Gertrud Andersson ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Eva Andersson och Rolf Andersson (T 878-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Eva Andersson och Rolf Andersson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Eva Andersson och Rolf Andersson att solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Eva Andersson och Rolf Andersson ska solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Lisa Bergström (T 573-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Lisa Bergström för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Lisa Bergström att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Lisa Bergström ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Bo Sörensson och Christina Sörensson (T 577-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Bo Sörensson och Christina Sörensson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Bo Sörensson och Christina Sörensson att solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Bo Sörensson och Christina Sörensson ska solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Kaj Wirenbook (T 578-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Kaj Wirenbook för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Kaj Wirenbook att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Kaj Wirenbook ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Lena Bergquist Johansson (T 580-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Lena Bergquist Johansson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Lena Bergquist Johansson att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Lena Bergquist Johansson ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Agneta Danås (T 582-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Agneta Danås för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Agneta Danås att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Agneta Danås ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Hans Eriksson och Christina Forsberg (T 1037-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Hans Eriksson och Christina Forsberg för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Hans Eriksson och Christina Forsberg att solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Hans Eriksson och Christina Forsberg ska solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Christina Danielsson och Per Danielsson (T 1845-13)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Christina Danielsson och Per Danielsson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Christina Danielsson och Per Danielsson att solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Christina Danielsson och Per Danielsson ska solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Ann-Christin Jönsson och Åke Jönsson (T 2719-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Ann-Christin Jönsson och Åke Jönsson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Ann-Christin Jönsson och Åke Jönsson att solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Ann-Christin Jönsson och Åke Jönsson ska solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Stefan Lindgren (T 3490-12)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Stefan Lindgren för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Stefan Lindgren att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Stefan Lindgren ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Daniel Röme (T 6524-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Daniel Röme för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Daniel Röme att ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Daniel Röme ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

Ulla Nilsson och dödsboet efter Leif Nilsson (T 6565-11)

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i huvudsaken och ogillar käromålet.

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut i fråga om rättegångskostnader och befriar Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag från skyldigheten att ersätta Ulla Nilsson och dödsboet efter Leif Nilsson för rättegångskostnader vid tingsrätten.

Hovrätten förpliktar Ulla Nilsson och dödsboet efter Leif Nilsson att solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader vid tingsrätten med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess att betalning sker.

Ulla Nilsson och dödsboet efter Leif Nilsson ska solidariskt ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag för rättegångskostnader i hovrätten med 12 821 kr, varav 12 120 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för hovrättens dom till dess att betalning sker.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN, M.M.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (Länsförsäkringar) har yrkat att hovrätten ogillar käromålen samt till följd av det befriar Länsförsäkringar från skyldigheten att ersätta motparterna för rättegångskostnader vid tingsrätten och i stället förpliktat motparterna att ersätta Länsförsäkringar för rättegångskostnad där.

Motparterna har motsatt sig ändring.

För det fall hovrätten finner att försäkringsersättning ska utgå har Länsförsäkringar godtagit de av tingsrätten utdömda kapitalbeloppen samt de utdömda räntorna. Parterna är även i hovrätten ense om att orsakandeteorin ska tillämpas i första hand. Länsförsäkringar har angett att om ersättning till samtliga motparter ska utgå enligt kravprincipen och därmed ur ansvarsförsäkringen för försäkringsåret den 1 april 2010 – den 31 mars 2011 kan var och en av motparterna, på grund av försäkringens beloppsmässiga tak och med beaktande av 9 kap. 9 § försäkringsavtalslagen (2005:104), bara tillerkännas en viss procent av sin ersättning. Om en sådan beräkning ska göras i förhållande till varje motpart, är parterna överens om att beräkningen ska göras utifrån de kravdatum och den eurokurs som framgår av tabellen på s. 80 i tingsrättens dom.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

PARTERNAS TALAN I HOVRÄTTEN

Parterna har till stöd för sin talan i hovrätten, med nedan angivna justeringar, åberopat samma grunder och utvecklat sin talan på samma sätt som vid tingsrätten i de frågor som varit föremål för hovrättens prövning.

Länsförsäkringar

Gemensamma grunder i samtliga mål

Länsförsäkringar har i hovrätten frånfallit påståendena (s. 78 i tingsrättens dom) om att Connecta Fond och Försäkring AB (Connecta) eller Per Rytterborg inte har samman-

blandat motparternas medel med Connectas medel, *att* orsakssamband saknas mellan en eventuell sammanblandning av motparternas medel med Per Rytterborgs eller Connectas egna medel och uppkommen skada samt *att* skadeståndsskyldighet på grund av sammanblandning av motparternas medel med egna medel inte omfattas av ansvarsförsäkringen. I stället har Länsförsäkringar – för det fall hovrätten skulle finna att Per Rytterborg eller Connecta mottagit motparternas medel *vid försäkringsförmedling* – vitsordat att sammanblandning mellan motparternas medel och Per Rytterborgs eller Connectas medel utgör åsidosättande av god försäkringsförmedlingssed.

Länsförsäkringar har således i hovrätten – med bäring på samtliga mål – gjort gällande följande.

Per Rytterborg eller Connecta har inte orsakat skada för motparterna i den försäkrade verksamheten (förmedling av personförsäkring under tiden 27 augusti 2004–31 mars 2005 eller förmedling av person- och skadeförsäkring i tiden efter den 31 mars 2005). Per Rytterborg eller Connecta är därmed inte skadeståndsskyldiga enligt den försäkrade skadeståndsskyldigheten enligt 14 § lagen (1989:508) om försäkringsmäklare (FML) eller 5 kap. 7 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling (LFF).

Genom LFF genomförde Sverige Europaparlamentets och rådets direktiv (2002/92 EG) av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling.¹ I förarbetena till lagen sägs:

*... av direktivets definition av försäkringsförmedling framgår det att föremålet för förmedlingen ska vara ett försäkringsavtal, dvs. ett avtal om försäkring som ingås mellan en försäkringsgivare och en försäkringstagare.*²

Vad som är försäkringsgivare/försäkringsbolag enligt LFF anges vara ett företag ”som har tillstånd att driva försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige eller lagen (1972:262) om understödsföreningar”.³

---

¹ Prop. 2004/05:133 s. 1.

² Prop. 2004/05:133 s. 48.

³ Prop. 2004/05:133 s. 146.

Försäkringsförmedling i direktivets och LFF:s mening är alltså förmedling av ett konkret avtal om försäkring som ingås mellan en försäkringstagare och en försäkringsgivare med tillstånd att bedriva försäkringsrörelse i Sverige eller inom den europeiska gemenskapen. Det finns inte skäl att anta att det enligt FML gällde någon annan ordning rörande ”försäkring” eller ”försäkringsgivare”.

Vad som förekommit mellan envar av motparterna å ena sidan och Per Rytterborg eller Connecta å andra sidan rörande fiktiva produkter kan således inte utgöra förmedling av försäkring enligt FML eller LFF varför dessa lagar inte gäller för Per Rytterborgs eller Connectas ansvar. Också för det fall det är en verklig produkt som Per Rytterborg eller Connecta förmedlat är produkten inte en kapitalförsäkring. Produkten är en ren sparprodukt utan försäkringsinslag. Produkten saknar nämligen för kapitalförsäkring nödvändiga egenskaper såsom riskmoment och förmånstagarförordnande.⁴

Per Rytterborgs verksamhet var investeringsrådgivning som dessutom var bedräglig. Sådan verksamhet är undantagen från försäkringsskydd genom försäkringsvillkorens bestämmelse om avvikande verksamhet; 4.2.1 (villkor V 463:3) och C 15.12.1 (villkor V 463:4, V 463:5 och V 463:6).

För det fall hovrätten finner att Per Rytterborg eller Connecta har mottagit motparternas medel vid försäkringsförmedling – vilket i och för sig bestrids – vitsordas att sammanblandning mellan motparternas medel och Per Rytterborgs eller Connectas medel utgör åsidosättande av god försäkringsförmedlingssed.

Ansvarsförsäkringen för försäkringsåret 1 april 2010–31 mars 2011 (försäkringsvillkor V 463:6) gällde med ett högsta försäkringsbelopp på 2 240 000 euro. De totala yrkan- dena om skadestånd grundat på påstående enligt kravprincipen eller skada orsakad under detta försäkringsår överstiger detta belopp. Eftersom det högsta försäkringsbe- loppet anges i euro ska – om ersättning ska utgå enligt kravprincipen – vart och ett skadeståndskrav i svenska kronor räknas om till euro enligt den växelkurs som gällde för köp av euro vid respektive tidpunkt då skadeståndskrav framställdes mot Länsför-

---

⁴ Jfr RÅ ref 54 med hänvisning till förhandsbesked RÅ 1994 not 19.

säkringar. Den växelkurs som ska tillämpas är den som anges i tabellen på s. 80 i tingsrättens dom. Om ersättning ska betalas enligt kravprincipen för skador som uppkommit före den 1 april 2010 men också till dem vars skador uppkommit under perioden 1 april 2010–31 mars 2011 kan Länsförsäkringar enligt 9 kap. 9 § försäkringsavtalslagen inte förpliktas att till respektive motpart betala större försäkringsersättning än vad som täcks av det högsta försäkringsbeloppet. En fördelning måste då göras mellan motparterna och var och en av dem kan då bara få en viss procent av sin ersättning.

Ändringen av vissa villkor i försäkringsvillkor V 463:6 var föranledd av att de kunde stå i strid med försäkringsavtalslagen. Det gjordes därför förtydliganden. Villkoret X 01 stod emellertid inte i strid med försäkringsavtalslagen. Att dess lydelse ändrades var ett förbiseende, vilket dock Länsförsäkringar får stå för. Ändringen innebar inte något förtydligande av vad som gällt i tidigare villkor.

Justerade grunder och kompletterande sakframställan i enskilda mål

I målet mot *Lisa Bergström* har Länsförsäkringar *sakframställningsvis* anfört följande. Det har inte mellan Lisa Bergström och Per Rytterborg diskuterats hur investering i kapitalförsäkring skulle ske eller vilken kapitalförsäkring som skulle väljas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Lisa Bergström. Hon har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Lisa Bergström har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer. Det enda resultatet av kontakterna med Per Rytterborg – sedan betalningen till Per Rytterborg skett – är att Lisa Bergström fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämns ”Investeringsansökan för Företags Obligation Via kapitalförsäkring”. Handlingen speglar inte några verkliga förhållanden. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

I målet mot *Bo Sörensson* och *Christina Sörensson* har Länsförsäkringar frånfallit de särskilda grunder som åberopats angående de två första investeringarna som gjordes

den 24 oktober 2004 respektive den 22 november 2005 och som anges under rubriken ”Särskilda grunder angående de två första investeringarna” på s. 137 i tingsrättens dom.

I målet mot *Kaj Wirenbook* har Länsförsäkringar frånfallit påståendena om att överföringen om 950 000 kr i februari 2010 till Connecta inte gjorts på grund av Per Rytterborgs handlande och att någon skada inte uppkommit för Kaj Wirenbook med anledning av den överföringen (s. 142 i tingsrättens dom).

I målet mot *Åke Jönsson* och *Ann-Christin Jönsson* har Länsförsäkringar förtydligat att makarna Jönssons sista investering om 400 000 kr gjordes vid tid då försäkringsvillkor V 463:6 var gällande och att bolaget därför beträffande den investeringen inte gör gällande att bolaget inte ansvarar gentemot de skadelidande för skada som orsakats genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar har bestritt att bolagets försäkringsvillkor är oskäligen och att skäl för jämkning av villkoren med stöd av 36 § avtalslagen föreligger.

I målet mot *Stefan Lindgren* (s. 175–177 i tingsrättens dom) har Länsförsäkringar – i enlighet med den i samtliga mål justerade bestridandegrunden angående sammanblandning mellan motparternas medel och Per Rytterborgs eller Connectas medel – frånfallit påståendena om att Per Rytterborg och Connecta inte har sammanblandat medel och att det saknas orsakssamband mellan en eventuell sammanblandning och uppkommen skada. Länsförsäkringar har vidare frånfallit påståendet om att betalningskyldighet för investeringarna den 3 december 2004, den 9 maj 2005, den 18 maj 2005 och den 15 februari 2006 inte föreligger på den grunden att Per Rytterborg vid tiden för investeringarna inte var registrerad hos Finansinspektionen som försäkringsmäklare och inte heller var försäkrad mäklare enligt försäkringsavtalen. Länsförsäkringar har även frånfallit påståendet om att någon fullmakt för Per Rytterborg eller för Connecta att förmedla försäkring inte har utfärdats av Stefan Lindgren. Länsförsäkringar har inte heller gjort gällande att investeringsbevisen – om de enligt sitt innehåll kan anses spegla en kapitalförsäkring – avser kapitalförsäkring som innehas av Connecta och inte

någon försäkring för Stefan Lindgren, eftersom denna invändning avser investeringsbevis som inte är aktuella i målet.

Motparterna

Gemensamma grunder

Motparterna har preciserat sina gemensamma grunder och till stöd för sin talan i hovrätten åberopat följande.

Connecta har förmedlat försäkringar. Bolaget har i sin verksamhet omfattats av en författningsenlig ansvarsförsäkring för den skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada som bolaget kan åläggas att svara för om det åsidosätter sina skyldigheter. Länsförsäkringar har varit försäkringsgivare för denna försäkring.

Connecta har genom anställd tjänsteman föreslagit var och en av motparterna att ingå försäkringsavtal och har även utfört förberedande arbete innan försäkringsavtal ingåtts. Motparterna har därefter uppdragit åt Connecta att investera i kapitalförsäkringar. Det har senare framkommit att några investeringar i enlighet med uppdragen inte gjorts, att de investeringsbelopp som motparterna överlämnat inte hållits avskilda från försäkringsförmedlarens tillgångar och att tjänstemannen tillgodogjort sig beloppen.

Connecta har genom det angivna förfarandet inte iakttagit god försäkringsförmedlings sed och inte heller med tillbörlig omsorg tillvaratagit motparternas intressen. Dessa har genom Connectas och tjänstemannens uppsåtliga eller grovt oaktsamma agerande orsakats ren förmögenhetsskada för vilken Connecta är skadeståndsskyldigt motsvarande det negativa kontraktsintresset.

Connectas skadeståndsskyldighet gentemot motparterna har omfattats av bolagets ansvarsförsäkring hos Länsförsäkringar. Länsförsäkringar ska därför utge ersättning till motparterna för den skada som uppkommit hos dessa.

Vid bedömningen av försäkringsfallen ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas. Om rätten, på grund av det av Länsförsäkringar åberopade undantaget i vissa av försäkringsvillkoren för skada orsakad genom grov vårdslöshet eller uppsåt, skulle finna att motparterna inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadorna anmälts tillämpas.

Justerade grunder i enskilda mål

Stefan Lindgren har förtydligat att även han åberopar de för samtliga motparter gemensamma grunderna. Han har frånfallit påståendena om att Connecta även brustit i god försäkringsmäklarsed och inte med tillbörlig omsorg tillvaratagit *Stefan Lindgrens* intressen genom att låta *Per Rytterborg*, fram till maj 2006, ägna sig åt försäkringsmäklarverksamhet utan att vara hos Finansinspektionen registrerad försäkringsmäklare samt ha lämnat felaktig rådgivning om de produkter som *Stefan Lindgren* investerat i och därigenom förmått honom att teckna försäkringsprodukter som varit ett falsarium (s. 166 i tingsrättens dom).

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Hovrätten har beträffande de delar som är föremål för prövningen här i allt väsentligt tagit del av samma skriftliga och muntliga bevisning som tingsrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

En av Connectas verksamhetsgrenar var försäkringsförmedling av bl.a. livförsäkringar. Connecta hade Finansinspektionens tillstånd för denna verksamhet och förmedlade försäkringar från flera stora försäkringsbolag. Försäkringsförmedlare har, och hade även under den tid då FML var gällande, en lagstadgad ansvarsförsäkringsplikt (2 kap. 5 och 6 §§ LFF respektive 4 och 5 §§ FML). Den som inte efterlever ansvarsförsäkringsplikten mister sitt tillstånd att bedriva försäkringsförmedling. Connecta hade en ansvarsförsäkring hos Länsförsäkringar, först genom en individuellt tecknad försäkring och senare, från den 1 april 2005, genom en gruppörsäkring tecknad av Svenska försäkringsförmedlares förening (SFM).

Motparterna vill nu få ersättning ur ansvarsförsäkringen för skada som försäkringsförmedlaren, och sedermera verkställande direktören, hos Connecta, Per Rytterborg, orsakat motparterna genom att förmå dem att investera i fiktiva produkter och själv tillgodöra sig investeringsbeloppen. Målet handlar således inte om Per Rytterborgs eller Connectas inom- eller utomobligatoriska skadeståndsansvar mot motparterna utan om huruvida den ansvarsförsäkring som Connecta hade hos Länsförsäkringar omfattar Per Rytterborgs agerande mot motparterna. Eftersom Per Rytterborg avled vid månadsskiftet november/december 2010 och såväl Per Rytterborgs dödsbo som Connecta kort tid därefter försattes i konkurs har någon prövning av Per Rytterborgs eller Connectas skadeståndsskyldighet aldrig gjorts. Motparternas talan i detta mål grundar sig alltså enbart på den ansvarsförsäkring som Connecta hade hos Länsförsäkringar för sin försäkringsförmedling.

Avtalsparter beträffande ansvarsförsäkringen är Connecta – när det gäller gruppförsäkringen genom SFM – och Länsförsäkringar. Det är fråga om en kommersiell försäkring, tecknad mellan kommersiella parter.

Den reglering som uppställer krav på ansvarsförsäkring för försäkringsförmedling, dvs. FML och LFF, är näringsrättslig med vissa civilrättsliga inslag. Regleringen har professionsutövaren (Connecta) och tillsynsmyndigheten (Finansinspektionen) som adressater men däremot inte den försäkringsgivare (Länsförsäkringar) som ska tillhandahålla ansvarsförsäkringen. Det finns inte någon skyldighet för ansvarsförsäkringsgivaren (Länsförsäkringar) att möta de krav som uppställs på den obligatoriska ansvarsförsäkringen, utan avtalsfrihet råder (Jessica van der Sluijs, *Professionsansvarsförsäkring*, 2013, s. 67–68).

Av villkoren för ansvarsförsäkringen framgår att försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt FML (villkorsversionen V 463:3, gällande 27 augusti 2004–31 mars 2006) respektive sådan skadeståndsskyldighet som avses i 5 kap. 7 § LFF (övriga i målet aktuella villkorsversioner).

I försäkringsvillkoren finns alltså en uttrycklig hänvisning till FML och LFF. Villkoren som avgränsar försäkringens omfattning måste således tolkas mot bakgrund av den näringsrättsliga kontexten och avtalstolkning och lagtolkning flyter ihop. Frågan om ansvarsförsäkringen täcker ett skadeståndsansvar som uppstår får alltså lösas genom en tolkning av den näringsrättsliga regleringen (Jessica van der Sluijs, *Professionsansvarsförsäkring*, 2013, s. 307).

En effekt av att försäkringen är avgränsad till försäkringsförmedlaryrket är att en skadelidande riskerar att bli utan ersättning om en skada har orsakats utom ramarna för den försäkrade verksamheten. I litteraturen har anförts att det kan vara svårt för en skadelidande att bedöma om ett handlande faller inom ramarna för en verksamhet eller utanför och att det kan upplevas som ännu värre att drabbas av en skada till följd av att en rådgivare gjort något som ligger utanför ramarna för verksamheten (Jessica van der Sluijs, *Professionsansvarsförsäkring*, 2013, s. 185). Det faktum att en skadelidande har en direktkravs rätt, dvs. rätt att rikta krav direkt mot ansvarsförsäkringsgivaren, saknar betydelse för bedömningen av försäkringens omfattning.

På vissa områden med obligatorisk ansvarsförsäkring har lagstiftaren utarbetat en ordning med kompletterande ersättningssystem som tar vid om ansvarsförsäkring saknas eller inte omfattar skadeståndsskyldigheten. Så är fallet exempelvis när det gäller trafikskador, patientskador och atomskador.⁵ När det gäller bl.a. försäkringsförmedlare saknas sådana kompletterande ersättningssystem som tar vid när ansvarsförsäkringen inte räcker till. Den skadelidandes, kundens eller konsumentens skydd är alltså svagare – och är också tänkt att vara svagare – på detta område än när det gäller exempelvis trafik- och patientskador (se Jessica van der Sluijs, *Professionsansvarsförsäkring*, 2013, s. 102).

Vad den i målet aktuella ansvarsförsäkringen täcker definieras alltså av skadeståndsskyldighet för försäkringsförmedling enligt FML respektive LFF. En definition av vad

---

⁵ Vid trafikskador kan ersättning utgå från Trafikförsäkringsföreningen, vid patientskador från Patientförsäkringsföreningen och vid atomskador finns särskilda bestämmelser om kompletterande ersättningslösningar i lagen (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor.

som avses med försäkringsförmedling finns i LFF, men inte i FML. Det finns emellertid inte någon anledning att anta att vad FML omfattar skulle skilja sig från vad LFF omfattar. Att lagarnas räckvidd motsvarar varandra är dessutom parterna överens om.

I detta fall är det, som inledningsvis har nämnts, fråga om en kommersiell försäkring. Det råder avtalsfrihet och lagstiftningen om ansvarsförsäkringsplikt riktar sig mot Connecta och Finansinspektionen men inte mot Länsförsäkringar. Ansvarsförsäkringsplikten omfattar det av lagstiftaren avsedda skyddsområdet, dvs. försäkringsförmedling. Lagstiftarens avsikt har inte varit att försäkringen ska täcka ansvar för alla skador försäkringsförmedlaren orsakar sin omvärld (Jessica van der Sluijs, *Professionsansvarsförsäkring*, 2013, s. 168, jfr prop. 2004/05:133 s. 75 där avvägningen mellan å ena sidan skyddet för den skadelidande och å den andra sidan förmedlarnas faktiska möjlighet att teckna ansvarsförsäkring på rimliga villkor diskuteras).

Vad som är försäkrat måste bestämmas objektivt och kan inte avgöras subjektivt, dvs. utifrån någons uppfattning om vad som är försäkrat. Enligt hovrättens mening är detta en självklar utgångspunkt vid tolkning av försäkringsvillkoren (jfr Bengtsson, *Försäkringsavtalsrätt*, tredje upplagan, 2015, s. 51).

För att fastställa ansvarsförsäkringens omfattning måste alltså frågan om vad lagstiftaren avsett med begreppet försäkringsförmedling besvaras. I detta fall blir det ytterst fråga om att *objektivt* fastställa om Per Rytterborg har orsakat skada vid vad som i lagens mening avses med försäkringsförmedling.

En definition av vad som avses med försäkringsförmedling finns, som tidigare nämnts, i LFF. Enligt 1 kap. 1 § LFF avses således med försäkringsförmedling yrkesmässig verksamhet som består i att

1. lägga fram eller föreslå försäkringsavtal eller utföra annat förberedande arbete innan försäkringsavtal ingås,
2. för någon annans räkning ingå försäkringsavtal, eller
3. bistå vid förvaltning och fullgörande av försäkringsavtal.

Verksamhet som faller utanför definitionen är inte försäkringsförmedling, oavsett om den är tillståndspliktig eller icke tillståndspliktig.

Definitionen av försäkringsförmedling är i sak hämtad från direktivet, även om vissa språkliga justeringar gjorts. När det gäller definitionen anges i förarbetena (prop. 2004/05:133 s. 47) följande:

”En ren bokstavstolkning av definitionen i direktivet ger närmast intryck av att all verksamhet som på något sätt har anknytning till ett försäkringsavtal utgör försäkringsförmedling. Mot bakgrund av direktivets innehåll i övrigt bör det dock understrykas att en sådan strikt tolkning inte framstår som vare sig riktig eller rimlig. Begreppet försäkringsförmedling bör i stället tolkas i ljuset av det grundläggande syftet med direktivet, dvs. att uppställa höga krav på yrkeskvalifikationer för sådana aktörer som spelar en central roll vid köp och försäljning av försäkringar.”

Därefter räknas några yrkesgrupper upp som, mot bakgrund av definitionen, anses ägna sig åt försäkringsförmedling. Den gemensamma nämnaren för dessa sägs vara att de har möjlighet att direkt påverka kundernas försäkringsskydd. Begreppet försäkringsförmedling ska alltså, enligt det återgivna förarbetsuttalandet, tolkas i ljuset av det grundläggande syftet med direktivet. Motsvarande uttalande finns i specialmotiveringen till 1 kap. 1 § LFF (prop. 2004/05:133 s. 144).

När det gäller direktivets syfte anges i förarbetena (prop. 2004/05:133 s. 40) följande:

”En av utgångspunkterna för genomförandet av direktivet om försäkringsförmedling bör vara att åstadkomma ett fullgott kundskydd. Av betydelse här är inte bara att se till att de personer som får förmedla försäkringar i Sverige uppfyller högt ställda krav på yrkeskvalifikationer utan även att de lämnar sådan information som är av särskild betydelse från kundsynpunkt. Bedömningen av i vilken utsträckning det i den svenska lagstiftningen bör ställas strängare eller ytterligare krav på försäkringsförmedlare än vad som gäller enligt direktivet bör ske med beaktande av intresset av ett sådant fullgott kundskydd.”

Det grundläggande syftet med direktivet är således att åstadkomma ett fullgott kundskydd i det avseendet att den som ska förmedla försäkringar dels besitter en god *kompetens*, dels lämnar relevant och tillräcklig *information* till kunderna.

I anslutning till de återgivna förarbetsuttalandena anges i litteraturen att det är klart att det grundläggande syftet med reglerna bör kunna användas vid tolkning av bestämmel-

serna om lagens tillämpningsområde och att den huvudsakliga tanken bakom direktivet och LFF är att försäkringsförmedling endast bör utövas av personer som dels uppfyller tydliga krav på bl.a. kunskap och kompetens, dels har en skyldighet att ge kunden nödvändig information. Mot den bakgrunden har dragits slutsatsen att det är "... tydligt att kundskyddsperspektivet kan tillmätas stor betydelse vid tolkningen av bl.a. de bestämmelser som lägger fast lagens tillämpningsområde" (Sundberg m.fl., *Lagen om försäkringsförmedling, En kommentar*, 2007, s. 37).

Uttalandena i såväl förarbeten som litteratur om att kundskyddsperspektivet kan tillmätas stor betydelse vid tolkningen av de bestämmelser som lägger fast lagens tillämpningsområde innebär inte att kundens subjektiva uppfattning om vad som är försäkringsförmedling ska tillmätas betydelse. Det handlar i stället om att mot bakgrund av lagens syften objektivt slå fast vad som är försäkringsförmedling.

Begreppet försäkringsförmedling bör således tolkas i ljuset av det grundläggande syftet med direktivet, vilket alltså är att försäkringsförmedling endast ska utövas av personer som dels uppfyller tydliga krav på bl.a. kunskap och kompetens, dels har en skyldighet att ge kunden nödvändig information. Kärnan i lagens tillämpningsområde är sådan verksamhet som kräver särskild kunskap och kompetens i försäkringsfrågor (Sundberg m.fl., *Lagen om försäkringsförmedling, En kommentar*, 2007, s. 41). Vid tolkningen av vad som ska anses vara försäkringsförmedling bör man, mot bakgrund av det tidigare angivna, ställa sig frågan vilken typ av åtgärder som kräver särskild kunskap och kompetens. Krävs särskild kunskap och kompetens kan man utgå från att det är fråga om försäkringsförmedling. Att tolka begreppet försäkringsförmedling på det sättet är, trots att det handlar om en tolkning i enlighet med det bakomliggande syftet om kundskydd, inte samma sak som att lägga kundens uppfattning – befogad eller obefogad – till grund för tolkningen.

Att märka i sammanhanget är också att såväl direktivet som LFF även innehåller bestämmelser som inte synes värna kundskyddet. Vid utformningen av regleringen har intresseavvägningar gjorts och exempel på när behovet av ett fullgott kundskydd fått vika för andra hänsynstaganden är de särskilda undantagsreglerna (se bl.a. direktivets

artikel 1.2 och 1 kap. 2, 7 och 8 §§ LFF samt Sundberg m.fl., *Lagen om försäkringsförmedling, En kommentar*, 2007, s. 37, jfr också prop. 2004/05:133 s. 75).

Av såväl direktivets som LFF:s definition av försäkringsförmedling framgår att föremålet för förmedlingen ska vara ett försäkringsavtal, dvs. ett avtal om försäkring som ingås mellan en försäkringsgivare och en försäkringstagare (prop. 2004/05:133 s. 48). Det finns ingen legaldefinition av begreppet försäkringsavtal. Enligt litteraturen får frågan om ett visst avtalsförhållande ska anses vara ett försäkringsavtal i LFF:s mening ytterst avgöras av rättstillämpningen. Samtidigt sägs att med försäkringsavtal torde normalt avses ett avtal varigenom den ena parten (försäkringsgivaren) åtar sig att – vid försäkringsfall – till den andra parten (försäkringstagaren) eller till tredje man (försäkrad eller förmånstagare) utbetala försäkringsersättning (Sundberg m.fl., *Lagen om försäkringsförmedling, En kommentar*, 2007, s. 38).

I LFF används på en rad ställen begreppet försäkringsföretag (se bl.a. 1 kap. 2 § där viss verksamhet som inte ska anses som försäkringsförmedling definieras, 1 kap. 7 § om undantag från lagens tillämpningsområde och 1 kap. 10 § där olika termer definieras). Ett försäkringsföretag är den part i ett försäkringsavtal som åtar sig att vid försäkringsfall utbetala försäkringsersättning och begreppet är därför, enligt hovrättens mening, synonymt med försäkringsgivare. I förarbetena till LFF anges att med försäkringsföretag avses företag som har tillstånd att driva försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige eller lagen (1972:262) om understödsföreningar (prop. 2004/05:133 s. 146). Det torde mot den bakgrunden inte vara försäkringsförmedling i LFF:s mening att förmedla ett avtal om försäkring mellan en försäkringstagare och ett försäkringsbolag som inte har tillstånd att bedriva försäkringsrörelse i Sverige eller inom EU (jfr ARN, Änr 2012-11505, beslut den 18 oktober 2013, Änr 2013-02880, beslut den 30 oktober 2013 samt Änr 2013-04681 och 2013-04682, beslut den 9 januari 2014).

För att det ska vara fråga om försäkringsförmedling i LFF:s mening krävs alltså att det objektivt sett förmedlas ett avtal varigenom ett försäkringsbolag som har tillstånd att

bedriva försäkringsrörelse i Sverige eller inom EU åtar sig att – vid försäkringsfall – till försäkringstagaren eller till tredje man utbetala försäkringsersättning.

Uppräkningen i 1 kap. 1 § LFF av vad som avses med försäkringsförmedling är alternativ och inte kumulativ. Punkten 1 beskriver verksamhet som sker innan försäkringsavtal ingås. Enligt punkten 1 räcker det med att lägga fram eller föreslå försäkringsavtal eller utföra annat förberedande arbete innan försäkringsavtal ingås, för att lagen ska vara tillämplig. Lagen torde vara tillämplig även om något försäkringsavtal aldrig kommer till stånd, vilket t.ex. innebär att den som yrkesmässigt ägnar sig åt att endast föreslå andra personer att ingå försäkringsavtal ägnar sig åt försäkringsförmedling (Sundberg m.fl., *Lagen om försäkringsförmedling, En kommentar*, 2007, s. 38–39). Föremålet för verksamheten enligt punkten 1 är dock, liksom enligt punkterna 2 och 3, *försäkringsavtal*.

För att det ska vara fråga om försäkringsförmedling enligt någon av punkterna i 1 kap. 1 § LFF krävs således att någon form av åtgärd vidtas med sikte på ett försäkringsavtal.

Per Rytterborg har, såvitt gäller de fiktiva produkter som han förmått motparterna att investera i, agerat på i princip identiskt sätt gentemot samtliga motparter. Efter att ha fått kontakt med dem på lite olika sätt, men främst genom informationskampanjer gällande möjligheten att påverka den ekonomiska situationen vid framtida pensionering, har han efter något eller några möten föreslagit dem, i vissa fall snarare erbjudit dem, att placera pengar i den fiktiva produkten. I vissa fall har samtidigt eller i nära anslutning till investeringen i den fiktiva produkten även tecknats en riktig kapitalförsäkring i ett verkligt försäkringsbolag. Enligt vad motparterna uppgett har Per Rytterborg i flera av dessa fall förklarat investeringen i den verkliga kapitalförsäkringen med att den, genom sina utbetalningar av avkastning, skulle täcka räntor på huslån som tagits för att finansiera såväl den fiktiva som den verkliga produkten. Den fiktiva produktens innehåll har i de allra flesta fall manifesterats i ett dokument benämnt ”Investeringsbevis för Företags Obligation Via kapitalförsäkring” alternativt ”Investeringsansökan för Företags Obligation Via kapitalförsäkring”. De villkor under vilka investeringarna

gjordes framgår således av de nämnda dokumenten. Motparterna – även de som aldrig fick något ”investeringsdokument” av Per Rytterborg – har i förhören i allt väsentligt bekräftat att de villkor som anges i ”investeringsbevisen” eller ”investeringsansökningarna” var de som skulle gälla för den produkt som de investerade i. Villkoren framstår i samtliga fall, med hänsyn till den obefintliga risken i kombination med den höga och garanterade avkastningen, som så förmånliga att det skulle vara omöjligt att hitta en verklig produkt med motsvarande villkor. Per Rytterborg har själv tillgodogjort sig de pengar som motparterna betalade in för att investeras i de fiktiva produkterna.

Mot bakgrund av vad som framkommit om Per Rytterborgs tillvägagångssätt råder enligt hovrättens mening inte något tvivel om att Per Rytterborgs avsikt redan från början varit att förmå envar av motparterna att investera i den fiktiva produkten i syfte att han själv skulle tillgodogöra sig de medel som för detta ändamål sattes in på hans eller Connectas konto eller överlämnades till honom på annat sätt. Det har således inte varit så att Per Rytterborg, när det gäller de investeringar som gjorts inom ramen för de fiktiva produkterna, lagt fram, föreslagit eller på annat sätt utfört förberedande arbete i syfte att verkliga försäkringsavtal skulle ingås och först när medlen betalades in beslutat sig för att själv behålla pengarna. När det gäller de investeringar som är föremål för hovrättens prövning kan det i stället konstateras att det aldrig funnits någon avsikt från Per Rytterborgs sida till att verkliga försäkringsavtal skulle komma till stånd, utan de ”kapitalförsäkringar” med ytterst förmånliga villkor som han föreslagit motparterna att investera i har varit falsarier. De ”investeringsbevis” eller ”investeringsansökningar” som han utfärdat har inte manifesterat något verkligt förhållande och det har heller aldrig varit tanken att de skulle göra det. Oavsett vad motparterna har haft för uppfattning – befogad eller obefogad – om vad de investerade i har det vid sådant förhållande objektivt sett inte vid någon tidpunkt varit fråga om försäkringsförmedling i FML:s eller LFF:s mening. Det har helt enkelt när det gäller dessa ”investeringar” aldrig funnits någon försäkring att förmedla eller något försäkringsavtal att lägga fram, föreslå eller utföra förberedande arbete inför.

Eftersom det inte varit fråga om försäkringsförmedling omfattas motparternas skadeståndsanspråk inte av ansvarsförsäkringen. Samtliga käromål ska därför ogillas.

Vid den angivna utgången ska Länsförsäkringar befrias från skyldigheten att ersätta motparterna för rättegångskostnader vid tingsrätten. I stället ska motparterna förpliktas att ersätta Länsförsäkringar för bolagets rättegångskostnad där och i hovrätten. Det råder inte tvist om storleken av den yrkade ersättningen. Parterna är vidare överens om att rättegångskostnaderna ska fördelas mellan motparterna i enlighet med vad som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Domen får överklagas senast den 29 december 2015.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Katarina Rikte, Katarina Kölfors och Anna Graninger (referent) samt tf. hovrättsassessorn Fredrik Blommé. Domarna är eniga.

LUNDS TINGSRÄTT

DOM
2014-06-18
Meddelad i
Lund

Mål nr
T 5676-11 m.fl.

PARTER**KÄRANDE**

1. Ethel GERTRUD Ingeborg Andersson, 360727-3905
Bispgatan 27 B
216 22 Limhamn

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

2. EVA Monica Andersson, 490524-3988
Bronsåldersvägen 33
226 54 Lund

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

3. ROLF Thage Lennart Andersson, 501102-3958
Bronsåldersvägen 33
226 54 Lund

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Dok.Id 458488

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 75 221 00 Lund	Byggmästaregatan 2	046-16 04 00 E-post: t2.lunds.tingsratt@dom.se www.lundstingsratt.domstol.se	046-13 39 33	måndag – fredag 08:00-16:30

4. LENA Gunilla Elisabet Bergquist Johansson, 520929-2589
Norra Järnvägsgatan 1 A
247 64 Veberöd

Ombud: Advokat Louise Bengtsson
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Claes Kronström
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

5. LISA Lisbet Agneta Bergström, 510623-2480
Signalgatan 5
271 76 Löderup

Ombud: Advokat Louise Bengtsson
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Claes Kronström
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

6. MARGARETA Christina Bille Nilsson, 460625-2627
Fågelhundsvägen 54
226 53 Lund

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Jörgen Larsson
c/o Advokatfirman Martin Erling AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

7. CHRISTINA Birgitta Danielsson, 490426-2948
Arkeologvägen 104
226 54 Lund

Ombud: Advokat Louise Bengtsson
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Claes Kronström
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

8. Per-Olof Danielsson, 470921-2411
Arkeologvägen 104
226 54 Lund

Ombud: Advokat Louise Bengtsson
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Claes Kronström
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

9. AGNETA Marianne Danås, 530727-3325
Aspvägen 22 Lgh 1102
245 44 Staffanstorp

Ombud: Advokat Louise Bengtsson
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Claes Kronström
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

10. KENT Nils Arne Danås, 510704-4355
Södergatan 3 G Lgh 1003
245 31 Staffanstorp

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

11. Dödsboet efter Tommy Jönsson
c/o Anita Jönsson
Forsbergs väg 4
245 32 Staffanstorp

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

12. Sven HANS Roger Eriksson, 490124-1713
Västergatan 5 B
222 29 LUND

Ombud: Advokat Louise Bengtsson
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Claes Kronström
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

13. Christina Forsberg, 570621-4060
Västergatan 5 B
222 29 LUND

Ombud: Advokat Louise Bengtsson
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Claes Kronström
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

14. Kenth STEFAN Ingemansson, 641124-3915
Nils Holgerssons Väg 7
224 66 Lund

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

15. KARIN Ann-Christin Jönsson, 460804-4329
Lingongatan 26
234 43 Lomma

Ombud: Advokat Hans Antonson
Advokatfirman Hans Antonson AB
Norra Vallgatan 66
211 22 Malmö

16. ÅKE Lennart Jönsson, 431029-4576
Lingongatan 26
234 43 Lomma

Ombud: Advokat Hans Antonson
Advokatfirman Hans Antonson AB
Norra Vallgatan 66
211 22 Malmö

17. INGELA Viola Landau, 541125-4385
Tremansvägen 16
236 36 Höllviken

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

18. THOMAS Bruno Landau, 520506-4370
Tremansvägen 16
236 36 Höllviken

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

19. Curt STEFAN Lindgren, 521028-3973
Själlandstorget 2 B Lgh 1302
217 42 Malmö

Ombud: Advokat Henrik Asklund
Advokatbyrån Sigeman & Co AB
Anna Lindhs plats 4
211 19 Malmö

20. Börje PETER Nilsson, 620512-3976
Krusaregränden 2
226 51 Lund

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

21. LEIF Göran Erik Nilsson, 400712-2957
Höstagillesvägen 22
226 51 Lund

Ombud: Advokat Tomas Eliasson
Advokatfirman Delphi i Malmö AB
Stora Nygatan 64
211 37 Malmö

22. PER Göran Nilsson, 460930-1710
Fågelhundsvägen 54
226 53 Lund

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Jörgen Larsson
c/o Advokatfirman Martin Erling AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

23. ULLA Margareta Nilsson, 421212-3907
Höstagillesvägen 22
226 51 Lund

Ombud: Advokat Tomas Eliasson

Advokatfirman Delphi i Malmö AB
Stora Nygatan 64
211 37 Malmö

24. LARS-Bertil Kent Persson, 471130-4370
Gitarrvägen 43
245 42 Staffanstorp

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

25. Magnus Persson, 870130-4290
Gitarrvägen 43
245 42 Staffanstorp

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

26. STEFAN Persson Pramryd, 780429-3996
Preludievägen 16
245 42 Staffanstorp

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

27. Nils Olav CHRISTOFFER Romare, 770318-3595
Tordönsvägen 4 B Lgh 1102
222 27 Lund

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

28. Britt-Inger Ruth Romare, 470123-8901
Östaröd Nytorp
277 45 Sankt Olof

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

29. Karl DANIEL Nicholai Röme, 760930-3933
Ledningsgatan 7
226 51 Lund

Ombud: Advokat Tomas Eliasson
Advokatfirman Delphi i Malmö AB
Stora Nygatan 64
211 37 Malmö

30. Jan-Erik Strobel, 531007-4355
Lilla Svedala Byväg 2
233 93 Svedala

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Jörgen Larsson
c/o Advokatfirman Martin Erling AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

31. MONA Cristin Strobel, 530720-4304
Lilla Svedala Byväg 2
233 93 Svedala

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Jörgen Larsson
c/o Advokatfirman Martin Erling AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

32. BO Erik Sörensson, 450321-4357
Krusbärsgatan 13
233 65 Bara

Ombud: Advokat Louise Bengtsson
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Claes Kronström
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

33. Eva Elisabet CHRISTINA Sörensson, 460820-3347
Krusbärsgatan 13
233 65 Bara

Ombud: Advokat Louise Bengtsson
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Claes Kronström
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

34. Anne-Charlotte Wickström, 480620-4048
Väverigatan 13 Lgh 1002
244 31 Kävlinge

Ombud: Advokat Martin Erling
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Jörgen Larsson
ErlingAdvokater AB
Adelgatan 5
211 22 Malmö

35. KAJ Lars-Göran Wirenbook, 410912-4133
Sandvägen 18
247 45 Torna-hällestad

Ombud: Advokat Louise Bengtsson
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Anders Elison
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

Ombud: Advokat Claes Kronström
Advokatfirman Luterkort
Stortorget 17
211 22 Malmö

SVARANDE

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag, 502010-9681
106 50 Stockholm

Ombud: Försäkringsjurist Urban Bergman
Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag
106 50 Stockholm

Ombud: Chefsjurist Rolf Sjöberg
Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag
106 50 Stockholm

Ombud: Jur.kand. Peter Öhrn
Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag
106 50 Stockholm

DOMSLUTMål T 5676-11 Mona Strobel och Jan-Erik Strobel

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Mona Strobel och Jan-Erik Strobel betala 1 330 613 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 9 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Mona Strobels och Jan-Erik Strobels rättegångskostnader med 77 110 kr, varav 60 621 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 5679-11 Margareta Bille Nilsson och Per Nilsson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Margareta Bille Nilsson och Per Nilsson betala 1 550 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 15 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Margareta Bille Nilssons och Per Nilssons rättegångskostnader med 70 066 kr, varav 54 986 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 6158-11 Kent Danås

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Kent Danås betala 327 190 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 3 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Kent Danås rättegångskostnader med 75 673 kr, varav 59 471 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 6159-11 Dödsboet efter Tommy Jönsson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Dödsboet efter Tommy Jönsson betala 699 995 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 15 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Dödsboets efter Tommy Jönsson rättegångskostnader med 73 685 kr, varav 57 881 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 6551-11 Stefan Pramryd

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Stefan Pramryd betala 1 765 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 31 december 2010 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Stefan Pramryds rättegångskostnader med 63 660 kr, varav 49 861 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 6556-11 Stefan Ingemansson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Stefan Ingemansson betala 2 100 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Stefan Ingemanssons rättegångskostnader med 60 973 kr, varav 47 711 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 6759-11 Lars Persson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Lars Persson betala 774 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 31 december 2010 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Lars Perssons rättegångskostnader med 64 454 kr, varav 50 496 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 6761-11 Magnus Persson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Magnus Persson betala 350 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 31 december 2010 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Magnus Perssons rättegångskostnader med 66 292 kr, varav 51 966 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 6930-11 Ann-Charlotte Wickström

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Ann-Charlotte Wickström betala 735 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 2 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Ann-Charlotte Wickströms rättegångskostnader med 63 860 kr, varav 50 021 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 6935-11 Peter Nilsson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Peter Nilsson betala 950 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 14 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Peter Nilssons rättegångskostnader med 70 892 kr, varav 55 646 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 125-12 Thomas Landau och Ingela Landau

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Thomas Landau och Ingela Landau betala 2 080 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 2 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Thomas Landaus och Ingela Landaus rättegångskostnader med 81 485 kr, varav 64 121 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 273-12 Britt-Inger Ruth Romare

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Britt-Inger Ruth Romare betala 1 196 401 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Britt-Inger Ruth Romares rättegångskostnader med 67 973 kr, varav 53 311 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål nr 13 – T 284-12 Christoffer Romare

Käromålet ogillas.

Christoffer Romare ska ersätta Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolags rättegångskostnader med 58 065 kr, varav 51 404 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 875-12 Gertrud Andersson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Gertrud Andersson betala 1 133 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Gertrud Anderssons rättegångskostnader med 82 079 kr, varav 64 596 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 878-12 Eva Andersson och Rolf Andersson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Eva Andersson och Rolf Andersson betala 1 693 501 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 9 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Eva Anderssons och Rolf Anderssons rättegångskostnader med 85 060 kr, varav 66 981 kr avser ombudsarvode,

med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 573-12 Lisa Bergström

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Lisa Bergström betala 965 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 4 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Lisa Bergströms rättegångskostnader med 164 824 kr, varav 126 564 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål nr 17 – T 577-12 Bo Sörensson och Christina Sörensson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Bo Sörensson och Christina Sörensson betala 2 782 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 3 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Bo Sörenssons och Christina Sörenssons rättegångskostnader med 168 294 kr, varav 129 340 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 578-12 Kaj Wirenbook

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Kaj Wirenbook betala 2 250 754 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 15 mars 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Kaj Wirenbooks rättegångskostnader med 156 534 kr, varav 119 932 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 580-12 Lena Bergquist Johansson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Lena Bergquist Johansson betala 1 035 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 14 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Lena Bergquist Johanssons rättegångskostnader med 186 204 kr, varav 143 668 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 582-12 Agneta Danås

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Agneta Danås betala 430 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 17 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Agneta Danås rättegångskostnader med 106 119 kr, varav 79 600 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 1037-12 Hans Eriksson och Christina Forsberg

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Hans Eriksson och Christina Forsberg betala 2 350 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 14 april 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Hans Erikssons och Christina Forsbergs rättegångskostnader med 149 259 kr, varav 114 112 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 1845-13 Per Danielsson och Christina Danielsson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Per Danielsson och Christina Danielsson betala 1 818 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 15 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Per Danielssons och Christina Danielssons rättegångskostnader med 110 099 kr, varav 82 784 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 6524-11 Daniel Röme

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Daniel Röme betala 1 400 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 13 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Daniel Römes rättegångskostnader med 296 668 kr, varav 220 000 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 6565-11 Ulla Nilsson och Leif Nilsson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Ulla Nilsson och Leif Nilsson betala 1 500 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 26 december 2010 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Ulla Nilssons och Leif Nilssons rättegångskostnader med 296 668 kr, varav 220 000 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 2719-12 Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson betala 4 920 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 7 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Åke Jönssons och Ann-Christin Jönssons rättegångskostnader med 297 238 kr, varav 221 500 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Mål T 3490-12 Stefan Lindgren

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska till Stefan Lindgren betala 5 150 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen (1975:635) från den 13 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag ska ersätta Stefan Lindgrens rättegångskostnader med 318 792 kr, varav 253 600 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 juni 2014 till dess betalning sker.

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING	27
2	BAKGRUND	29
2.1	Connecta och Per Rytterborg.....	29
2.2	Lagstiftning m.m.	33
2.2.1	Lagen (1989:508) om försäkringsmäklare	33
2.2.2	Förordningen (1989:854) om försäkringsmäklare	34
2.2.3	Europaparlamentets och Rådets direktiv 2002/92/EG om försäkringsförmedling	34
2.2.4	Lagen (2005:405) om försäkringsförmedling	35
2.2.5	Förordningen (2005:411) om försäkringsförmedling	36
2.3	Ansvarsförsäkringar hos Länsförsäkringar.....	37
2.3.1	Villkor V 463:3	37
2.3.2	Villkor V 463:4	41
2.3.3	Villkor V 463:5	45
2.3.4	Villkor V 463:6	48
2.4	Närmare om kravprincipen och orsakandeteorin	54
3	YRKANDEN OCH INSTÄLLNING.....	54
3.1	Mona Strobel och Jan-Erik Strobel (Mål T 5676-11)	54
3.2	Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson (Mål T 5679-11)	55
3.3	Kent Danås (Mål T 6158-11)	56
3.4	Dödsboet efter Tommy Jönsson (Mål T 6159-11)	57
3.5	Stefan Pramryd (Mål T 6551-11)	58
3.6	Stefan Ingemansson (Mål T 6556-11).....	58
3.7	Lars Persson (Mål T 6759-11).....	59
3.8	Magnus Persson (Mål T 6761-11).....	60
3.9	Anne-Charlotte Wickström (Mål T 6930-11)	60
3.10	Peter Nilsson (Mål T 6935-11)	61
3.11	Thomas Landau och Ingela Landau (Mål T 125-12).....	61
3.12	Britt-Inger Ruth Romare (Mål T 273-12).....	63
3.13	Christoffer Romare (Mål T 284-12)	64
3.14	Gertrud Andersson (Mål T 875-12).....	64
3.15	Eva Andersson och Rolf Andersson (Mål T 878-12)	65

3.16	Lisa Bergström (Mål T 573-12).....	66
3.17	Bo Sörensson och Christina Sörensson (Mål T 577-12)	67
3.18	Kaj Wirenbook (Mål T 578-12).....	68
3.19	Lena Bergquist Johansson (Mål T 580-12).....	68
3.20	Agneta Danås (Mål T 582-12).....	69
3.21	Hans Eriksson och Christina Forsberg (Mål T 1037-12).....	70
3.22	Per Danielsson och Christina Danielsson (Mål T 1845-13)	71
3.23	Daniel Röme (Mål T 6524-11)	71
3.24	Ulla Nilsson och Leif Nilsson (Mål T 6565-11).....	72
3.25	Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson (Mål T 2719-12).....	73
3.26	Stefan Lindgren (Mål T 3490-12).....	73
4	GEMENSAMMA GRUNDER.....	74
4.1	Kärandena.....	74
4.2	Länsförsäkringar.....	77
4.2.1	Kärandenas inställning till det beloppsmässiga taket.....	81
5	SÄRSKILDA GRUNDER OCH SAKFRAMSTÄLLNINGAR I DE ENSKILDA MÅLEN	81
5.1	Mona Strobel och Jan-Erik Strobel (Mål T 5676-11)	81
5.1.1	Mona Strobel och Jan-Erik Strobel.....	81
5.1.2	Länsförsäkringar	83
5.2	Per Nilsson och Margareta Bille Nilsson (Mål T 5679-11)	84
5.2.1	Per Nilsson och Margareta Bille Nilsson	84
5.2.2	Länsförsäkringar	86
5.3	Kent Danås (Mål T 6158-11)	88
5.3.1	Kent Danås	88
5.3.2	Länsförsäkringar	90
5.4	Dödsboet efter Tommy Jönsson (Mål T 6159-11)	91
5.4.1	Dödsboet efter Tommy Jönsson.....	91
5.4.2	Länsförsäkringar	92
5.5	Stefan Pramryd (Mål T 6551-11)	94
5.5.1	Stefan Pramryd.....	94
5.5.2	Länsförsäkringar	95
5.6	Stefan Ingemansson (Mål T 6556-11).....	97

5.6.1	Stefan Ingemansson	97
5.6.2	Länsförsäkringar	99
5.7	Lars Persson (Mål T 6759-11).....	100
5.7.1	Lars Persson	100
5.7.2	Länsförsäkringar	101
5.8	Magnus Persson (Mål T 6761-11).....	102
5.8.1	Magnus Persson	102
5.8.2	Länsförsäkringar	104
5.9	Ann-Charlotte Wickström (Mål T 6930-11)	105
5.9.1	Ann-Charlotte Wickström.....	105
5.9.2	Länsförsäkringar	106
5.10	Peter Nilsson (Mål T 6935-11)	108
5.10.1	Peter Nilsson	108
5.10.2	Länsförsäkringar	109
5.11	Thomas Landau och Ingela Landau (Mål T 125-12).....	111
5.11.1	Thomas Landau och Ingela Landau	111
5.11.2	Länsförsäkringar	112
5.12	Britt-Inger Ruth Romare (Mål T 273-12)	114
5.12.1	Britt-Inger Ruth Romare	114
5.12.2	Länsförsäkringar	115
5.13	Christoffer Romare (Mål T 284-12)	116
5.13.1	Christoffer Romare.....	116
5.13.2	Länsförsäkringar	118
5.14	Gertrud Andersson (Mål T 875-12).....	120
5.14.1	Gertrud Andersson	120
5.14.2	Länsförsäkringar	124
5.15	Eva Andersson och Rolf Andersson (Mål T 878-12)	127
5.15.1	Eva Andersson och Rolf Andersson	127
5.15.2	Länsförsäkringar	129
5.16	Lisa Bergström (Mål T 573-12).....	131
5.16.1	Lisa Bergström.....	131
5.16.2	Länsförsäkringar	133
5.17	Bo Sörensson och Christina Sörensson (Mål T 577-12)	133
5.17.1	Bo Sörensson och Christina Sörensson.....	133

5.17.2	Länsförsäkringar	137
5.18	Kaj Wirenbook (Mål T 578-12).....	139
5.18.1	Kaj Wirenbook	139
5.18.2	Länsförsäkringar	142
5.19	Lena Bergquist Johansson (Mål T 580-12).....	143
5.19.1	Lena Bergquist Johansson.....	143
5.19.2	Länsförsäkringar	144
5.20	Agneta Danås (Mål T 582-12).....	145
5.20.1	Agneta Danås	145
5.20.2	Länsförsäkringar	147
5.21	Hans Eriksson och Christina Forsberg (Mål T 1037-12).....	148
5.21.1	Hans Eriksson och Christina Forsberg.....	148
5.21.2	Länsförsäkringar	150
5.22	Christina Danielsson och Per Danielsson (Mål T 1845-13)	151
5.22.1	Christina Danielsson och Per Danielsson	151
5.22.2	Länsförsäkringar	153
5.23	Daniel Röme (Mål T 6524-11)	155
5.23.1	Daniel Röme.....	155
5.23.2	Länsförsäkringar	156
5.24	Ulla Nilsson och Leif Nilsson (Mål T 6565-11).....	158
5.24.1	Ulla Nilsson och Leif Nilsson	158
5.24.2	Länsförsäkringar	159
5.25	Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson (Mål T 2719-12).....	161
5.25.1	Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson.....	161
5.25.2	Länsförsäkringar	164
5.26	Stefan Lindgren (Mål T 3490-12).....	166
5.26.1	Stefan Lindgren	166
5.26.2	Länsförsäkringar	175
6	BEVISNINGEN.....	178
6.1	Skriftlig bevisning	178
6.2	Muntlig bevisning.....	178
6.2.1	Kärandena i mål under avsnitt 3.1 – 3.15 gemensamt	178
6.2.2	Kärandeparterna i varje mål	179

7	DOMSKÄL	213
7.1	Är LFF och FML tillämpliga?	213
7.1.1	Räcker det med förberedande arbete?	213
7.1.2	Bedömningen ska göras utifrån kundperspektivet	214
7.1.3	En tolkning på objektiva grunder	217
7.2	God försäkringsförmedlingssed?	219
7.3	Ska ersättning utgå?	222
7.3.1	Kravprincipen eller orsaksteorin?	222
7.3.2	Allmänt om tolkning av försäkringsvillkor	222
7.3.3	Hur ska ansvarsförsäkringsvillkoren tolkas?	224
7.3.4	Särskilt om undantaget i villkor 463:3 om kravet på registrering	226
7.3.5	Tidsmässig fördelning av kändenas investeringar	227
7.3.6	När har skadorna uppstått?	229
7.3.7	Ansvarsförsäkringen måste gälla när betalningar gjordes	229
7.3.8	Det finns en rätt till ersättning	230
7.4	Vad ska ersättas?	230
7.4.1	Ersättning enligt det positiva eller det negativa kontraktsintresset	230
7.4.2	Särskilt om räntor	232
7.5	Slutsatser	233
7.5.1	Slutsatser som gäller generellt för vissa mål	233
7.5.2	Slutsatser i övriga mål	234
7.5.3	Slutsatser angående taket i försäkringen	239
7.6	Rättegångskostnader	239

1 SAMMANFATTNING

Den övergripande frågan som denna tvist handlat om är om de ansvarsförsäkringar som Connecta haft hos Länsförsäkringar täcker de skador som uppkommit hos kärandena.

För att kunna besvara denna fråga har tingsrätten fått ta ställning till en rad delfrågor. Tingsrätten har i huvudsak kommit fram till följande.

Kärandena har visat att de haft för avsikt att teckna kapitalförsäkringar och att de lämnat Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att genomföra investeringarna. Kapitalförsäkring är en försäkring i den mening som lagstiftningen om försäkringsförmedling avser. Vid de möten som varit mellan Per Rytterborg och kärandena har han utfört förberedande arbete som objektivt sett syftat till att försäkringsavtal skulle ingås. Förmedlingen har vidare varit yrkesmässig. Med hänsyn tagen även till det bakomliggande syftet med lagstiftningen, kundskyddet, har försäkringsförmedling skett. Detta innebär att det inträffade ryms inom det försäkrade området.

Genom att inte utföra lämnade uppdrag har Per Rytterborg och Connecta brutit mot god sed och inte tagit tillvara kundernas intressen på ett tillbörligt sätt.

Försäkringsvillkorens innehåll och uppbyggnad men också det bakomliggande syftet med lagstiftningen, leder till att kärandena har rätt till ersättning oavsett om den försäkrade (Connecta och Per Rytterborg) orsakat skadan genom uppsåt eller grov oakt-samhet. Skadorna har uppkommit redan i det skede som pengarna betalades in till Per Rytterborg eller Connecta. Men för att ersättning ska utgå måste Länsförsäkringars ansvarsförsäkring ha gällt vid den tidpunkten.

Trots det krav på registrering för försäkringsförmedling hos Finansinspektionen som fanns i den första versionen av försäkringsvillkoren har Per Rytterborg, såsom anställd på Connecta, omfattats av försäkringen.

Kärandena ska få ersättning ur ansvarsförsäkringen på ett sådant sätt att de försätts i samma ekonomiska situation som de skulle ha befunnit sig i om avtalet aldrig hade ingåtts. Detta innebär att de ska få ersättning för investerade belopp med avdrag för utbetalningar och återbetalningar. Däremot har de inte rätt till ersättning för utebliven avkastning. Eftersom Länsförsäkringar inte har åtagit sig i försäkringen att betala ränta har kärandena inte heller rätt till s.k. avkastningsränta. Kärandena har inte heller bevisat hur stor skada de lidit i form av ränteutgifter och uteblivna ränteintäkter.

Eftersom den sammanlagda ersättningen som ska betalas ut med stöd av den sista versionen av försäkringsvillkoren understiger det tak i försäkringen som finns behöver det inte ske någon nedsättning och fördelning mellan kärandena av ersättningen.

---

2 BAKGRUND

2.1 Connecta och Per Rytterborg

Connecta Fond och Försäkring AB (Connecta) bildades och registrerades hos Bolagsverket kring årsskiftet 2003/2004. En av bolagets verksamhetsgrenar var försäkringsförmedling av bland annat livförsäkringar. Bolaget hade Finansinspektionens (FI) tillstånd för denna verksamhet. Connecta förmedlade försäkringar för flera stora försäkringsbolag, bl.a. Skandia Liv, Altraplan, SEB Trygg Liv och Friends Provident.

Connectas verksamhet bedrevs genom anställda försäkringsförmedlare från fast driftställe i Lund. Per Rytterborg anställdes av bolaget och var i vart fall sedan juli 2004 anställd där. Under hösten 2007 blev han verkställande direktör (VD) för bolaget.

Efter att Finansinspektionen fått del av handlingar – investeringsbevis – som ställts ut av Connecta och Per Rytterborg gjorde Finansinspektionen en polisanmälan om grovt bedrägeri (investeringsbedrägeri) i juni 2010. I anmälan framhöll Finansinspektionen att Per Rytterborg var VD och styrelseordförande i bolaget och var den som kunde antas ha undertecknat investeringsbevisen, som innehöll både begreppen företagsobligation och kapitalförsäkring.

Sedan Finansinspektionen gjort platsbesök och bl.a. krävt in dokumentation kring de produkter som Connecta förmedlade och som beskrevs i dessa investeringsbevis upprättade Finansinspektionen en PM daterad den 23 juni 2010 där slutsatsen var att det tillstånd som Connecta hade att förmedla försäkringar skulle återkallas. I en begäran om yttrande den 24 november 2010 förelades Connecta att senast den 9 december 2010 komma in med yttrande över den kritik som FI riktat i flera delar. Den preliminära bedömning som FI gjorde beträffande företagsobligationsprodukten med den därtill hörande försäkringen var att försäkringen och företagsobligationen var fiktiva produkter. FI återkallade sedan i december 2010 Connectas tillstånd.

De investeringsbevis som finns i de mål som nu prövas varierar något i sin utformning och till sitt innehåll. Ett typiskt investeringsbevis såg ut så här.

**Investeringsbevis
för
Företags Obligation
Via kapitalförsäkring**

Jag _____ med person nummer _____ med adress: _____
har den 22 december 2008 investerat 950 000 kr (nionhundrafemtiotusen kronor) via
Connecta AB i deras företagsobligationsprodukt.

Villkoren för investeringen är följande:

1. Kapitalgarantin på insatt kapital är 100 % räknat i SEK.
2. Garanti räntan är på 9,5 % om året på insatt kapital minus avgifter.
3. Avkastningen på kapitalet behöver inte tas upp för reavinstbeskattning då den ligger i en kapitalförsäkring.
4. En investerings avgift på 0,1 % tas direkt från det kapital man väljer att investera. (Denna avgift avräknas från kundens konto besked efter första året).
5. Avgiften för förvaltningen av kapitalet i produkten är 1,25 % per år på inestående kapital.
6. Avgiften i försäkringen är 0,75 % per år på inestående kapital. Den avgiften som staten tar ut ur försäkringen för att man ska slippa betala reavinstbeskattning är lika med 27 % av genomsnittet på föregående års statslåneränta.
7. Investeringen löper i tio (10) år. Man kan frigöra kapital under produktens löptid. En avgift på 0,5 % tas ut på det kapital som man väljer att frigöra. Hälften av insatt kapital kan frigöras utan någon avgift. För att kunna frigöra kapital så ska man skriftligen inkomma med detta till Connecta AB, Grönegatan 19a, 222 24 Lund
8. Värde besked skickas ut till kunden årsvis.
9. Connecta AB kommer inte att skicka någon kontroll uppgift till svenska skattemyndigheter utan det ansvaret vilar på kunden.
10. Part är befriad från påföljd för underlåtenhet att fullgöra viss förpliktelse enligt detta investeringsbevis, om underlåtenhet har sin grund i omständighet som ligger utanför parts kontroll och som hindrar fullgörandet där av. Så snart hindret upphör skall förpliktelsen fullgöras på avtalat sett. Så som befriande omständighet skall anse krig, krigshandling, myndighetsåtgärd eller underlåtenhet, nyttillkommen eller ändrad lagstiftning, konflikt på arbetsmarknad eller och där av jämställda omständigheter.

Med vänliga hälsningar

Per Rydberg

VD Connecta Fond & Försäkring AB

Connecta Fond & Försäkringsmäklari AB 556654-2378
Grönegatan 19 A, 222 24 LUND
Tel: 046-561 05 00
Fax: 046-320 365
E-Mail: info@cffm.se
Web: www.cffm.se

Under sommaren 2010 förekom det uppgifter i massmedia om att Skatteverket bestämt att Per Rytterborg skulle eftertaxeras för ansevliga belopp som förts över till hans personliga bankkonto som inkomst av tjänst.

Vid månadsskiftet november/december 2010 avled Per Rytterborg.

Connecta försattes i konkurs den 13 december 2010, medan Per Rytterborgs dödsbo försattes i konkurs den 9 december 2010. Någon utdelning till kärandena från vare sig Connectas eller Per Rytterborgs konkursbo har inte skett och är inte heller att vänta.

Connectas marknadsföring innebar bl.a. att bolaget bjöd in personer, främst i övre medelåldern, till informationsträffar. Vid sådana träffar lämnades bl.a. information om fördelarna med att teckna kapitalförsäkringar. Merparten av kärandena har besökt sådana informationsträffar och har sedan anmält intresse av att få personlig rådgivning. Det har sedan bestämts tid för personlig rådgivning på Connectas kontor där de träffat Per Rytterborg. Ett fåtal av kärandena har kommit i kontakt med Per Rytterborg på annat sätt, bl. a. genom att de fått information om verksamheten genom anställda eller andra kunder hos Connecta. Alla kärandena har alltså varit i kontakt med Per Rytterborg. Innan respektive investering gjordes har alla haft flera möten med Per Rytterborg. De har också haft regelbundna uppföljningsmöten med honom. Oftast har mötena med Per Rytterborg ägt rum i Connectas lokaler. De har gjorts i Connectas namn och handlingar ställts ut på papper med Connectas firma. I flera fall har handlingar som ställts ut haft en stämpel med signatur ”M.N.”, en signatur som sas ha skrivits av en namngiven advokat.

Per Rytterborg har med i stort sett likartat tillvägagångssätt i samtliga fall, gett kunderna uppfattningen att Connecta på deras vägnar skulle investera deras pengar. I ett stort antal fall har Per Rytterborg också hjälpt dem att med hans bankkontakter belåna deras fastigheter för att frigöra kapital för investering. Efter att kunderna fört över det belopp som skulle investeras, har någon investering inte gjorts. Detta blev klarlagt under hö-

ten 2010. Beträffande vissa av de kunder som nu för talan har Per Rytterborg också förmedlat riktiga investeringar, främst i kapitalförsäkringar. Det förs inte någon talan i dessa delar.

Per Rytterborg har tillgodogjort sig investeringsbeloppen. Pengarna är idag borta. Trots att Per Rytterborg inte har gjort de investeringar som angavs i investeringsbevisen har det i vissa fall skett utbetalningar av avkastning. Samtidigt har kunder som kom in tidigt i verksamheten eller hade obligationer/försäkringar med kort löptid i flera fall fått del av kapitalet återbetalat och fått avkastning i enlighet med avtalen.

Efter att det kommit till de skadelidandes kännedom att investeringarna av deras pengar inte gjorts, riktade de ersättningsanspråk mot Connecta. Anspråken vidarebefordrades till Länsförsäkringar i egenskap av försäkringsgivare åt Connecta.

När det gäller syftet med de tänkta investeringarna är parterna oense. De har olika uppfattningar i fråga om syftet var att köpa företagsobligationer eller att teckna kapitalförsäkringar.

De yrkade kapitalbeloppen består av olika kombinationer av

- insatta och garanterade belopp, och
- avtalad avkastning enligt investeringsavtalen.

I de fall återköp har gjorts, har det gjorts avdrag för detta.

2.2 Lagstiftning m.m.

2.2.1 Lagen (1989:508) om försäkringsmäklare

Lagen om försäkringsmäklare (1989:508) (FML) trädde i kraft den 1 januari 1990 och gällde tills den ersattes av lagen (2005:405) om försäkringsförmedling (LFF) den 1 juli 2005.

I 1 § FML definierades en försäkringsmäklare som en juridisk eller fysisk person som yrkesmässigt till olika uppdragsgivare förmedlade direktförsäkringar från flera från varandra fristående försäkringsgivare. Lagen innehöll ingen definition av begreppet försäkringsförmedling. Enligt 3 § FML skulle en försäkringsmäklare vara registrerad hos Finansinspektionen och enligt 4 § och 5 § FML krävdes det för registrering av juridisk eller fysisk personen att denne hade en försäkring för skadeståndsskyldighet som kunde åläggas denne om skyldigheterna åsidosattes (ansvarsförsäkring). Pengar och andra tillgångar som försäkringsmäklaren fick hand om för någon annans räkning skulle enligt lagens 10 § hållas avskilda från andra tillgångar och utan dröjsmål vidarebefordras till mottagaren. Enligt 13 § FML skulle försäkringsmäklaren utföra sitt uppdrag omsorgsfullt och med iakttagande av god försäkringsmäklarsed. Om försäkringsmäklaren uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatte sina skyldigheter enligt 13 § skulle denne ersätta den skada som till följd av detta drabbade en uppdragsgivare, en försäkringsgivare, ett fondbolag, ett utländskt fondföretag eller någon som härleder sin rätt från uppdragsgivaren. Av 16 § FML framgick sedan att om någon utövade sådan verksamhet som avsågs i 3 § utan att vara registrerad som försäkringsmäklare, skulle Finansinspektionen förelägga honom vid vite att upphöra med detta.

Som nämnts hade Connecta tillstånd enligt FML. Detta tillstånd löpte från augusti 2004.

2.2.2 Förordningen (1989:854) om försäkringsmäklare

Den närmare regleringen av vad som krävdes av en ansvarsförsäkring enligt FML fanns i 6 § förordningen (1989:854) om försäkringsmäklare. I förordningen föreskrevs följande.

Försäkringsvillkoren skall innebära att

1. försäkringsskyddet gäller för skada som har orsakats under den tid då försäkringen har varit i kraft,
2. den skadelidande får rikta krav på ersättning enligt försäkringsavtalet direkt mot försäkringsgivaren, i den mån han inte har fått ersättning av den försäkrade,
3. ersättningen skall betalas ut till den skadelidande utan avdrag för självrisk,
4. försäkringsskyddet kan upphöra tidigast en månad efter det att Finansinspektionen har underrättats om upphörandet, och
5. försäkringsskyddet i övrigt är tillfredsställande i de avseenden som är av betydelse för den skadelidandes rätt.

2.2.3 Europaparlamentets och Rådets direktiv 2002/92/EG om försäkringsförmedling

Den 9 december 2002 antogs Europaparlamentets och Rådets direktiv 2002/92/EG om försäkringsförmedling (Direktivet). I direktivet anges att en samordning av de nationella reglerna om yrkeskrav och registrering av personer som inleder och bedriver verksamhet som försäkringsförmedlare kan bidra till att förverkliga den inre marknaden för finansiella tjänster och till att förbättra kundskyddet på området.

Artikel 4 i direktivet handlar om yrkeskrav. I artikelns 3 punkt sägs bl.a.

Försäkrings- och återförsäkringsförmedlare skall ha en ansvarsförsäkring som skall omfatta hela gemenskapens territorium eller annan likvärdig garanti för ansvar till följd av fel eller försummelse i verksamheten, vilken minst ska täcka 1 000 000 euro per skada och totalt 1 500 000 euro för alla skador under ett år, såvida inte en sådan försäkring eller likvärdig garanti redan tillhandahålls av ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag eller annat företag, för vars räkning eller med vars bemyndigande förmedlaren handlar, eller ett sådant företag har tagit fullt ansvar för förmedlarens handlande.

Av punkt 6 i samma artikel framgår att det är fråga om minimikrav. Där sägs
Medlemsstaterna får fastställa strängare krav än de som anges i denna artikel eller
lägga till ytterligare krav för de försäkrings- eller återförsäkringsförmedlare som
är registrerade inom deras jurisdiktionsområde.

Syftet med Direktivet var att underlätta verksamhet över nationsgränserna och att för-
bättra kundskyddet.¹

2.2.4 Lagen (2005:405) om försäkringsförmedling

Den 1 juli 2005 trädde lagen (2005:405) om försäkringsförmedling (LFF) i kraft.
Denna lag bygger på Direktivet som redovisas under föregående rubrik. I 1 kap. 1 §
LFF finns en definition av begreppet försäkringsförmedling enligt följande.

Med försäkringsförmedling avses yrkesmässig verksamhet som består i att

1. lägga fram eller föreslå försäkringsavtal eller utföra annat förberedande arbete innan försäkringsavtal ingås,
2. för någon annans räkning ingå försäkringsavtal, eller
3. bistå vid förvaltning och fullgörande av försäkringsavtal.

Försäkringsförmedling får enligt 2 kap. 1 § LFF, med ett undantag som inte är av intresse i målet, utövas bara efter tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd får ges till en svensk fysisk eller juridisk person. Ett villkor för tillstånd för både fysisk och juridisk person är att denne omfattas av en försäkring för skadeståndsskyldighet som kan åläggas denne om den åsidosätter sina skyldigheter. Detta framgår av 2 kap. 5 § och 6 §. Enligt 5 kap. 4 § ska försäkringsförmedlaren i sin verksamhet iaktta god försäkringsförmedlingssed och med tillbörlig omsorg ta tillvara kundens intresse. Av 5 kap. 5 § framgår att pengar och andra tillgångar som försäkringsförmedlaren får hand om för kundens räkning skall hållas avskilda från egna tillgångar. Enligt 5 kap. 7 § ska en försäkringsförmedlare som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter enligt 5 kap. 4 § ersätta ren förmögenhetsskada som på grund av detta drabbar en kund, en försäkringsgivare, ett fondbolag, ett förvaltningsbolag, ett fondbolag, en förvaltare av alternativa investeringsfonder eller någon som härleder sin rätt från kunden.

---

¹ se prop. 2004/05:133 s. 36

Enligt 1 kap. 9 § LFF får avtalsvillkor som avviker från bestämmelserna i 5 kap. 4 § och 7 § inte åberopas mot kunden eller någon som härleder sin rätt från denne, i annat fall än när förmedlingen avser återförsäkring eller försäkring mot stora risker.

Punkt 3 i övergångsbestämmelserna till LFF har följande lydelse.

Försäkringsmäklare som vid lagens ikraftträdande är registrerad hos Finansinspektionen enligt 3 § första och andra styckena lagen om försäkringsmäklare, får fortsätta att utöva verksamheten till och med den 31 mars 2006 eller, om en ansökan om tillstånd enligt den nya lagen har inkommit till Finansinspektionen senast vid denna tidpunkt, till dess att ansökan har prövats slutligt. Under denna tid gäller bestämmelserna i lagen om försäkringsmäklare.

Connectas tillstånd enligt LFF meddelades den 29 augusti 2006. I december 2010 förlore Connecta detta tillstånd.

2.2.5 Förordningen (2005:411) om försäkringsförmedling

Den närmare regleringen av vad som krävs av en ansvarsförsäkring enligt LFF finns i 4 kap. 1 § i förordningen (2005:411) om försäkringsförmedling. I förordningen föreskrevs följande.

För tillstånd till försäkringsförmedling enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling krävs att försäkringsvillkoren för ansvarsförsäkringen innebär att

1. försäkringen omfattar hela den europeiska gemenskapens territorium,
2. försäkringen gäller för skada som orsakats från och med den dag då förmedlaren registrerades hos Bolagsverket och som anmäls till försäkringsgivaren så länge försäkringen gäller,
3. försäkringen är förenad med ett efterskydd som innebär att försäkringen även täcker skador som anmäls till försäkringsgivaren inom tre år från det att försäkringen har upphört att gälla och som inte täcks av någon annan försäkring,
4. den skadelidande får rikta krav på ersättning enligt försäkringsavtalet direkt mot försäkringsgivaren i den utsträckning han eller hon inte har fått ersättning av den försäkrade,
5. ersättningen skall betalas ut till den skadelidande utan avdrag för självrisk, och
6. försäkringen kan upphöra tidigast en månad efter det att Finansinspektionen har underrättats om upphörandet.

2.3 Ansvarsförsäkringar hos Länsförsäkringar

Connecta tecknade den första försäkringen hos Länsförsäkringar den 27 augusti 2004. Denna försäkring gällde för Connecta till den 31 mars 2005. Svenska försäkringsförmedlares förening (SFM) är en intresseförening för försäkringsförmedlare där både fysiska och juridiska personer kan antas som medlemmar. SFM hade hos Länsförsäkringar tecknat en gruppförsäkring. Från den 1 april 2005 omfattades Connecta av gruppförsäkringen.

Under den i målet aktuella tidsperioden har Länsförsäkringars allmänna försäkringsvillkor förändrats. Det är fråga om fyra olika versioner, nämligen

Version av försäkringsvillkor	Giltighetstid
V 463:3	27 augusti 2004 - 31 mars 2006
V 463:4	1 april 2006 - 31 mars 2009
V 463:5	1 april 2009 - 31 mars 2010
V 463:6	1 april 2010 - 17 december 2010

I den mån parterna har hänfört sig till de olika villkoren redovisas de i det följande.

2.3.1 Villkor V 463:3

Villkoren gäller för ansvarsförsäkring för ren förmögenhetsskada för försäkringsmäklare – avseende mäklari av personförsäkring, konsumentförsäkring och företagsförsäkring med färre än 10 årsanställda.

...

1.VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen avser i försäkringsbrevet angiven försäkrad verksamhet och gäller för försäkringstagaren samt dennes anställda försäkringsmäklare som registrerats hos Finansinspektionen (de försäkrade).

Tillkommande mäklare kan medförsäkras efter anmälan till och godkännande av Länsförsäkringar.

2. NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Försäkringen gäller för skada som **orsakats** under den tid försäkringen är i kraft.

[...]

4. VAD FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

4.1 Åtagande

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt lag om försäkringsmäklare (SFS 1989:508).

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen åtar sig Länsförsäkringar gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång och därvid betala rättegångskostnader som den försäkrade åsamkats eller ålagts betala
- betala det skadestånd den försäkrade är skyldig att utge enligt gällande skadeståndsrätt.

4.1.2 Direktkrav

I den mån skadelidande inte har fått ersättning av den försäkrade äger skadelidande rätt att rikta krav direkt mot Länsförsäkringar. För denna rätt gäller försäkringsvillkoret i övrigt.

4.2 Undantag

4.2.1 Avvikande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som grundar sig på verksamhet som normalt inte innefattas i en försäkringsmäklares åtagande, såsom exempelvis

- verksamhet som avses i Lagen (1991:981) om värdepappersrörelse
- ekonomisk rådgivning/skatteplanering utan direkt samband med försäkringsfrågor
- serviceavtal för specialförsäkringar där kravet riktas från ett försäkringsbolag.

4.2.2 Böter och kostnad för rättegång mm

Försäkringen gäller inte för böter eller viten och inte heller för rättegångskostnader i den mån denna avser talan om brottslig gärning. Ej heller gäller försäkringen för så kallad ”punitive damages” eller annan liknande ersättning.

4.2.3 Särskilt åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade eller någon för vilken han svarar genom särskilt avtal åtagit sig att ersätta utöver eljest gällande skadeståndsrätt.

4.2.4 Force majeure

Länsförsäkringar är inte ansvarig för förlust som kan uppstå om skadeutredning eller utbetalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

4.2.5 Ombud

Försäkringen gäller inte för skada till följd av verksamhet via ombud som anlitas av försäkrad mäklare om mäklaren inte självständigt handlagt ärendet och haft egen direkt kontakt med kunden. Detta undantag tillämpas dock inte om ombudet är registrerad försäkringsmäklare.

5. FÖRSÄKRINGSBELOPP

Länsförsäkringars totala åtagande är vid varje skada begränsat till sammanlagt 200 **basbelopp** för skadestånd, utrednings-, förhandlings- och rättegångskostnader.

Länsförsäkringars åtagande för alla skador som orsakas under ett försäkringsår är begränsat till ett belopp som anges i försäkringsbrevet.

[...]

6. FÖRSÄKRADES ÅLIGGANDEN VID SKADA

[...]

Anmälan om skada

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till Länsförsäkringar så snart som möjligt.

Skadeståndskrav

Skadeståndskrav ska vidarebefordras till Länsförsäkringar snarast efter det att försäkrad erhållit det.

Utredning m.m.

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser, och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

Uppgörelse i godo

Om länsförsäkringar så begär är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande. Den försäkrade har dock inte rätt att utan Länsförsäkringars tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Iakttar den försäkrade inte Länsförsäkringars lämnade föreskifter är Länsförsäkringar fri från ansvarighet om inte kravet var lagligen grundat.

[...]

Polisutredning, rättegång

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta Länsförsäkringar om det. Länsförsäkringar äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

[...]

8. ÅTERKRAV

8.1 Återkrav gentemot tredje man

I den mån Länsförsäkringar har betalat ersättning övertar Länsförsäkringar den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Återkrav mot privatperson får framställas endast om denne vållat skada med uppsåt eller grov vårdslöshet eller om skadan har samband med dennes näringsverksamhet.

8.2 Återkrav gentemot försäkrad mäklare

Länsförsäkringar har rätt att av den försäkrade mäklaren återkräva ersättning enligt följande:

[...]

8.2.3 Grov vårdslöshet och uppsåt

Om försäkrad mäklare orsakat skada genom grov vårdslöshet eller uppsåt har Länsförsäkringar rätt att av försäkrad mäklare återkräva utbetald ersättning.

[...]

10. DEFINITIONER

Orsakas. En skada orsakas vid den tidpunkt när den skadegörande handlingen begås. Med handling avses även underlåtenhet att handla. För bestämmande av tidpunkten för underlåtenhet att handla utgår man ifrån den senaste tidpunkt då man genom aktivt handlande hade kunnat undvika skada.

2.3.2 Villkor V 463:4

C15. ANSVARFÖRSÄKRING FÖR REN FÖRMÖGENHETSSKADA FÖR FÖRSÄKRINGSFÖRMEDLARE

01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren samt dennes anställda som utövar verksamhet enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.

Tillkommande försäkringsförmedlare kan medförsäkras efter anmälan och godkännande av Länsförsäkringar.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som orsakats av handling som företagits under den tid försäkringen är i kraft.

Anm

Med handling förstås även underlåtenhet att handla.

[...]

11. Vad försäkringen gäller för

11.1 Ansvar för försäkringsförmedling

Försäkringen omfattar sådan skadeståndsskyldighet som avses i 5 kap. 7 § lagen om försäkringsförmedling.

[...]

11.20 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk* åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger enligt 5 kap. 7 § lagen om försäkringsförmedling samt enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan få ut av motpart eller annan samt
- betala det skadestånd den försäkrad är skyldig att erlagga.

11.20.1 Direktkrav

I den mån skadelidande inte har fått ersättning av den försäkrade äger skadelidande rätt att rikta krav direkt mot Länsförsäkringar. För denna rätt gäller försäkringsvillkoret i övrigt.

12. Vad försäkringen inte gäller för

12.1 Avvikande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som grundar sig på verksamhet som normalt inte innefattas i en försäkringsförmedlares åtagande, t ex

- verksamhet som avses i Lagen (1991:981) om värdepappersrörelse
- ekonomisk rådgivning/skatteplanering utan direkt samband med försäkringsfrågor
- serviceavtal för specialförsäkringar där kravet riktas från ett försäkringsbolag.

12.2 Böter och kostnad för rättegång mm

Försäkringen gäller inte för böter eller viten och inte heller för rättegångskostnader i den mån dessa avser talan om brottslig gärning. Ej heller gäller försäkringen för så kallade ”punitive damages” eller annan liknande ersättning.

12.3 Särskilt åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade eller någon för vilken han svarar genom särskilt avtal åtagit sig att ersätta utöver eljest gällande skadeståndsrätt.

12.4 Ombud

Försäkringen gäller inte för skada till följd av verksamhet via ombud som anlitas av försäkrad försäkringsförmedlare om försäkringsförmedlaren inte självständigt handlagt ärendet och haft egen direkt kontakt med kunden. Detta undantag tillämpas dock inte om ombudet är registrerad försäkringsförmedlare.

[...]

R. NÄR SKADA INTRÄFFAT

02.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav mot bolaget ska anmälas så snart som möjligt.

02.2 Skadeståndskrav

Skadeståndskrav ska vidarebefordras till bolaget snarast. Om skadeståndskravet inte framförts till bolaget inom 6 månader efter det att den försäkrade erhållit det, är bolaget fritt från ersättningsskyldighet.

[...]

02.7 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet, eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta bolaget härom. Bolaget äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

02.8 Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilket kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

X. ALLMÄNNA UNDANTAG

01. Grov vårdslöshet och uppsåt

Bolaget är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

02. Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp.

03. Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall, inklusive radonstrålning.

Y. ALLMÄNNA AVTALSBESTÄMMELSER

[...]

06. Återkrav

I den mån bolaget har betalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Återkrav mot privatperson får framställas endast om

- denne vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller
- skadan har samband med dennes förvärvsverksamhet.

Bolaget har rätt att av den försäkrade återkräva vad som utgivits i skadeersättning om den försäkrade orsakat skadan genom grov vårdslöshet.

[...]

13. Force majeure

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

Z. DEFINITIONER

[...]

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada menas ekonomisk skada som uppstår utan samband med person- eller sakskada.

[...]

2.3.3 Villkor V 463:5**C15. ANSVARSFÖRSÄKRING FÖR REN FÖRMÖGENHETSSKADA
FÖR SÖRSÄKRINGSFÖRMEDLARE**

01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren samt dennes anställda som utövar verksamhet enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.

Tillkommande försäkringsförmedlare kan medförsäkras efter anmälan och godkännande av Länsförsäkringar.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som orsakats av handling som företagits under den tid försäkringen är i kraft.

Anm

Med handling förstås även underlåtenhet att handla.

[...]

11. Vad försäkringen gäller för

11.1 Ansvar för försäkringsförmedling

Försäkringen omfattar sådan skadeståndsskyldighet som avses i 5 kap. 7 § lagen om försäkringsförmedling.

[...]

11.20 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk* åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger enligt 5 kap. 7 § lagen om försäkringsförmedling samt enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan få ut av motpart eller annan samt
- betala det skadestånd försäkrad är skyldig att erlagga.

11.20.1 Direktkrav

I den mån skadelidande inte har fått ersättning av den försäkrade äger skadelidande rätt att rikta krav direkt mot Länsförsäkringar. För denna rätt gäller försäkringsvillkoret i övrigt.

12. Vad försäkringen inte gäller för

12.1 Avvikande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som grundar sig på verksamhet som normalt inte innefattas i en försäkringsförmedlares åtagande, t ex

- verksamhet som avses i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
- ekonomisk rådgivning/skatteplanering utan direkt samband med försäkringsfrågor
- serviceavtal för specialförsäkringar där kravet riktas från ett försäkringsbolag.

12.2 Böter och kostnad för rättegång mm

Försäkringen gäller inte för böter eller viten och inte heller för rättegångskostnader i den mån dessa avser talan om brottslig gärning. Ej heller gäller försäkringen för så kallade ”punitive damages” eller annan liknande ersättning.

12.3 Särskilt åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade eller någon för vilken han svarar genom särskilt avtal åtagit sig att ersätta utöver eljest gällande skadeståndsrätt.

12.4 Ombud

Försäkringen gäller inte för skada till följd av verksamhet via ombud som anlitas av försäkrad försäkringsförmedlare om försäkringsförmedlaren inte självständigt handlagt ärendet och haft egen direkt kontakt med kunden. Detta undantag tillämpas dock inte om ombudet är registrerad försäkringsförmedlare.

[...]

42.2 Skadestånd betalas direkt till den skadelidande. Därvid görs inte avdrag för självrisk. Den försäkrade är skyldig att genast efter anfordran inbetala självrisken, eller om skadan är mindre det belopp vartill skadan uppgått, till bolaget.

43. Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- kostnaderna enligt C.15.11.20
- [...]

med avdrag för självrisk* enligt C15.42

[...]

R. NÄR SKADA INTRÄFFAT**02.1 Anmälan om skada**

Skada som kan medföra ersättningskrav mot bolaget ska anmälas så snart som möjligt.

02.2 Skadeståndskrav

Skadeståndskrav ska vidarebefordras till bolaget snarast. Om skadeståndskravet inte framförts till bolaget inom 6 månader efter det att den försäkrade erhållit det, är bolaget fritt från ersättningsskyldighet.

[...]

02.7 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet, eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta bolaget härom. Bolaget äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

02.8 Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilket kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

X. ALLMÄNNA UNDANTAG**01. Grov vårdslöshet och uppsåt**

Bolaget är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

02. Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp.

03. Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall, inklusive radonstrålning.

Y. ALLMÄNNA AVTALSBESTÄMMELSER

[...]

06. Återkrav

I den mån bolaget har betalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Återkrav mot privatperson får framställas endast om

- denne vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller
- skadan har samband med dennes förvärvsverksamhet.

Bolaget har rätt att av den försäkrade återkräva vad som utgivits i skadeersättning om den försäkrade orsakat skadan genom grov vårdslöshet.

[...]

13. Force majeure

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

Z. DEFINITIONER

[...]

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada menas ekonomisk skada som uppstår utan samband med person- eller sakskada.

2.3.4 Villkor V 463:6**C15. Ansvarsförsäkring för ren förmögenhetsskada för försäkringsförmedlare****01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet**

Försäkringen gäller för försäkringstagaren samt dennes anställda som utövar verksamhet enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling.

Tillkommande försäkringsförmedlare kan medförsäkras efter anmälan och godkännande av Länsförsäkringar.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som orsakats av handling som företagits under den tid försäkringen är i kraft.

Anm

Med handling förstås även underlåtenhet att handla.

[...]

11. Vad försäkringen gäller för

11.1 Ansvar för försäkringsförmedling

Försäkringen omfattar sådan skadeståndsskyldighet som avses i 5 kap. 7 § lagen om försäkringsförmedling.

[...]

11.20 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk* åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger enligt 5 kap. 7 § lagen om försäkringsförmedling samt enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan få ut av motpart eller annan samt
- betala det skadestånd som försäkrad är skyldig att erlagga.

11.20.1 Direktkrav

I den mån skadelidande inte har fått ersättning av den försäkrade äger skadelidande rätt att rikta krav direkt mot Länsförsäkringar. För denna rätt gäller försäkringsvillkoret i övrigt.

12. Vad försäkringen inte gäller för

12.1 Avvikande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som grundar sig på verksamhet som normalt inte innefattas i en försäkringsförmedlares åtagande, t ex

- verksamhet som avses i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden
- ekonomisk rådgivning/skatteplanering utan direkt samband med försäkringsfrågor
- serviceavtal för specialförsäkringar där kravet riktas från ett försäkringsbolag.

12.2 Böter och kostnad för rättegång m m

Försäkringen gäller inte för böter eller viten och inte heller för rättegångskostnader i den mån dessa avser talan om brottslig gärning. Ej heller gäller försäkringen för så kallade ”punitive damages” eller annan liknande ersättning.

12.3 Särskilt åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade eller någon för vilken han svarar genom särskilt avtal åtagit sig att ersätta utöver eljest gällande skadeståndsrätt.

12.4 Ombud

Försäkringen gäller inte för skada till följd av verksamhet via ombud som anlitas av försäkrad försäkringsförmedlare om försäkringsförmedlaren inte självständigt handlagt ärendet och haft egen direkt kontakt med kunden. Detta undantag tillämpas dock inte om ombudet är registrerad försäkringsförmedlare.

[...]

42. Självrisk

[...]

42.2 Skadestånd betalas direkt till den skadelidande. Därvid görs inte avdrag för självrisk. Den försäkrade är skyldig att genast efter anfordran inbetala självrisken, eller om skadan är mindre det belopp vartill skadan uppgått, till bolaget.

43. Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- kostnaderna enligt C.15.11.20

[...]

med avdrag för självrisk* enligt C15.42.

[...]

Q. Säkerhetsföreskrifter

[...]

02.20 Påföljd vid åsidosättande av föreskrift

Har den försäkrade inte iakttagit sina skyldigheter enligt föreskrifterna i Q.02.1 ersätts endast den skada som kan ha uppstått oberoende av detta. Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan och om försummelsen har inneburit men för försäkringsbolaget, äger försäkringsbolaget rätt att återkräva skälig del av ersättningen från försäkrad. Skadelidande äger alltid rätt till oreducerad ersättning.

R. När skada inträffat

02.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav mot bolaget ska anmälas så snart som möjligt.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan och om försummelsen har inneburit men för försäkringsbolaget, äger försäkringsbolaget rätt att återkräva skälig del av ersättningen från försäkrad. Skadelidande äger alltid rätt till oreducerad ersättning.

02.2 Skadeståndskrav

Skadeståndskrav ska vidarebefordras till bolaget snarast. Om skadeståndskravet inte framförts till bolaget inom 6 månader efter det att den försäkrade erhållit det, är bolaget fritt från ersättningsskyldighet.

[...]

02.5 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget, äger försäkringsbolaget rätt att återkräva hela eller skälig del av ersättningen från försäkrad. Den skadelidande äger alltid rätt till oreducerad ersättning.

[...]

02.7 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet, eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta bolaget härom. Bolaget äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

02.8 Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilket kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal. Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan och om försummelsen har inneburit men för försäkringsbolaget, äger försäkringsbolaget rätt att återkräva skälig del av ersättningen från försäkrad. Skadelidande äger alltid rätt till oreducerad ersättning.

X. Allmänna undantag

01. Grov vårdslöshet och uppsåt

Bolaget är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt. Den skadelidande äger alltid rätt till oreducerad ersättning. Försäkringsbolaget äger i sådana fall rätt att återkräva hela eller del av ersättningen från försäkrad.

02. Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp.

03. Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall, inklusive radonstrålning.

Y. Allmänna avtalsbestämmelser

[...]

05. Upplyningsplikt och riskökning

05.1 Felaktiga eller ofullständiga uppgifter

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades eller förnyades. Har försäkringstagaren lämnat uppgifter, som han insett eller bort inse vara felaktiga eller ofullständiga, och har detta medfört för låg premie eller alltför förmånliga villkor, begränsas bolagets ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som egentligen skulle ha gällt. Om bolaget med kännedom om de rätta förhållandena skulle ha vägrat försäkring, lämnas ingen ersättning om skada inträffar. Den skadelidande äger alltid rätt till oreducerad ersättning.

[...]

06. Återkrav

I den mån bolaget har betalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Återkrav mot privatperson får framställas endast om

- denne vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller
- skadan har samband med dennes förvärvsverksamhet.

Försäkringsbolaget äger rätt att av försäkrad återkräva den ersättning som utgivits i en skada för skadestånd, dröjsmålsränta, utrednings- förhandlings- och rättegångskostnader samt kostnader för skiljemannaförfarande om

- försäkrad har orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller skadan uppkommit till följd av att försäkrad uppsåtligen eller med grov vårdslöshet har överträtt lag, förordning eller myndighets föreskrift
- ersättningen avser kostnader uppkomna av att försäkrads uppdrag helt eller delvis har måst göras om
- försäkrad inte har iakttagit sin räddningsplikt, skyldighet att anmäla skada eller att biträda i utredning av skada. Återkrav får ske med det som anges i R.02.1 Anmälan om skada, R.2.08 Utredning, R.02.4 Räddningsplikt, R.02.5 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt
- försäkrad lämnat felaktiga, ofullständiga eller bedrägliga uppgifter eller om ändrade förhållanden föreligger. Återkrav får ske med det belopp som anges i R.02.6 Bedrägliga uppgifter, Y.05.1 Felaktiga och ofullständiga uppgifter, Y.05.2 Ändrade förhållanden
- försäkrad inte har följt gällande säkerhetsföreskrifter enligt Q. Återkrav får ske med belopp som anges i Q.02.1 Den försäkrade ska iaktta och Q. 02.20 Påföljd vid åsidosättande av föreskrift.

[...]

13. Force majeure

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

Z. Definitioner

[...]

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada menas ekonomisk skada som uppstår utan samband med person- eller sakskada.

[...]

2.4 Närmare om kravprincipen och orsakandeteorin

Under målets handläggning har olika ersättningsteorier diskuterats. De teorier det är fråga om är kravprincipen ("claims made-principen") och orsakandeteorin. Enligt kravprincipen är det den försäkring som gäller när en skada anmäls som ska tas i anspråk för att ersätta skadan. Enligt orsakandeteorin ska i stället den försäkring som gällde när den handling som orsakade skadan företogs tas i anspråk. Alla anspråk om ersättning har anmälts under den tid då villkor V 463:6 varit gällande. Till början har flera av kärandena i första hand hänvisat till kravprincipen och gjort gällande att villkor V 463:6 ska gälla deras rätt till ersättning även om deras skada i och för sig uppkommit under tid då andra villkor gällde. Under senare delen av målets handläggning har dessa parter i första hand åberopat orsakandeteorin och först i andra hand gjort gällande att kravprincipen ska tillämpas.

Begreppet "trigger" har också använts i målet. Med det förstås den faktor som utlöser försäkringen, t.ex. en skadegörande handling eller att krav på försäkringsersättning framställs.

3 YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

3.1 Mona Strobel och Jan-Erik Strobel (Mål T 5676-11)

Mona Strobel och Jan-Erik Strobel har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 1 700 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 9 januari 2011 till dess betalning sker.

Mona Strobel och Jan-Erik Strobel har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 1 330 613 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den

9 januari 2011 till dess betalning sker. Mona Strobel och Jan-Erik Strobel har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på

- 1 700 000 kr från den 11 januari 2008 t.o.m. den 28 februari 2008,
- 1 681 421 kr från den 29 februari 2008 t.o.m. den 30 mars 2008,
- 1 670 616 kr från den 31 mars 2008 t.o.m. den 29 april 2008,
- 1 659 282 kr från den 30 april 2008 t.o.m. den 30 juni 2008,
- 1 636 613 kr från den 1 juli 2008 t.o.m. den 30 september 2008,
- 1 602 613 kr från den 1 oktober 2008 t.o.m. den 31 december 2008,
- 1 568 613 kr från den 1 januari 2009 t.o.m. den 31 mars 2009,
- 1 534 613 kr från den 1 april 2009 t.o.m. den 30 juni 2009,
- 1 500 613 kr från den 1 juli 2009 t.o.m. den 30 september 2009,
- 1 466 613 kr från den 1 oktober 2009 t.o.m. den 31 december 2009,
- 1 432 613 kr från den 1 januari 2010 t.o.m. den 31 mars 2010,
- 1 398 613 kr från den 1 april 2010 t.o.m. den 30 juni 2010,
- 1 364 613 kr från den 1 juli 2010 t.o.m. den 30 september 2010, och
- 1 330 613 kr från den 1 oktober 2010 t.o.m. den 9 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Mona Strobels och Jan-Erik Strobels yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 1 330 613 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 9 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.2 Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson (Mål T 5679-11)

Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 1 869 708 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 15 januari 2011 till dess betalning sker.

Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 1 550 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 15 januari 2011 till dess betalning sker. Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 1 550 000 kr från den 1 juni 2007 t.o.m. den 15 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Per Nilssons och Margaretha Bille Nilssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 1 550 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 15 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.3 Kent Danås (Mål T 6158-11)

Kent Danås har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 416 761 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 3 januari 2011 till dess betalning sker.

Kent Danås har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 327 190 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 3 januari 2011 till dess betalning sker. Kent Danås har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på

- 530 000 kr fr.o.m. den 29 april 2008 t.o.m. den 28 december 2008, och
- 327 190 kr fr.o.m. den 29 december 2008 t.o.m. den 3 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Kent Danås yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit det yrkade kapitalbeloppet, eller 327 190 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 3 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.4 Dödsboet efter Tommy Jönsson (Mål T 6159-11)

Dödsboet efter Tommy Jönsson har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till boet ska betala 800 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 15 januari 2011 till dess betalning sker.

Dödsboet efter Tommy Jönsson har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till det ska betala 699 995 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 15 januari 2011 till dess betalning sker. Dödsboet efter Tommy Jönsson har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på

- 800 000 kr fr.o.m. den 5 juni 2009 t.o.m. den 10 november 2009,
- 773 332 kr fr.o.m. den 11 november 2009 t.o.m. den 31 december 2009,
- 766 665 kr fr.o.m. den 1 januari 2010 t.o.m. den 31 januari 2010,
- 759 998 kr fr.o.m. den 1 februari 2010 t.o.m. den 28 februari 2010,
- 753 331 kr fr.o.m. den 1 mars 2010 t.o.m. den 31 mars 2010,
- 746 664 kr fr.o.m. den 1 april 2010 t.o.m. den 30 april 2010,
- 739 997 kr fr.o.m. den 1 maj 2010 t.o.m. den 31 maj 2010,
- 733 330 kr fr.o.m. den 1 juni 2010 t.o.m. den 30 juni 2010,
- 726 663 kr fr.o.m. den 1 juli 2010 t.o.m. den 31 juli 2010,
- 719 996 kr fr.o.m. den 1 augusti 2010 t.o.m. den 31 augusti 2010,
- 713 329 kr fr.o.m. den 1 september 2010 t.o.m. den 30 september 2010,
- 706 662 kr fr.o.m. den 1 oktober 2010 t.o.m. den 31 oktober 2010, och
- 699 995 kr fr.o.m. den 1 november 2010 t.o.m. den 15 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig dödsboets yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit det yrkade kapitalbeloppet, eller 699 995 kr. Länsförsäkringar

har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 15 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.5 Stefan Pramryd (Mål T 6551-11)

Stefan Pramryd har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 1 910 460 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 31 december 2010 till dess betalning sker.

Stefan Pramryd har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 1 765 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 31 december 2010 till dess betalning sker. Stefan Pramryd har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på

- 1 515 000 kr fr.o.m. den 20 juli 2009 t.o.m. den 18 juli 2010, och
- 1 765 000 kr fr.o.m. den 19 juli 2010 t.o.m. den 31 december 2010.

Länsförsäkringar har motsatt sig Stefan Pramryds yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 1 765 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 31 december 2010.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.6 Stefan Ingemansson (Mål T 6556-11)

Stefan Ingemansson har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 2 161 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 1 januari 2011 till dess betalning sker.

Stefan Ingemansson har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 2 100 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 1 januari 2011 till dess betalning sker. Stefan Ingemansson har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 2 100 000 kr fr.o.m. den 4 mars 2010 t.o.m. den 1 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Stefan Ingemanssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 2 100 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 1 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.7 Lars Persson (Mål T 6759-11)

Lars Persson har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 779 174 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 31 december 2010 till dess betalning sker.

Lars Persson har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 774 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 31 december 2010 till dess betalning sker. Lars Persson har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 774 000 kr fr.o.m. den 7 september 2010 t.o.m. den 31 december 2010.

Länsförsäkringar har motsatt sig Lars Perssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 774 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 31 december 2010.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.8 Magnus Persson (Mål T 6761-11)

Magnus Persson har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 354 964 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 31 december 2010 till dess betalning sker.

Magnus Persson har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 350 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 31 december 2010 till dess betalning sker. Magnus Persson har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 350 000 kr fr.o.m. den 23 juli 2010 t.o.m. den 31 december 2010.

Länsförsäkringar har motsatt sig Magnus Perssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 350 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 31 december 2010.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.9 Anne-Charlotte Wickström (Mål T 6930-11)

Anne-Charlotte Wickström har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till henne ska betala 808 199 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 2 januari 2011 till dess betalning sker.

Anne-Charlotte Wickström har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till henne ska betala 735 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 2 januari 2011 till dess betalning sker. Anne-Charlotte Wickström har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 735 000 kr fr.o.m. den 24 juli 2009 t.o.m. den 2 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Anne-Charlotte Wickströms yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 735 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 2 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.10 Peter Nilsson (Mål T 6935-11)

Peter Nilsson har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 1 091 279 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 14 januari 2011 till dess betalning sker.

Peter Nilsson har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 950 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 14 januari 2011 till dess betalning sker. Peter Nilsson har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 950 000 kr fr.o.m. den 23 december 2008 t.o.m. den 14 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Peter Nilssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 950 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 14 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.11 Thomas Landau och Ingela Landau (Mål T 125-12)

Thomas Landau och Ingela Landau har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 3 000 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 2 januari 2011 till dess betalning sker.

Thomas Landau och Ingela Landau har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 2 280 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 2 januari 2011 till dess betalning sker. Thomas Landau och Ingela Landau har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på

- 3 000 000 kr fr.o.m. den 28 september 2007 t.o.m. den 31 december 2007,
- 2 940 000 kr fr.o.m. den 1 januari 2008 t.o.m. den 31 mars 2008,
- 2 880 000 kr fr.o.m. den 1 april 2008 t.o.m. den 30 juni 2008,
- 2 820 000 kr fr.o.m. den 1 juli 2008 to.m. den 30 september 2008,
- 2 760 000 kr fr.o.m. den 1 oktober 2008 t.o.m. den 31 december 2008,
- 2 700 000 kr fr.o.m. den 1 januari 2009 t.o.m. den 31 mars 2009,
- 2 640 000 kr fr.o.m. den 1 april 2009 t.o.m. den 30 juni 2009,
- 2 580 000 kr fr.o.m. den 1 juli 2009 t.o.m. den 30 september 2009,
- 2 520 000 kr fr.o.m. den 1 oktober 2009 t.o.m. den 31 december 2009,
- 2 460 000 kr fr.o.m. den 1 januari 2010 t.o.m. den 31 mars 2010,
- 2 400 000 kr fr.o.m. den 1 april 2010 t.o.m. den 30 juni 2010,
- 2 340 000 kr fr.o.m. den 1 juli 2010 t.o.m. den 30 september 2010, och
- 2 280 000 kr fr.o.m. den 1 oktober 2010 t.o.m. den 2 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Thomas Landaus och Ingela Landaus yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 2 080 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 2 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.12 Britt-Inger Ruth Romare (Mål T 273-12)

Britt-Inger Ruth Romare har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till henne ska betala 1 400 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 1 januari 2011 till dess betalning sker.

Britt-Inger Ruth Romare har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till henne ska betala 1 196 401 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 1 januari 2011 till dess betalning sker. Britt-Inger Ruth Romare har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på

- 1 400 000 kr fr.o.m. den 24 oktober 2008 t.o.m. den 31 december 2008,
- 1 380 151 kr fr.o.m. den 1 januari 2009 t.o.m. den 31 mars 2009,
- 1 353 901 kr fr.o.m. den 1 april 2009 t.o.m. den 30 juni 2009,
- 1 327 651 kr fr.o.m. den 1 juli 2009 t.o.m. den 30 september 2009,
- 1 301 401 kr fr.o.m. den 1 oktober 2009 t.o.m. den 31 december 2009,
- 1 275 151 kr fr.o.m. den 1 januari 2010 t.o.m. den 31 mars 2010,
- 1 248 901 kr fr.o.m. den 1 april 2010 t.o.m. den 30 juni 2010,
- 1 222 651 kr fr.o.m. den 1 juli 2010 t.o.m. den 30 september 2010, och
- 1 196 401 kr fr.o.m. den 1 oktober 2010 t.o.m. den 1 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Britt-Inger Ruth Romares yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 1 196 401 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 1 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.13 Christoffer Romare (Mål T 284-12)

Christoffer Romare har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 559 220 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 2 januari 2011 till dess betalning sker.

Christoffer Romare har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 328 500 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från 2 januari 2011 till dess betalning sker. Christoffer Romare har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 328 500 kr från den 20 juli 2004 t.o.m. den 2 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Christoffer Romares yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 328 500 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 2 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.14 Gertrud Andersson (Mål T 875-12)

Gertrud Andersson har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till henne ska betala 2 759 516 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 1 januari 2011 till dess betalning sker.

Gertrud Andersson har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till henne ska betala 1 795 953 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 1 januari 2011 till dess betalning sker. Gertrud Andersson har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på

- 1 305 044 kr fr.o.m. den 8 april 2003 t.o.m. den 31 december 2003,

- 1 232 793 kr fr.o.m. den 1 januari 2004 t.o.m. den 29 september 2004,
- 1 792 793 kr fr.o.m. den 30 september 2004 t.o.m. den 31 december 2004,
- 1 703 558 kr fr.o.m. den 1 januari 2005 t.o.m. den 31 oktober 2005,
- 1 403 558 kr fr.o.m. den 1 november 2005 t.o.m. den 31 december 2005,
- 1 331 893 kr fr.o.m. den 1 januari 2006 t.o.m. den 31 december 2006,
- 1 224 379 kr fr.o.m. den 1 januari 2007 t.o.m. den 31 december 2007,
- 1 117 451 kr fr.o.m. den 1 januari 2008 t.o.m. den 5 februari 2008,
- 3 032 451 kr fr.o.m. den 6 februari 2008 t.o.m. den 31 december 2008,
- 2 994 173 kr fr.o.m. den 1 januari 2009 t.o.m. den 1 oktober 2009,
- 1 952 173 kr fr.o.m. den 2 oktober 2009 t.o.m. den 31 december 2009, och
- 1 795 953 kr fr.o.m. den 1 januari 2010 t.o.m. den 1 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Gertrud Anderssons yrkanden. Länsförsäkringar har, om Gertrud Andersson tillerkänns ersättning för samtliga de insättningar som hon gjort, med avdrag för vad hon fått utbetalat, som i och för sig skäligt godtagit ett sammanlagt kapitalbelopp på 1 779 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 1 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.15 Eva Andersson och Rolf Andersson (Mål T 878-12)

Eva Andersson och Rolf Andersson har i första hand yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 2 058 499 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 9 januari 2011 till dess betalning sker.

Eva Andersson och Rolf Andersson har i andra hand yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 1 693 501 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från

den 9 januari 2011 till dess betalning sker. Eva Andersson och Rolf Andersson har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på

- 120 000 kr fr.o.m. den 21 juni 2007 t.o.m. den 26 juni 2007,
- 1 930 000 kr fr.o.m. den 27 juni 2007 t.o.m. den 31 juli 2007,
- 1 896 065 kr fr.o.m. den 1 augusti 2007 t.o.m. den 18 december 2007,
- 1 926 065 kr fr.o.m. den 19 december 2007 t.o.m. den 31 december 2007,
- 1 844 621 kr fr.o.m. den 1 januari 2008 t.o.m. den 31 december 2008,
- 1 762 279 kr fr.o.m. den 1 januari 2009 t.o.m. den 31 december 2009, och
- 1 693 501 kr fr.o.m. den 1 januari 2010 t.o.m. den 9 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Eva Anderssons och Rolf Anderssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 1 693 501 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 9 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.16 Lisa Bergström (Mål T 573-12)

Lisa Bergström har yrkat att Länsförsäkringar till henne ska betala 1 127 556 kr, varav 162 556 kr är avtalad avkastning.

I första hand har Lisa Bergström yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 1 127 556 kr från den 4 januari 2011 till dess betalning sker. För det fall tingsrätten inte godtar hennes yrkande om ersättning för avtalad avkastning, har hon i andra hand yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 965 000 kr från den 5 maj 2006 till den 4 januari 2011, samt ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 965 000 kr från den 4 januari 2011 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar har motsatt sig Lisa Bergströms yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 965 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 4 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.17 Bo Sörensson och Christina Sörensson (Mål T 577-12)

Bo Sörensson och Christina Sörensson har yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 3 231 726 kr, varav 449 726 kr är avtalad avkastning.

I första hand har Bo Sörensson och Christina Sörensson yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 3 231 726 kr från den 3 januari 2011 till dess betalning sker.

För det fall tingsrätten inte godtar deras yrkande om ersättning för avtalad avkastning har Bo Sörensson och Christina Sörensson i andra hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 2 782 000 kr från den 3 januari 2011 till dess betalning sker. De har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på insatt kapital från dagen för respektive gjord investering till den 3 januari 2011, eller på

- 602 000 kr från den 24 oktober 2004 till den 22 november 2005,
- 1 602 000 kr från den 22 november 2005 till den 23 juli 2010,
- 2 432 000 kr från den 23 juli 2010 till den 1 november 2010,
- 2 782 000 kr från den 1 november 2010 till den 3 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Bo Sörenssons och Christina Sörenssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 2 782 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § och 6 § räntelagen från den 3 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.18 Kaj Wirenbook (Mål T 578-12)

Kaj Wirenbook har yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 2 532 706 kr, varav 82 706 kr är avtalad avkastning.

Kaj Wirenbook har i första hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 2 532 706 kr från den 15 mars 2011 till dess betalning sker.

För det fall tingsrätten inte godtar hans yrkande om avtalad avkastning har Kaj Wirenbook i andra hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 2 250 754 kr från den 15 mars 2011 till dess betalning sker. Han har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på insatt kapital från dagen för respektive gjord investering till den 15 mars 2011, dvs. på

- 800 754 kr från den 23 januari 2008 till den 2 juni 2008,
- 1 300 754 kr från den 2 juni 2008 till den 15 februari 2010, och
- 2 250 754 kr från den 15 februari 2010 till den 15 mars 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Kaj Wirenbooks yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 1 300 754 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § och 6 § räntelagen från den 15 mars 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.19 Lena Bergquist Johansson (Mål T 580-12)

Lena Bergquist Johansson har yrkat att Länsförsäkringar till henne ska betala 1 100 000 kr.

Lena Bergquist Johansson har i första hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 1 100 000 kr från den 14 januari 2011 till dess betalning sker.

Lena Bergquist Johansson har i andra hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 1 034 180 kr från den 14 januari 2011 till dess betalning sker. Hon har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på insatt kapital från dagen för respektive gjord investering, dvs. på

- 1 150 000 kr från den 22 oktober 2009 till den 16 januari 2010,
- 1 100 000 kr från den 16 januari 2010 till den 12 november 2010, och
- 1 034 180 kr från den 12 november 2010 till den 14 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Lena Bergquist Johanssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 1 035 000 kr, eller 1 100 000 kr med avdrag för en gjord återbetalning på 65 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § och 6 § räntelagen från den 14 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.20 Agneta Danås (Mål T 582-12)

Agneta Danås har yrkat att Länsförsäkringar att till henne ska betala 512 707 kr, varav 82 707 kr är avtalad avkastning.

Agneta Danås har i första hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 512 707 kr från den 17 januari 2011 till dess betalning sker.

För det fall tingsrätten inte godtar hennes yrkande om ersättning för avtalad avkastning har Agneta Danås i andra hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 430 000 kr från den 17 januari 2011 till dess betalning sker. Hon har också yrkat

ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 430 000 kr från den 16 maj 2008 till den 17 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Agneta Danås yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 430 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § och 6 § räntelagen från den 17 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.21 Hans Eriksson och Christina Forsberg (Mål T 1037-12)

Hans Eriksson och Christina Forsberg har yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 2 877 205 kr, varav 527 205 kr är avtalad avkastning.

Hans Eriksson och Christina Forsberg har i första hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 2 877 205 kr från den 14 april 2011 till dess betalning sker.

För det fall tingsrätten inte godtar deras yrkande om ersättning för avtalad avkastning har Hans Eriksson och Christina Forsberg i andra hand yrkat ränta på 2 350 000 kr enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 14 april 2011 till dess betalning sker. De har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 2 350 000 kr från den 16 mars 2007 till den 14 april 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Hans Erikssons och Christina Forsbergs yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 2 350 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § och 6 § räntelagen från den 14 april 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.22 Per Danielsson och Christina Danielsson (Mål T 1845-13)

Per Danielsson och Christina Danielsson har yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 2 012 430 kr, varav 119 430 kr är avtalad avkastning.

Per Danielsson och Christina Danielsson har i första hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 2 012 430 kr från den 15 januari 2011 till dess betalning sker.

För det fall tingsrätten inte godtar deras yrkande om ersättning för avtalad avkastning har Per Danielsson och Christina Danielsson i andra hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 1 818 000 kr från den 15 januari 2011 till dess betalning sker. De har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på insatt kapital från respektive investeringstillfälle, dvs. på

- 800 000 kr från den 8 januari 2007 till den 3 maj 2007,
- 818 000 kr från den 3 maj 2007 till den 5 juni 2007, och
- 1 818 000 kr från den 5 juni 2007 till den 15 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Per Danielssons och Christina Danielssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 1 818 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § och 6 § räntelagen från den 15 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.23 Daniel Röme (Mål T 6524-11)

Daniel Röme har yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 1 400 000 kr. Daniel Röme har yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 1 400 000 kr från den 27 augusti

2010 till och med den 12 januari 2011, samt ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen för tiden därefter till dess full betalning skett.

Länsförsäkringar har motsatt sig Daniel Römes yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 1 400 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 13 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.24 Ulla Nilsson och Leif Nilsson (Mål T 6565-11)

Ulla Nilsson och Leif Nilsson har yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 1 500 000 kr. Ulla Nilsson och Leif Nilsson har yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på 1 500 000 kr från den 4 januari 2007 till och med den 25 december 2010, och ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen för tiden därefter till dess full betalning skett.

Länsförsäkringar har motsatt sig Ulla Nilssons och Leif Nilssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 1 500 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 26 december 2010.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.25 Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson (Mål T 2719-12)

Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson har yrkat att Länsförsäkringar till dem ska betala 4 920 000 kr med ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 7 januari 2011 till dess full betalning sker.

Länsförsäkringar har motsatt sig Åke Jönssons och Ann-Christin Jönssons yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit kapitalbeloppet, eller 4 920 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 7 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

3.26 Stefan Lindgren (Mål T 3490-12)

Stefan Lindgren har yrkat att Länsförsäkringar till honom ska betala 6 221 866 kr, varav avtalad, garanterad ränta är 1 071 866 kr.

Stefan Lindgren har i första hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 6 221 866 kr från den 13 januari 2011 till dess betalning sker.

För det fall tingsrätten inte godtar hans yrkande om ersättning för garanterad ränta har Stefan Lindgren i andra hand yrkat ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen på 5 150 000 kr från den 13 januari 2011 till dess betalning sker. Han har också yrkat ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen på insatt kapital från dagen för respektive gjord investering, dvs. på

- 500 000 kr från den 3 december 2004,
- 2 000 000 kr från den 9 maj 2005,
- 500 000 kr från den 18 maj 2005,

- 500 000 kr från den 15 februari 2006,
- 650 000 kr från den 25 april 2008, och
- 1 000 000 kr från den 27 april 2010, allt till och med den 13 januari 2011.

Länsförsäkringar har motsatt sig Stefan Lindgrens yrkanden. Länsförsäkringar har som i och för sig skäligt godtagit ett kapitalbelopp på 5 150 000 kr. Länsförsäkringar har godtagit att ränta beräknas enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen från den 13 januari 2011.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader.

4 GEMENSAMMA GRUNDER

4.1 Kärandena

Connecta har haft rätt att utöva försäkringsförmedling enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling (LFF). Connecta har utövat försäkringsförmedling enligt LFF. Connecta har bedrivit sin verksamhet genom anställda försäkringsförmedlare från fast driftställe i Lund. Per Rytterborg var från hösten 2007 anställd som verkställande direktör för Connecta.

Av 2 kap. 6 § 2 p LFF framgår att tillstånd för en svensk juridisk person att utöva försäkringsförmedling får ges bara om den juridiska personen omfattas av en försäkring för skadeståndsskyldighet som kan åläggas denna om den åsidosätter sina skyldigheter. Connecta, och därmed Per Rytterborg i dennes egenskap av anställd försäkringsförmedlare vid Connecta, har omfattats av en sådan författningsenlig ansvarsförsäkring med Länsförsäkringar som försäkringsgivare.

Utgångspunkten för försäkringsskyldigheten enligt LFF är att åstadkomma ett fullgott kundskydd och kundens skydd enligt LFF kan inte inskränkas genom avtal.

Av ansvarsförsäkringens villkor, som hänvisar till 5 kap. 7 § LFF, framgår att försäkringen innefattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada som Connecta kan åläggas om den försäkrade försäkringsförmedlaren – Per Rytterborg – åsidosätter sina lagstadgade skyldigheter att iaktta god försäkringsförmedlingssed och att med tillbörlig omsorg tillvarata klientens intressen.

Kärandena har besökt Connecta angående rådgivning och förmedling av kapitalförsäkring. Connecta har då genom anställd tjänsteman föreslagit kärandena att ingå försäkringsavtal och har också utfört förberedande arbete innan försäkringsavtal ingåtts. Kärandena har därefter uppdragit åt Connecta att investera deras pengar i kapitalförsäkringar. Anledningen till valet av just kapitalförsäkringar var att vinsten inte är skattepliktig. I stället schablonbeskattas årligen kapitalförsäkringens värde med en räntesats kopplad till statslåneräntan. Det har senare framkommit att några investeringar i enlighet med uppdragen inte gjorts, att de investeringsbelopp som kärandena överlämnat inte hållits avskilda från tjänstemannen Per Rytterborgs egna tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig de investerade kapitalbeloppen.

Connecta har genom att sammanblanda klientmedel med personliga tillgångar inte iakttagit god försäkringsförmedlingssed och inte heller med tillbörlig omsorg tillvarat kärandenas intressen. Kärandena har genom Connectas agerande orsakats ren förmögenhetsskada för vilken Connecta är skadeståndsskyldig motsvarande det kontraktuella ansvaret.

Per Rytterborg har ägnat sig åt försäkringsförmedling när kärandena uppdrog åt Connecta genom Per Rytterborg att investera deras pengar i kapitalförsäkringar. Enligt 1 kap. 1 § LFF är också förberedande arbete innan försäkringsavtal ingås att betrakta som försäkringsförmedling. Det framgår således inte av LFF att det också krävs att ett reellt försäkringsavtal därefter ingås för att åtgärderna ska betraktas som försäkringsförmedling. Redan att föreslå ett försäkringsavtal är att anses som sådant förberedande arbete som innebär försäkringsförmedling i LFF:s mening.

När skadorna uppdagats har kärandena vänt sig till Connecta för att få tillbaka de investerade beloppen. Connecta har i sin tur vidarebefordrat kraven till Länsförsäkringar som motsatt sig ersättningsskyldighet.

Att Länsförsäkringar inte är ansvarigt gentemot försäkrad (Connecta) för skada, som den försäkrade (Connecta) orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt, påverkar inte kärandenas rätt till ersättning, utan innebär endast att Länsförsäkringar har rätt att återkräva hela eller del av ersättningen från den försäkrade (Connecta).

I de tidigare versionerna av försäkringsvillkoren, V 463:3, V463:4 och V 463:5, framgår inte uttryckligen den skadelidandes rätt till oreducerad ersättning. Dock framgår denna rätt av försäkringsvillkoren V 463:6. Kundens skydd och kärandenas direktkravs rätt mot Länsförsäkringar framgår dock i samtliga versioner (C 15.02, 11.1, 11.20, 11.20.1 och 42.2).

Tilläggsvillkoret X 01 i försäkringsvillkoren V463:6 utgör ett förtydligande av vad som redan gällde också enligt de tidigare försäkringsvillkoren V 463:3 - V 463:5. Regleringarna överensstämmer då med vad som framgår av lag. De skadelidande har nämligen också enligt 5 kap. 7 § LFF rätt till oreducerad ersättning i de fall där skadorna orsakats genom uppsåt eller grov oaktsamhet. Denna rätt kan inte avtalas bort av försäkringsgivaren och den försäkrade i förhållande till de skadelidande.

Connectas skadeståndsskyldighet gentemot kärandena har således omfattats av bolagets ansvarsförsäkring hos Länsförsäkringar i dess egenskap av ansvarsförsäkringsbolag enligt LFF. Kärandena har därför som skadelidande en direktkravs rätt mot Länsförsäkringar för de skador som drabbat dem. Denna direktkravs rätt är inte identisk med den rätt som tillkommer den försäkrade (Connecta). Länsförsäkringar ska därför utge ersättning till kärandena för de skador som uppkommit hos dessa.

Rätten till ersättning gäller också beträffande garanterad avkastning/ränta enligt de avtal som kärandena ingått med Connecta.

4.2 Länsförsäkringar

Per Rytterborg eller Connecta har inte orsakat skada för kärandena i den försäkrade verksamheten (förmedling av personförsäkring under tiden den 27 augusti 2004 – 31 mars 2005 eller förmedling av person- och skadeförsäkring i tiden efter 31 mars 2005). Per Rytterborg eller Connecta är därmed inte skadeståndsskyldiga enligt den försäkrade skadeståndsskyldigheten enligt 14 § FML eller 5 kap. 7 § LFF.

Genom LFF genomförde Sverige Europaparlamentets och rådets direktiv (2002/92 EG) av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling.² I förarbetena³ till lagen sägs

...av direktivets definition av försäkringsförmedling framgår det att föremålet för förmedlingen ska vara ett försäkringsavtal, dvs. ett avtal om försäkring som ingås mellan en försäkringsgivare och en försäkringstagare.

Vad som är försäkringsgivare/försäkringsbolag enligt LFF anges vara ett företag ”som har tillstånd att driva försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige eller lagen (1972:262) om understödsföreningar”.⁴

Försäkringsförmedling i Direktivets och i LFF:s mening är alltså förmedling av konkret ett avtal om försäkring som ingås mellan en försäkringstagare och en försäkringsgivare med tillstånd att bedriva försäkringsrörelse i Sverige eller inom den europeiska gemenskapen. Det finns inte skäl anta att det enligt lag (1989:508) om försäkringsmäklare, FML, gällde någon annan ordning rörande ”försäkring” eller ”försäkringsgivare”. Vad som förekommit mellan envar av kärandena å ena sidan och Per Rytterborg eller Connecta å andra sidan rörande fiktiva produkter kan således inte utgöra förmedling av

---

² se prop. 2004/05:133 s. 1

³ se prop. 2004/05:133 s. 48

⁴ se prop. 2004/05:133 s. 146

försäkring enligt FML eller LFF varför dessa lagar inte gäller för Per Rytterborgs eller Connectas ansvar.

Också för det fall det är en verklig produkt som Per Rytterborg eller Connecta förmedlat är produkten inte kapitalförsäkring. Produkten är en ren sparprodukt utan försäkringsinslag. Produkten saknar nämligen för kapitalförsäkring nödvändiga egenskaper såsom riskmoment och förmånstagarförordnande.⁵

Per Rytterborgs verksamhet var investeringsrådgivning som dessutom var bedräglig. Sådan verksamhet är undantagen från försäkringsskydd genom försäkringsvillkorens bestämmelse om avvikande verksamhet; 4.2.1 (villkor V 463:3) och C 15.12.1 (villkor V 463:4, V 463:5 och V 463:6).

Connecta eller Per Rytterborg har inte sammanblandat kändenas medel med Connectas medel. Orsakssamband saknas också mellan en eventuell sammanblandning av kändens medel med Per Rytterborgs eller Connectas egna medel och uppkommen skada. Skada har uppkommit på grund av att Per Rytterborg har frånlurat känden pengar och gjort sig av med pengarna. Skadeståndsskyldighet på grund av sammanblandning av kändens medel med egna medel omfattas inte heller av Länsförsäkringar meddelad ansvarsförsäkring eftersom det inte är skadeståndsskyldighet enligt 14 § FML eller 5 kap. 7 § LFF.

Yrkandena om skadestånd för garanterad avkastning/ränta eller garanterat investeringsbelopp bestrids särskilt på den grunden att skada inte föreligger eftersom fråga varit om fiktiva produkter som aldrig kunnat generera någon avkastning för känden. Till det kommer att skadestånd enligt FML eller LFF endast utgår för det negativa kontraktsintresset. Skada och skadeståndsskyldighet utöver det negativa kontraktsintresset omfattas inte heller av meddelad ansvarsförsäkring enligt undantaget om särskilt åta-

---

⁵ Jfr RÅ 2008 ref 54 med hänvisning till förhandsbesked RÅ 1994 not 19.

gande enligt 4.2.3 (villkor V 463:3) och C 15 12.3 (villkor V 463:4, V 463:5 och V 463:6).

De skador som är aktuella är rena förmögenhetsskador. Vad som kan betraktas som ersättningsgill skada vid ren förmögenhetsskada enligt FML eller LFF berörs inte i lagarnas förarbeten. Till ledning härom bör vara vad som enligt lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter (Rådgivningslagen) utgör sådan skada.

Principen för vad som betraktas som ersättningsgill skada vid ren förmögenhetsskada är att den skadelidande genom skadeståndet ska försättas i samma förmögenhetssituation som han eller hon befann sig i omedelbart före skadefallet och som han eller hon skulle befunnit sig i om skadefallet inte hade inträffat. Ersättningen inkluderar inte ersättning enligt det positiva kontraktsintresset.⁶ Av detta följer att kärandenas yrkanden om ersättning för utebliven avkastning/ränta under alla förhållanden inte kan bifallas.

Ansvarsförsäkringen för försäkringsåret den 1 april 2010 – den 31 mars 2011 (försäkringsvillkor V 463:6) gällde med ett högsta försäkringsbelopp på € 2 240 000. De totala yrkandena om skadestånd grundat på påstående enligt kravprincipen eller skada orsakad under detta försäkringsår uppgår till 43 489 134 kr. Eftersom det högsta försäkringsbeloppet anges i euro ska vart och ett skadeståndskrav i svenska kronor i så fall räknas om till euro enligt den växelkurs som gällde för köp av euro vid respektive tidpunkt då skadeståndskrav framställdes mot Länsförsäkringar. Den växelkurs som ska tillämpas är köpkursen för euro enligt Riksbankens hemsida vid respektive kravtidpunkt. De sammanlagda kraven enligt kärandenas yrkanden uppgår därmed till € 4 774 453.

---

⁶ prop. 2002/03:133 s. 32

Mål	Kärande	Krav SEK	Kravdatum	Kurs	Krav euro
T 5676-11	Mona och Jan-Erik Strobel	1 700 000	2010-12-10	9.12	186 404
T 5679-11	Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson	1 869 708	2010-12-16	9.07	206 142
T 6158-11	Kent Danås	416 761	2010-12-04	9.13	45 647
T 6159-11	Dödsboet efter Tommy Jönsson	800 000	2010-12-16	9.07	88 203
T 6551-11	Stefan Pramryd	1 910 460	2010-12-01	9.14	209 022
T 6556-11	Stefan Ingemansson	2 161 000	2010-12-02	9.17	235 660
T 6759-11	Lars Persson	779 174	2010-12-01	9.14	85 249
T 6761-11	Magnus Persson	354 964	2010-12-01	9.14	38 836
T 6930-11	Anne-Charlotte Wickström	808 199	2010-12-03	9.13	88 521
T 6935-11	Peter Nilsson	1 091 279	2010-12-15	9.01	121 119
T 125-12	Thomas och Ingela Landau	3 000 000	2010-12-03	9.13	328 587
T 273-12	Britt-Inger Ruth Romare	1 400 000	2010-12-02	9.17	152 672
T 284-12	Christoffer Romare	559 220	2010-12-03	9.13	61 251
T 875-12	Gertrud Andersson	2 759 516	2010-12-02	9.17	300 929
T 878-12	Eva och Rolf Andersson	2 058 499	2010-12-10	9.12	225 713
T 573-12	Lisa Bergström	965 000	2010-12-05	9.13	105 696
T 577-12	Bo Sörensson och Christina Sörensson	3 252 523	2010-12-04	9.13	356 246
T 578-12	Kaj Wirenbook	2 532 706	2011-02-17	9.01	281 099
T 580-12	Lena Bergquist Johansson	1 163 170	2010-12-15	9.01	129 098
T 582-12	Agneta Danås	512 707	2010-12-18	9.01	56 904
T 1037-12	Hans Eriksson och Christina Forsberg	2 891 372	2011-03-15	8.92	324 145
T 1845-13	Per och Christina Danielsson	2 012 430	2010-12-16	9.07	221 878
T 6524-11	Daniel Röme	1 413 041	2010-12-14	9.15	154 431
T 6565-11	Ulla och Leif Nilsson	1 757 405	2010-11-26	9.27	189 580
T 2719-12	Åke och Ann-Christin Jönsson	4 920 000	2010-12-08	9.15	537 705
T 3490-12	Stefan Lindgren	400 000	2010-12-14	9.15	43 716
	SUMMA	43 489 134			4 774 453

Om ersättning ska betalas enligt kravprincipen för skador som uppkommit före den 1 april 2010 men också till dem vars skador uppkommit under perioden 1 april 2010 – den 31 mars 2011 kan Länsförsäkringar enligt 9 kap. 9 § försäkringsavtalslagen (2005:104) (FAL) inte förpliktas att till respektive kärande betala större försäkringserättning än vad som täcks av det högsta försäkringsbeloppet. En fördelning måste då göras mellan kärandena och då kan var och en av dem bara få 47 procent av sin ersättning.

Ändringen av vissa villkor i försäkringsvillkor V 463:6 var föranledda av att de kunde stå i strid med FAL. Det gjordes därför förtydliganden. Villkoret X 01 stod emellertid inte i strid med FAL. Att dess lydelse ändrades var ett förbiseende, vilket dock Länsförsäkringar får stå för. Ändringen innebar inte något förtydligande av vad som gällt i tidigare villkor.

4.2.1 Kärandenas inställning till det beloppsmässiga taket

Kärandena har i första hand hävdatt att något beloppsmässigt tak inte är tillämpligt eftersom ersättningarna ska fördelas över tiden när olika villkor varit ikraft men godtagit Länsförsäkringars beräkning av taket när det gäller belopp och inbördes fördelning mellan de skadelidande.

5 SÄRSKILDA GRUNDER OCH SAKFRAMSTÄLLNINGAR I DE ENSKILDA MÅLEN

5.1 Mona Strobel och Jan-Erik Strobel (Mål T 5676-11)

5.1.1 Mona Strobel och Jan-Erik Strobel

Grunder

Jan-Erik Strobel och Mona Strobel har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:4. Om rätten skulle finna att makarna Strobel inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 da-

gar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 10 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 9 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den 9 januari 2011, samt avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Mona Strobel och Jan-Erik Strobel gav den 10 januari 2008 ett uppdrag åt Connecta genom Per Rytterborg att investera 1 700 000 kr i en kapitalförsäkring. Avkastning har löpande betalats ut med totalt 369 387 kr. Det har inte skett något återköp.

Det framkom 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Mona Strobel och Jan-Erik Strobel överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 10 december 2010.

Det yrkade kapitalbeloppet på 1 700 000 kr motsvarar det insatta och garanterade beloppet.

Det belopp som överlämnades gick in på Connectas konto. Beloppet har inte hållits avskilt från egna tillgångar. Transaktionen verkar ha skett mellan delägaren och bolaget.

Makarna Strobel fick ett investeringsbevis med rubriken ”Investeringsbevis för företagsobligation via kapitalförsäkring”. Av punkterna 1 och 2 framgår att insatt kapital garanteras och att garantiräntan är 10 %. I punkt 3 anges att avkastningen av kapitalet inte behöver tas upp för reavinstbeskattning då det ligger i en kapitalförsäkring. Under punkt 6 anges bl.a. att ”Den avgiften som staten tar ut ur försäkringen för att man ska slippa betala reavinstbeskattning är lika med 27 % av genomsnittet av föregående års statslåneränta”. I punkt 8 anges hur avkastningen ska betalas ut, dvs. med 34 000 kr

per kvartal. Utbetalningarna har också skett i enlighet med denna punkt. Investeringsbeviset har undertecknats av Per Rytterborg som VD för Connecta Fond och Försäkring AB. Handlingen är vidare stämplad med bolagets kontaktuppgifter. Dessutom finns den handskrivna initialen ”MN” intill stämpeln. Per Rytterborg förklarade för makarna Strobel att en advokat skulle ha granskat handlingen. Den namngivne advokaten förnekar dock detta.

5.1.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat kärandenas skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 i villkor 463:4 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot kärandena eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Den i målet aktuella skadan uppkom redan när Mona Strobel eller Jan-Erik Strobel överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som Mona Strobel och Jan-Erik Strobel därefter mottagit av Per Rytterborg/Connecta. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 1 330 613 kr (1 700 000-369 387).

Sakframställning

Det har inte mellan Per Rytterborg och Mona Strobel och Jan-Erik Strobel diskuterats i vilka typer av finansiella instrument som Strobels investering skulle placeras, vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller i vilket försäkringsbolag försäkringen skulle tecknas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Mona

Strobel och Jan-Erik Strobel. De har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Mona Strobel och Jan-Erik Strobel har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av diskussionerna, efter betalningen till Per Rytterborg gjorts, är att Mona Strobel och Jan-Erik Strobel fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämndes ”Investeringsbevis för företagsobligation”. I den anges endast att ”Avkastningen på kapitalet behöver inte tas upp för reavinstbeskattning då den ligger i en kapitalförsäkring”. Alltså görs det inte klart i vilket försäkringsbolag placeringen skulle läggas i. Det görs inte heller klart i vilken typ av kapitalförsäkring det skulle vara. Det enda investeringsbeviset innehöll var uppgifter om investerat belopp, datum för investeringen, garanterad avkastning m.m., men inga specifika uppgifter om någon företagsobligation eller någon kapitalförsäkring. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.2 Per Nilsson och Margareta Bille Nilsson (Mål T 5679-11)

5.2.1 Per Nilsson och Margareta Bille Nilsson

Grunder

Per Nilsson och Margareta Bille Nilsson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:4. Om rätten skulle finna att de inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 16 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 15 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet ska ränta enligt 4 § femte stycket och 6 § räntelagen utgå från den 15 januari 2011. Dessutom ska avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå från den dag då beloppet överlämnades, dvs. den 31 maj 2007, i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson uppdrog den 31 maj 2007 åt Connecta genom Per Rytterborg att investera 1 550 000 kr i en företagsobligation via en kapitalförsäkring med Altraplan (då Commercial Union) som försäkringsgivare. Under hösten 2007 investerades i ytterligare en kapitalförsäkring med Friends Provident som försäkringsgivare. Den 25 oktober 2010 utbetalades 47 500 kr som compensation för förluster på grund av problem med kapitalförsäkringen hos Altraplan. Någon avkastning har inte betalats ut. Det har inte skett något återköp.

Det framkom 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 16 december 2010.

Det yrkade beloppet på 1 869 708 kr härrör endast från investeringen på 1 550 000 kr som gjordes den 31 maj 2007 i en företagsobligation via en kapitalförsäkring med Altraplan (då Commercial Union) som försäkringsgivare. Det yrkade beloppet har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2007	År 2008	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	1 550 000	0	0	0	1 550 000
Avkastning	72 701	126 456	133 841	135 447	468 445
Investeringsavgift	- 23 250	0	0	0	- 23 250
Förvaltningsavgifter	- 18 755	- 34 143	- 36 137	- 36 452	- 125 487
Totalt	1 580 696	92 313	97 704	98 995	1 869 708

5.2.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat kärandenas skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 i villkor 463:4 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot kärandena eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Per Nilsson eller Margareta Bille Nilsson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som de därefter mottagit av Per Rytterborg/Connecta. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden, eller till 1 550 000 kr. Länsförsäkringar kan godta den matematiska beräkningen av den yrkade avkastningen.

Sakframställning

Det har visat sig att Per Rytterborg också förmedlade riktiga försäkringsprodukter. Då har Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson också fått utfärdade försäkringsbrev i Commercial Union och Friends Provident. När det däremot gäller företagsobligationen diskuterades inte i vilka typer av finansiella instrument som Nilssons investering skulle placeras, vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller i vilket försäkringsbolag försäkringen skulle tecknas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson. De har i det fallet inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av diskussionerna, efter betalningen till Per Rytterborg, är att Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämndes ”Investeringsbevis för företagsobligation”. I den anges endast att ”Avkastningen på kapitalet behöver inte tas upp för reavinstbeskattning då den ligger i en kapitalförsäkring”. Det görs inte klart i vilket försäkringsbolag placeringen skulle läggas i. Inte heller vilken typ av kapitalförsäkring det var fråga om. Det enda investeringsbeviset innehöll var uppgifter om investerat belopp, datum för investeringen, garanterad avkastning m.m. Det innehöll inte några specifika uppgifter om någon företagsobligation eller någon kapitalförsäkring. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla försäkringen. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.3 Kent Danås (Mål T 6158-11)

5.3.1 Kent Danås

Grunder

Kent Danås har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:4. Om rätten skulle finna att Kent Danås inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 4 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 3 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet med beaktande av den utbetalning som gjorts till Kent Danås, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå på 327 190 kr från den 3 januari 2011. Avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen ska i så fall utgå på 530 000 kr från den 29 april 2008 t.o.m. den 28 december 2008 och för tiden därefter på 327 190 kr.

Sakframställning

Kent Danås uppdrog den 29 april 2008 åt Connecta genom Per Rytterborg att investera 530 000 kr i en kapitalförsäkring. Avkastning har betalats ut år 2008 med totalt 19 976 kr. Därtill har Per Rytterborg ersatt Kent Danås för en kostnadsränta hos Skatteverket med 2 834 kr. Återköp skedde den 29 december 2008 med 180 000 kr.

Det framkom 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Kent Danås överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 4 december 2010 samtidigt som Kent Danås polisanmälde Per Rytterborg.

Det yrkade kapitalbeloppet på 416 761 kr har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2008	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	530 000	0	0	530 000
Återköp	- 180 000	0	0	- 180 000
Avkastning	35 476	36 059	35 889	107 424
Utbetalat avkastning	- 19 976	0	0	- 19 976
Investeringsavgift	(- 7950)	0	0	0
Förvaltningsavgifter	- 4 913	- 7 933	-7 841	- 20 687
Totalt	360 587	28 126	28 048	416 761

5.3.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Kent Danås skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 i villkor 463:4 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot kärandena eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Kent Danås överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som Kent Danås därefter mottagit av Per Rytterborg/Connecta. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller 327 190 kr (530 000-19976-2834-180 000). Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna avkastningen på investeringarna.

Sakframställning

Det har inte mellan Per Rytterborg och Kent Danås diskuterats i vilka typer av finansiella instrument som Kent Danås investering skulle placeras. Inte heller har det diskuterats vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller i vilket försäkringsbolag försäkringen skulle tecknas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Kent Danås. Han har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Kent Danås har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av diskussionerna – efter betalningen till Per Rytterborg – är att Kent Danås fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämndes ”Investeringsbevis för företagsobligation”. I den anges endast att ”Avkastningen på kapitalet behöver inte tas upp för reavinstbeskattning då den ligger i en kapitalförsäkring”. Det görs inte klart i vilket försäkringsbolag placeringen skulle läggas eller i vilken typ av kapitalförsäkring. Det enda investeringsbeviset innehöll var uppgifter om investerat belopp, datum för investeringen, garanterad avkastning mm, men inga specifika uppgifter om någon företagsobligation eller någon kapitalförsäkring. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.4 Dödsboet efter Tommy Jönsson (Mål T 6159-11)

5.4.1 Dödsboet efter Tommy Jönsson

Grunder

Dödsboet efter Tommy Jönsson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:5. Om rätten skulle finna att dödsboet inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Det yrkade kapitalbeloppet på 800 000 kr motsvarar det insatta och garanterade beloppet.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 16 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 15 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet med beaktande av de utbetalningar som gjorts till Tommy Jönsson, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå på 699 995 kr från den 15 januari 2011. Därutöver ska avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen i så fall utgå i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Tommy Jönsson gav den 5 juni 2009 åt Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 800 000 kr i en kapitalförsäkring. Avkastning har löpande betalats ut med totalt 100 005 kr, varav 33 335 kr avser avkastning för år 2009 och 66 670 kr avkastning för år 2010. Det har inte skett något återköp.

Det framkom 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Tommy Jönsson överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 16 december 2010.

5.4.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat kärandenas skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 i vill-

kor 463:5 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot kärandena eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Tommy Jönsson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som Tommy Jönsson därefter mottagit av Per Rytterborg/Connecta. Det belopp som Länsförsäkringar godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 669 995 kr (800 000-100 005).

Sakframställning

Det har visat sig att Per Rytterborg också förmedlade riktiga försäkringsprodukter. I de fallen har Tommy Jönsson fått utfärdat försäkringsbrev i SEB Trygg Liv. När det däremot gäller investeringen på 800 000 kr, företagsobligationen, har han överhuvudtaget inte fått några handlingar. Det diskuterades inte i vilka typer av finansiella instrument som Tommy Jönssons investering skulle placeras eller vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas. Per Rytterborg må ha nämnt bolaget Credit Suisse som försäkringsgivare, men ingenting i övrigt avseende en konkret försäkringsprodukt dvs. val av produkt, löptid m.m. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Tommy Jönsson. Han har inte fått investeringsbevis, försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag. Han har inte ens fått ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Tommy Jönsson har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

De diskussioner som varit mellan Per Rytterborg och Tommy Jönsson har alltså inte lett till något som helst konkret resultat utom att Tommy Jönsson betalat till Per Rytterborg/Connecta. Per Rytterborg har således aldrig haft för avsikt att förmedla försäkringen. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.5 Stefan Pramryd (Mål T 6551-11)

5.5.1 Stefan Pramryd

Grunder

Stefan Pramryd har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska de försäkringsvillkor som varit gällande när respektive investeringsbelopp överlämnats tillämpas. Om rätten anser att Stefan Pramryd inte har någon rätt till ersättning beträffande den första investeringen enligt de då gällande villkoren – försäkringsvillkor V 463:5, ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringarna gjordes den 1 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 31 december 2010.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå på 1 765 000 kr från den 31 december 2010. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå från respektive betalningsdag i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Stefan Pramryd gav den 20 juli 2009 Connecta genom Per Rytterborg uppdraget att investera 1 515 000 kr i en kapitalförsäkring. Den 19 juli 2010 investerades ytterligare

250 000 kr i ännu en kapitalförsäkring. Någon avkastning har inte betalats ut. Det har inte skett något återköp.

Det framkom 2010 att några investeringar i enlighet med uppdragen inte gjorts, att investeringsbeloppen som Stefan Pramryd överlämnat inte hållits avskilda från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppen. Uppsägning av kapitalförsäkringarna gjordes därför den 1 december 2010.

Kapitalbeloppet på 1 910 460 kr innefattar de investerade beloppen på totalt 1 765 000 kr (1 515 000+ 250 000), och upplupen avkastning med 145 460 kr (142 428 + 3 032).

Kapitalbeloppet på 1 910 460 kr har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	1 515 000	250 000	1 765 000
Avkastning	54 457	118 690	173 147
Investeringsavgift	- 3 788	- 625	- 4 413
Förvaltningsavgifter	- 7 035	- 16 239	- 23 274
Totalt	1 558 634	351 826	1 910 460

5.5.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

När det gäller skada på grund av investeringen på 1 515 000 kr bestrids yrkandet särskilt på den grunden att Per Rytterborg i brottslig verksamhet orsakat kärandens skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot käranden eftersom denne inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Stefan Pramryd överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara de investerade beloppen. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 1 765 000 kr (1 515 000 + 250 000). Länsförsäkringar har i och för sig godtagit den matematiska beräkningen av avkastningen på investeringarna.

Sakframställning

Det har inte mellan Stefan Pramryd och Per Rytterborg diskuterats i vilka typer av finansiella instrument som Stefan Pramryds investering skulle placeras. Inte heller har det diskuterats vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas. Per Rytterborg må ha nämnt bolaget Friends Provident som försäkringsgivare, men ingenting i övrigt avseende en konkret försäkringsprodukt dvs. val av produkt, löptid m.m.

Stefan Pramryd har för övrigt under skaderegleringen inte nämnt något om att något försäkringsbolag skulle ha diskuterats. Någon ansökan om kapitalförsäkring har inte heller gjorts av Stefan Pramryd. Han har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Stefan Pramryd har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av diskussionerna – efter betalningen till Per Rytterborg – är att Stefan Pramryd fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämns ”Investeringsbevis för företagsobligation”. I den anges endast att ”Avkastningen på kapitalet behöver inte tas upp för reavinstbeskattning då den ligger i en kapitalförsäkring”. Det sägs inte i vilket försäkringsbolag placeringen skulle läggas eller i vilken typ av kapitalförsäkring. Det enda investeringsbeviset innehåller är uppgifter om investerat belopp, datum för investeringen, garanterad avkastning m.m. Det finns inga specifika uppgifter om någon företagsobligation eller någon kapitalförsäkring. Per

Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.6 Stefan Ingemansson (Mål T 6556-11)

5.6.1 Stefan Ingemansson

Grunder

Stefan Ingemansson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor V 463:5. Om rätten skulle finna att Stefan Ingemansson inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 2 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 1 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå på beloppet från den 1 januari 2011. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå på beloppet från betalningsdagen i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Stefan Ingemansson gav den 4 mars 2010 Connecta genom Per Rytterborg uppdraget att investera 2 100 000 kr i en kapitalförsäkring. Någon avkastning har inte betalats ut. Det har inte skett något återköp.

Det framkom 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Stefan Ingemansson överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 2 december 2010.

Det yrkade kapitalbeloppet på 2 161 000 kr innefattar investeringsbeloppet på 2 100 000 kr, och upplupen avkastning med 61 000 kr (125 195 - 31 500 - 32 695).

Kapitalbeloppet på 2 161 000 kr har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2010
Investering	2 100 000
Avkastning	125 195
Investeringsavgift	- 31 500
Förvaltningsavgifter	- 32 695
Totalt	2 161 000

5.6.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Stefan Ingemansson skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 i villkor 463:5 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot kändarna eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Stefan Ingemansson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 2 100 000 kr (1 515 000 + 250 000). Länsförsäkringar har i och för sig godtagit den matematiska beräkningen av den yrkade avkastningen.

Sakframställning

Som framgått har Per Rytterborg också förmedlat riktiga försäkringsprodukter. Stefan Ingemansson har då fått försäkringsbrev i SEB Trygg Liv. När det gäller de aktuella företagsobligationerna diskuterades det inte i vilka typer av finansiella instrument som Stefan Ingemansson investeringar skulle placeras eller vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller i vilket försäkringsbolag försäkringen skulle tecknas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Stefan Ingemansson. Han har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Stefan Ingemansson har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av diskussionerna – efter betalningen till Per Rytterborg – är att Stefan Ingemansson fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämns ”Investeringsbevis för företagsobligation”. I den anges bara att ”Avkastningen på kapitalet behöver inte tas upp för reavinstbeskattning då den ligger i en kapitalförsäkring”. Det framgår inte i vilket försäkringsbolag placeringen skulle läggas eller i vilken typ av kapitalförsäkring. Det enda investeringsbeviset innehåller är uppgifter om investerat belopp, datum för investeringen, garanterad avkastning m.m. Det finns inga specifika uppgifter om någon företagsobligation eller någon kapitalförsäkring. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.7 Lars Persson (Mål T 6759-11)

5.7.1 Lars Persson

Grunder

Lars Persson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet är det försäkringsvillkor V 463:6 som ska tillämpas.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 1 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 31 december 2010.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå på beloppet från

den 31 december 2010. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå på 774 000 kr från betalningsdagen i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Lars Persson gav den 7 september 2010 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 774 000 kr i en kapitalförsäkring. Någon avkastning har inte betalats ut. Det har inte skett något återköp.

Det framkom år 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Lars Persson överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodosgjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 1 december 2010.

Kapitalbeloppet på 779 174 kr har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2010
Investering	774 000
Avkastning	8 906
Investeringsavgift	- 1 935
Förvaltningsavgifter	- 1 797
Totalt	779 174

5.7.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Skadan uppkom redan när Lars Persson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet vilket motsvarar det

belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit eller 744 000 kr. Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna den begärda avkastningen.

Sakframställning

Det har inte mellan Lars Persson och Per Rytterborg diskuterats i vilka typer av finansiella instrument som Lars Perssons investering skulle placeras. Inte heller diskuterades det vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller i vilket försäkringsbolag försäkringen skulle tecknas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Lars Persson. Han har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Lars Persson har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer. Han har i det fallet inte visat att han fått ett investeringsbevis, försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Lars Persson har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

De diskussioner som varit mellan Per Rytterborg och Lars Persson har alltså inte lett till något som helst konkret resultat utom att Lars Persson betalat till Per Rytterborg. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.8 Magnus Persson (Mål T 6761-11)

5.8.1 Magnus Persson

Grunder

Magnus Persson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska försäkringsvillkor V 463:6 tillämpas.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 1 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 31 december 2010.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå på beloppet från den 31 december 2010. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå på beloppet från betalningsdagen i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Magnus Persson uppdrog den 23 juli 2010 åt Connecta genom Per Rytterborg att investera 350 000 kr i en kapitalförsäkring. Någon avkastning har inte betalats ut. Det har inte skett något återköp.

Det framkom 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Magnus Persson överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 1 december 2010.

Det yrkade kapitalbeloppet på 354 964 kr har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2010
Investering	350 000
Avkastning	6 233
Investeringsavgift	(- 875)
Förvaltningsavgifter	- 1 269
Totalt	354 964

5.8.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Skadan uppkom redan när Magnus Persson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit motsvarar det beloppet, eller 350 000 kr. Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna den begärda avkastningen.

Sakframställning

Det har inte mellan Magnus Persson och Per Rytterborg diskuterats i vilka typer av finansiella instrument som Magnus Perssons investering skulle placeras, inte heller vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller i vilket försäkringsbolag försäkringen skulle tecknas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Magnus Persson. Han har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Magnus Persson har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer. Han har vare sig fått investeringsbevis, försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag. Han har inte ens fått ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Magnus Persson har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

De diskussioner som varit mellan Per Rytterborg och Magnus Persson har alltså inte lett till något som helst konkret resultat utom att Magnus Persson betalat till Per Rytterborg. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.9 Ann-Charlotte Wickström (Mål T 6930-11)

5.9.1 Ann-Charlotte Wickström

Grunder

Ann-Charlotte Wickström har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:5. Om rätten skulle finna att Ann-Charlotte Wickström inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 3 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 2 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts, dvs. den 2 januari 2011. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå på beloppet från betalningsdagen i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Anne-Charlotte Wickström uppdrog den 24 juli 2009 åt Connecta genom Per Rytterborg att investera 735 000 kr i en kapitalförsäkring. Någon avkastning har inte betalats ut. Det har inte skett något återköp.

Det framkom 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Anne-Charlotte Wickström överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 3 december 2010.

Kapitalbeloppet på 808 199 kr har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	735 000	0	735 000
Avkastning	25 775	55 673	81 448
Bonus	0	4 021	4 021
Investeringsavgift	- 1 470	0	- 1 470
Förvaltningsavgifter	- 3 328	- 7 472	- 10 800
Totalt	755 977	52 222	808 199

5.9.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Anne-Charlotte Wickström skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 i villkor 463:5 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot Anne-Charlotte Wickström eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Anne-Charlotte Wickström överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet, vilket motsvarar

det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit, eller 735 000 kr. Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna den begärda avkastningen.

Sakframställning

Det har inte mellan Anne-Charlotte Wikström och Per Rytterborg diskuterats i vilka typer av finansiella instrument som Anne-Charlotte Wikströms investering skulle placeras, vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller i vilket försäkringsbolag försäkringen skulle tecknas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Anne-Charlotte Wikström. Hon har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag. Hon har inte ens fått ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Anne-Charlotte Wikström har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Som enda resultat av diskussionerna – efter betalningen till Per Rytterborg – är att Anne-Charlotte Wikström fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämns ”Investeringsbevis för företagsobligation”. I den anges endast att ”Avkastningen på kapitalet behöver inte tas upp för reavinstbeskattning då den ligger i en kapitalförsäkring”. Det framgår inte klart i vilket försäkringsbolag placeringen skulle läggas eller i vilken typ av kapitalförsäkring. Det enda investeringsbeviset innehåller är uppgifter om investerat belopp, datum för investeringen, garanterad avkastning m.m. Men det finns inte några konkreta uppgifter om någon företagsobligation eller någon kapitalförsäkring. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla försäkringen. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.10 Peter Nilsson (Mål T 6935-11)

5.10.1 Peter Nilsson

Grunder

Peter Nilsson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:4. Om rätten skulle finna att Peter Nilsson inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 15 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 14 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts, dvs. den 14 januari 2011. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå på beloppet från betalningsdagen i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Peter Nilsson gav den 23 december 2008 Connecta genom Per Rytterborg uppdraget att investera 950 000 kr i en kapitalförsäkring. Någon avkastning har inte betalats ut. Det har inte skett något återköp.

Det framkom 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Peter Nilsson överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 15 december 2010.

Kapitalbeloppet på 1 091 279 har beräknats på följande sätt:

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2008	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	950 000	0	0	950 000
Avkastning	1 973	90 308	92 396	184 677
Investeringsavgift	- 950	0	0	- 950
Förvaltningsavgifter	- 416	- 20 818	- 21 214	- 42 448
Totalt	950 607	69 490	71 182	1 091 279

5.10.2 Länsförsäkringar Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Peter Nilssons skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 i vill-

kor 463:4 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot honom eftersom han inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Peter Nilsson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet vilket motsvarar det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit eller 950 000 kr. Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna den begärda avkastningen.

Sakframställning

Det har inte mellan Peter Nilsson och Per Rytterborg diskuterats i vilka typer av finansiella instrument som Peter Nilssons investering skulle placeras eller vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas. Inte heller diskuterades i vilket försäkringsbolag försäkringen skulle tecknas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Peter Nilsson. Han har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Peter Nilsson har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av diskussionerna – efter betalningen till Per Rytterborg – är att Peter Nilsson fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämns ”Investeringsbevis för företagsobligation”. I den anges endast att ”Avkastningen på kapitalet behöver inte tas upp för reavinstbeskattning då den ligger i en kapitalförsäkring”. Det enda investeringsbeviset innehåller är uppgifter om investerat belopp, datum för investeringen, garanterad avkastning m.m. Men det finns inte några konkreta uppgifter om någon företagsobligation eller någon kapitalförsäkring. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.11 Thomas Landau och Ingela Landau (Mål T 125-12)

5.11.1 Thomas Landau och Ingela Landau

Grunder

Thomas Landau och Ingela Landau har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:4. Om rätten skulle finna att Thomas Landau och Ingela Landau inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 3 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 2 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av överlämnade belopp, med avdrag för utbetald avkastning, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts, dvs. den 2 januari 2011. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå på beloppen från respektive betalningsdag i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Thomas Landau och Ingela Landau gav den 28 september 2007 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 3 000 000 kr i en kapitalförsäkring. Avkastning har löpande betalats ut med 60 000 kr per kvartal under tolv kvartal, totalt 720 000 kr. Återköp avtalades under hösten 2010 men genomfördes aldrig i sin helhet. I stället förde Per Rytterborg den 10 november 2010 över 200 000 kr till Thomas Landaus och Ingela Landaus konto. Det var Per Rytterborg personligen och inte Connecta som förde över pengarna. Därför har denna summa inte räknas av från det yrkade beloppet.

Det framkom 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Thomas Landau och Ingela Landau överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 3 december 2010.

Det yrkade kapitalbeloppet på 3 000 000 kr motsvarar det insatta och garanterade beloppet.

5.11.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat kärandenas skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 i villkor 463:4 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot kärandena eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när makarna Landau överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som makarna Landau därefter mottagit av Per Rytterborg.

Överföringen på 200 000 kr i november 2010 till makarna Landaus konto ska räknas av eftersom de fått tillbaka pengarna och således inte lidit någon skada i denna del. För övrigt har inte heller övriga betalningar kommit från Connecta utan från Per Rytterborg.

Det i och för sig godtagna beloppet har beräknats med avdrag från vad som har faktiskt betalats tillbaka, eller 2 080 000 kr (3 000 000 - 720 000 - 200 000). Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna den begärda avkastningen.

Sakframställning

Det har inte mellan makarna Landau och Per Rytterborg diskuterats hur investering i en kapitalförsäkring skulle ske eller vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller i vilket försäkringsbolag. Någon ansökning om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av makarna Landau. De har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag. De har inte ens fått ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Makarna Landau har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av kontakterna med Per Rytterborg – sedan betalning till Per Rytterborg skett – är att makarna Landau efter påtryckningar fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämns ”Investeringsbevis för företagsobligation”. Det av Per Rytterborg överlämnade investeringsbeviset med den angivna produkten ”Connecta AB i deras företagsobligationsprodukt” speglar inte några verkliga förhållanden. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.12 Britt-Inger Ruth Romare (Mål T 273-12)

5.12.1 Britt-Inger Ruth Romare

Grunder

Britt-Inger Ruth Romare har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:4. Om rätten skulle finna att Britt-Inger Ruth Romare inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 2 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 1 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av överlämnade belopp, med avdrag för utbetald avkastning, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts, dvs. den 1 januari 2011. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå på beloppen i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Britt-Inger Ruth Romare uppdrog den 24 oktober 2008 åt Connecta genom Per Rytterborg att investera 1 400 000 kr i en kapitalförsäkring. Avkastning har löpande betalats ut med totalt 203 599 kr, varav 19 849 kr avser avkastning för år 2008, 105 000 kr avkastning för 2009 och 78 750 kr avkastning för år 2010. Det har inte skett något återköp.

Kapitalbeloppet på 1 400 000 kr motsvarar det insatta och garanterade beloppet.

Det framkom 2010 att någon investering i enlighet med uppdraget inte gjorts, att det investeringsbelopp som Britt-Inger Ruth Romare överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 2 december 2010.

5.12.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Britt-Inger Ruth Romares skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 i villkor 463:4 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot Britt-Inger Ruth Romare eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Britt-Inger Ruth Romare överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som Britt-Inger Ruth Romare därefter mottagit

av Per Rytterborg/Connecta. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 1 196 401 kr (1 400 000 – 203 599). Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna den begärda avkastningen.

Sakframställning

Det har inte mellan Britt-Inger Ruth Romare och Per Rytterborg diskuterats hur investering i en kapitalförsäkring skulle ske eller vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller i vilket försäkringsbolag. Någon ansökning om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Britt-Inger Ruth Romare. Hon har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Britt-Inger Ruth Romare har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av kontakterna med Per Rytterborg – sedan betalning till Per Rytterborg skett – är att Britt-Inger Ruth Romare fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämns ”Investeringsbevis för företagsobligation”. Det av Per Rytterborg överlämnade investeringsbeviset med den angivna produkten ”Connecta AB i deras företagsobligationsprodukt” speglar inte några verkliga förhållanden. Per Rytterborg har aldrig haft för avsikt att förmedla försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.13 Christoffer Romare (Mål T 284-12)

5.13.1 Christoffer Romare

Grunder

Christoffer Romare har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska något av de försäkringsvillkor som varit gällande

under tid som Connecta haft ansvar för förvaltning av investeringsbelopp och fullgörande av ingångna avtal om förmedling av försäkringsavtal tillämpas. I första hand ska det äldsta av de villkor som varit gällande när Connecta haft sådant ansvar tillämpas. Om rätten anser att Christoffer Romare inte har rätt till ersättning enligt dessa villkor, ska i andra hand något av de försäkringsvillkor som varit gällande vid tidpunkterna för återinvesteringarna tillämpas. Om rätten skulle finna att Christoffer Romare inte heller enligt något av dessa villkor skulle ha rätt till ersättning, gör han slutligen gällande att de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts ska tillämpas, eller försäkringsvillkor V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 3 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 2 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet med avdrag för återbetalda belopp, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts, dvs. den 2 januari 2011. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå på beloppen i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Christoffer Romare gav den 20 juli 2004 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 393 500 kr i en kapitalförsäkring med tre års löptid. När löptiden gått ut uppdrog Christoffer Romare den 5 september 2007 åt Connecta genom Per Rytterborg att återinvestera 500 000 kr i en ny kapitalförsäkring med två års löptid. Det har skett en utbetalning på 65 000 kr, vilket ska räknas av från det överlämnade beloppet. Den då aktuella kapitalförsäkringen avslutades den 15 juli 2009 vartefter Christoffer Romare

den 20 juli 2009 uppdrog åt Connecta genom Per Rytterborg att återinvestera 547 327 kr i en ny kapitalförsäkring.

Det framkom 2010 att någon investering eller återinvestering i enlighet med uppdragen inte gjorts, att det investeringsbelopp som Christoffer Romare överlämnat inte hållits avskilt från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppet. Uppsägning av kapitalförsäkringen gjordes därför den 3 december 2010.

Kapitalbeloppet på 559 220 kr har beräknats på följande sätt:

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	547 327	0	547 327
Avkastning	7 423	15 204	22 627
Investeringsavgift	- 1 095	0	- 1 095
Förvaltningsavgifter	- 3 129	- 6 510	- 9 639
Totalt	550 526	8 694	559 220

5.13.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Christoffer Romare investerade 393 500 kr den 20 juli 2004. När investeringen gjordes omfattades inte Per Rytterborg av ansvarsförsäkring meddelad av Länsförsäkringar. Connectas försäkring i Länsförsäkringar hade begynnelsedag den 27 augusti 2004 dvs. efter att investeringen gjordes. Att Christoffer Romare därefter gjort ”återinvesteringar” saknar betydelse eftersom Per Rytterborg redan hade tillägnat sig beloppet utan att investera detta.

Skadan uppkom redan när Christoffer Romare överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar dock endast det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som Christoffer Romare därefter mottagit av Per Rytterborg. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 328 500 kr (393 500 - 65 000). Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna den begärda avkastningen.

Sakframställning

Vid kontakterna mellan Per Rytterborg och Christoffer Romare diskuterades inte vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Christoffer Romare. Han har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Christoffer Romare har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av kontakterna med Per Rytterborg – sedan betalning till Per Rytterborg skett – är att Christoffer Romare fick av Per Rytterborg egenhändigt producerade handlingar benämnda ”Investeringsbevis för Aktieindex Obligation” och ”Investeringsbevis för BRIC via Connecta Fond & Försäkring i kapitalförsäkring”. Dessa handlingar speglar inte några verkliga förhållanden. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.14 Gertrud Andersson (Mål T 875-12)

5.14.1 Gertrud Andersson

Grunder

Gertrud Andersson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att hon har uppdragit åt Connecta att investera i tre kapitalförsäkringar. Connecta har dessutom åtagit sig att bistå vid förvaltning och fullgörande av de tre försäkringsavtalen men också av ett försäkringsavtal som hon ingått via ett annat bolag som förmedlat försäkringar. Det har senare framkommit att några investeringar i enlighet med uppdragen inte gjorts, att de investeringsbelopp som Gertrud Andersson överlämnat inte hållits avskilda från försäkringsförmedlarens tillgångar, att tjänstemannen tillgodogjort sig beloppet och att Gertrud Andersson inte biståtts med förvaltning och fullgörande av försäkringsavtalen.

Vid bedömningen av försäkringsfallet avseende 2003 års investering ska något av de försäkringsvillkor som varit gällande under tid som Connecta haft ansvar för förvaltning av investeringsbelopp och fullgörande av ingånget avtal om förmedling av försäkringsavtal tillämpas. I första hand ska det äldsta av de villkor som varit gällande när Connecta haft sådant ansvar för investeringen tillämpas. Om rätten anser att Gertrud Andersson inte skulle ha rätt till ersättning enligt detta villkor, ska i andra hand något av de två därefter gällande villkoren tillämpas. Om rätten skulle finna att Gertrud Andersson inte heller enligt något av dessa villkor skulle ha rätt till ersättning, gör hon slutligen gällande att det försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts eller försäkringsvillkor V 463:6 ska tillämpas.

Vid bedömningen av försäkringsfallen avseende de tre andra investeringarna ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när respektive investeringsbelopp överlämnats tillämpas. Om rätten anser att Gertrud Andersson inte skulle ha någon rätt

till ersättning enligt dessa villkor, ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringarna gjordes den 2 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 1 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av överlämnade belopp, med avdrag för utbetald avkastning och återköp, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts, dvs. från den 1 januari 2011. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå på beloppen i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Gertrud Andersson investerade i början av år 2003 via försäkringsförmedlaren Anslut i tre olika kapitalförsäkringar, däribland en hos SEB Trygg Liv och en hos Friends Provident. Beträffande de två första kapitalförsäkringarna från år 2003 görs inga anspråk i detta mål.

Den tredje kapitalförsäkringen från år 2003 rörde en investering på 1 350 000 kr. Investeringen gjordes den 8 april 2003. Avkastning har under åren 2003 till 2010 betalats ut med totalt 687 047 kr, varav 44 956 kr avser avkastning för år 2003, 72 251 kr avkastning för år 2004, 89 235 kr avkastning för år 2005, 71 665 kr avkastning för år 2006, 107 514 kr avkastning för år 2007, 106 928 kr avkastning för år 2008, 38 278 kr avkastning för år 2009 och 156 220 kr avkastning för år 2010. Det har inte skett något återköp. Av en översikt som Per Rytterborg upprättade hösten 2010 går att utläsa att

Connecta år 2005 gick in och ”säkrade kvarstående värde” av försäkringen som enligt uppgift från Per Rytterborg togs hos Friends Provident.

Gertrud Andersson gav den 29 september 2004 Connecta genom Per Rytterborg uppdraget att investera 560 000 kr i ännu en kapitalförsäkring. Någon avkastning har inte betalats ut från denna försäkring. Återköp gjordes den 1 november 2005 med 300 000 kr.

Gertrud Andersson uppdrog den 6 februari 2008 åt Connecta genom Per Rytterborg att investera 815 000 kr respektive 1 100 000 kr i ytterligare två kapitalförsäkringar. Någon avkastning har inte betalats ut från dessa försäkringar. Återköp gjordes under år 2009 i kapitalförsäkringen på 1 100 000 kr. Återköpet var på 1 042 000 kr.

Det framkom 2010 att några investeringar i enlighet med uppdragen inte gjorts, att investeringsbeloppen som Gertrud Andersson överlämnat inte hållits avskilda från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppen. Uppsägning av kapitalförsäkringarna gjordes därför den 2 december 2010.

Det yrkade kapitalbeloppet på 2 759 516 kr innefattar den första investeringen på 1 350 000 kr till insatt och garanterat belopp, samt de tre övriga investeringarna, inklusive upplupna avkastningar m.m. på totalt 329 594 kr, 927 831 kr och 152 091 kr.

Kapitalbeloppet på 329 594 kr beträffande den andra investeringen har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2004	År 2005	År 2006	År 2007	År 2008	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	560 000	0	0	0	0	0	0	560 000
Återköp	0	-300 000	0	0	0	0	0	-300 000
Avkastkastning	8 538	29 928	16 397	17 033	17 694	18 381	17 525	125 496
Investeringsavgift	- 8 400	0	0	0	0	0	0	- 8 400
Förvaltningsavgifter	- 11 203	- 5 577	- 5 794	- 6 018	- 6 252	- 6 495	- 6 163	- 47 502
Totalt	548 935	-275 649	10 603	11 015	11 442	11 886	11 362	329 594

Kapitalbeloppet på 927 831 kr beträffande den tredje investeringen har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2008	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	815 000	0	0	815 000
Avkastning	51 283	59 287	57 059	167 629
Investeringsavgift	- 2 038	0	0	- 2 038
Förvaltningsavgifter	- 17 285	- 18 125	- 17 350	- 52 760
Totalt	846 960	41 162	39 709	927 831

Kapitalbeloppet på 152 091 kr beträffande den fjärde investeringen har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2008	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	1 100 000	0	0	1 100 000
Återköp	0	-1 042 000	0	-1 042 000
Avkastning	69 216	60 891	9 353	139 460
Investeringsavgift	- 16 500	0	0	- 16 500
Förvaltningsavgifter	- 23 054	- 2 971	- 2 844	- 28 869
Totalt	1 129 662	- 984 080	6 509	152 091

5.14.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Gertrud Anderssons skador till följd av investeringen i april 2003 på 1 350 000 kr respektive investeringen i september 2004 på 560 000 kr omfattas inte av Connectas ansvarsförsäkring i Länsförsäkringar.

När investeringarna gjordes omfattades inte Per Rytterborg av ansvarsförsäkring meddelad av Länsförsäkringar. Connectas försäkring i Länsförsäkringar hade begynnelse-dag den 27 augusti 2004 dvs. efter att den första investeringen om 1 350 000 kr gjordes i april 2003. Den första ansvarsförsäkringen som Länsförsäkringar har meddelat för Connecta gällde fr.o.m. den 27 augusti 2004 t.o.m. den 31 mars 2005 enligt försäkringsavtal nr 4017806. Dessförinnan har Connecta eller någon genom Connecta försäkrad försäkringsmäklare inte omfattats av någon ansvarsförsäkring meddelad av Länsförsäkringar. Försäkringen 4017806 innefattar Connectas och försäkringsmäklaren Hans Johnssons skadeståndsansvar enligt FML avseende den försäkrade verksamheten

förmedling av personförsäkring. Försäkringen innefattar inte Connecta utan endast försäkrad mäklare.

Fr.o.m. den 1 april 2005 omfattades Connecta, på grund av anslutning till Svenska försäkringsmäklares förenings (SFM), av föreningens gruppförsäkring 4017148 meddelad av Länsförsäkringar. Vid den tiden gällde alltså FML för försäkringsförmedlare och Connecta var registrerad hos Finansinspektionen som försäkringsmäklare. Enligt 4 § 3 p FML var fysiska personer, som för juridiska personers räkning förmedlade försäkringar, tvungna att vara personligen registrerade som försäkringsmäklare. Men Per Rytterborg var inte registrerad som en fysisk person som förmedlade försäkring för Connectas räkning. Per Rytterborg som fysisk person blev registrerad som försäkringsförmedlare hos Finansinspektionen först i augusti 2006. Per Rytterborgs agerande före detta datum (för egen eller Connectas räkning) mot Gertrud Andersson kan därför inte utgöra försäkringsförmedling enligt FML och omfattas inte heller av Connectas grupp-försäkring 4017148.

Den 1 juli 2005 ersattes FML av LFF. Med stöd av p. 3 övergångsbestämmelserna till LFF fortsatte emellertid Connecta även efter lagändringen att utöva verksamheten som försäkringsmäklare enligt FML fram till den 3 maj 2006 då Finansinspektionen gav Connecta tillstånd att utöva försäkringsförmedling enligt LFF. Därefter kom grupp-försäkringen 4017148 att omfatta Connectas verksamhet enligt LFF.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat kärandens skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot käranden eftersom denne inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad. Detta gäller för investeringen i februari 2008 på 815 000 kr och investeringen i februari 2008 på 1 100 000 kr och, för det fall tingsrätten skulle anse att investeringarna i april 2003 på 1 350 000 kr och i september 2004 på 560 000 kr omfattas av ansvarsförsäkring meddelad av Länsförsäkringar, även för dessa två investeringarna.

Skadan uppkom redan när Gertrud Andersson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar dock endast det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som Gertrud Andersson därefter mottagit av Per Rytterborg.

Gertrud Andersson har fått utbetalningar till ett sammanlagt belopp på 704 000 kr. Detta framgår av handlingen ”Översikt och aktuellt värde över Gertrud Anderssons tillgångar”. Det är detta belopp som ska avräknas mot det yrkade kapitalbeloppet. Om Gertrud Andersson anses ha rätt till ersättning också för investeringar under april 2003 och i september 2004 har Länsförsäkringar i och för sig godtagit ett kapitalbelopp på 1 779 000 kr ($1\,350\,000 + 560\,000 + 815\,000 + 1\,100\,000 - 704\,000 - 1\,042\,000$). Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna den begärda avkastningen.

Sakframställning

Det har inte mellan Gertrud Andersson och Per Rytterborg diskuterats hur investeringarna i kapitalförsäkringar skulle ske eller vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas. Några ansökningar om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Gertrud Anderssons make Bengt-Olle Andersson eller av Gertrud Andersson. Connecta har inte ”säkrat” det kvarstående värdet av investeringsbeloppet på 1 350 000 kr från år 2003 eller tagit över ansvaret för det investeringsbeloppet.

Gertrud Andersson har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Gertrud Andersson har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av kontakterna med Per Rytterborg – sedan betalningarna till Per Rytterborg skett – är att Gertrud Andersson fick av Per Rytterborg egenhändigt producerade handlingar som benämns ”Investeringsbevis för företagsobligation”. De av Per Rytterborg överlämnade investeringsbevisen med de angivna produkterna ”Connecta

AB i deras företagsobligationsprodukt” speglar inte några verkliga förhållanden. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.15 Eva Andersson och Rolf Andersson (Mål T 878-12)

5.15.1 Eva Andersson och Rolf Andersson

Grunder

Eva Andersson och Rolf Andersson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:4. Om rätten skulle finna att Eva Andersson och Rolf Andersson inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta ska utgå på skadeståndsbeloppet enligt 6 § räntelagen.

Vid bifall till ersättningsskyldighet motsvarande Connectas kontraktuella ansvar ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts. Uppsägningen av kapitalförsäkringen gjordes den 10 december 2010. Ränta ska därför utgå från den 9 januari 2011.

Om ersättningsskyldigheten begränsas till att avse återbetalning av det överlämnade beloppet, med avdrag från gjorda utbetalningar, ska ränta enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen utgå från den dag som infallit 30 dagar efter det att kravet har framställts, dvs. den 9 januari 2011. Därutöver ska i så fall avkastningsränta enligt 2 § och

5 § räntelagen utgå på beloppen från respektive betalningsdag, i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Eva Andersson och Rolf Andersson gav den 21 juni 2007 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 120 000 kr i en kapitalförsäkring. Den 19 december 2007 lämnades ytterligare 30 000 kr till Per Rytterborg för insättning i denna kapitalförsäkring. Någon avkastning har inte betalats ut från denna försäkring. Det har inte skett något återköp.

Eva Andersson och Rolf Andersson uppdrog den 27 juni 2007 åt Connecta genom Per Rytterborg att investera 1 810 000 kr i ytterligare en kapitalförsäkring. Avkastning har under åren 2007 - 2010 betalats ut med totalt 266 499 kr. Det har inte skett något återköp.

År 2010 visade det sig att några investeringar i enlighet med uppdragen inte gjorts, att investeringsbeloppen som Eva Andersson och Rolf Andersson överlämnat inte hållits avskilda från Connectas tillgångar och att Per Rytterborg tillgodogjort sig beloppen. Uppsägning av kapitalförsäkringarna gjordes därför den 10 december 2010.

Det yrkade kapitalbeloppet på 2 058 499 kr innefattar investeringarna inklusive upp-
lupna avkastningar m.m. på totalt 167 793 kr respektive 1 890 706 kr.

Det yrkade kapitalbeloppet på 167 793 kr beträffande den första investeringen har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2007	År 2008	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	120 000	0	0	0	120 000
Tilläggsinvestering	30 000	0	0	0	30 000
Avkastning	3 866	9 001	9 350	9 127	31 344
Investeringsavgift	- 2 250	0	0	0	- 2 250
Förvaltningsavgifter	- 1 603	- 3 180	- 3 304	- 3 214	- 11 301
Totalt	150 013	5 821	6 046	5 913	167 793

Kapitalbeloppet på 1 890 706 kr beträffande den andra investeringen har beräknats på följande sätt.

<i>(alla belopp i kr)</i>	År 2007	År 2008	År 2009	År 2010	Totalt
Investering	1 810 000	0	0	0	1 810 000
Avkastning	74 185	144 354	146 399	139 542	504 480
Utbetalat avkastning	- 33 935	- 81 444	- 82 342	- 68 778	- 266 499
Investeringsavgift	- 27 150	0	0	0	- 27 150
Förvaltningsavgifter	- 18 681	- 37 347	- 37 881	- 36 216	- 130 125
Totalt	1 804 419	25 563	26 176	34 548	1 890 706

5.15.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat kärandenas skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 i vill-

kor 463:4 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot kärandena eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när makarna Andersson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som makarna Andersson därefter mottagit av Per Rytterborg/Connecta. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 1 693 501 kr (120 000 + 30 000 + 1 810 000 - 266 499). Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna den begärda avkastningen.

Sakframställning

Det har inte mellan makarna Andersson och Per Rytterborg diskuterats hur investering i kapitalförsäkring skulle ske eller vilken kapitalförsäkring som skulle väljas. Några ansökningar om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av makarna Andersson. De har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Makarna Andersson har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av kontakterna med Per Rytterborg – sedan den senaste betalningen till Per Rytterborg skett – är att makarna Andersson fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämns ”Investeringsbevis för företagsobligation”. Beträffande den första betalningen har de överhuvudtaget inte fått någon handling. Det av Per Rytterborg överlämnade investeringsbeviset med den angivna produkten ”Connecta AB i deras företagsobligationsprodukt Kursen på SAX (All share)” speglar inte några verkliga förhållanden. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.16 Lisa Bergström (Mål T 573-12)

5.16.1 Lisa Bergström

Grunder

Lisa Bergström har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:4. Om rätten skulle finna att Lisa Bergström inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Per Rytterborg har i vart fall bedrivit förvaltning av hennes investering på ett sådant sätt att det faller in under begreppet försäkringsförmedling. Denna förvaltning skedde i tiden efter att Per Rytterborg blev registrerad som försäkringsförmedlare och därmed omfattades av Connectas ansvarsförsäkring hos Länsförsäkringar.

Ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen ska utgå på 1 127 556 kr från 30 dagar från dagen då krav framställdes, dvs. från den 4 januari 2011 till dess betalning sker. Om tingsrätten inte godtar hennes yrkande om ersättning för avtalad avkastning, ska utöver ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen på det överlämnade beloppet, avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Under år 2006 lånade Lisa Bergström 1 395 000 kr i banken med sitt hus som säkerhet. Hon gav sedan den 12 maj 2006 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 430 000 kr i en kapitalförsäkring, nr 5455-46 395 75 i SEB. Denna fondförsäkring avkastade sedan ett belopp varje månad som användes till betalning av räntan på det lån som tagits. Resterande belopp på 965 000 kr togs ut i form av en postväxel som

överlämnades till Per Rytterborg för att han skulle placera beloppet i ännu en kapitalförsäkring.

Lisa Bergström begärde år 2010 att den kapitalförsäkring där hon investerat 965 000 kr skulle säljas. Det visade sig då att någon sådan inte hade köpts och att den kapitalförsäkring som tecknats i SEB tappat i värde samt att hon därmed gjort en förlust på 1 341 111 kr. I samband härmed framställde hon krav mot Connecta för det kapitalbelopp som skulle ha investerats samt den förlust hon gjort på grund av det lån hon lurats att ta i samband med tecknandet av kapitalförsäkringen.

Det yrkade kapitalbeloppet på 1 127 556 kr omfattar 965 000 kr för den postväxel som överlämnats till Per Rytterborg för att placeras i kapitalförsäkring och garanterad avkastningsränta enligt investeringsansökan avseende denna kapitalförsäkring på totalt 162 556 kr. Den garanterade avkastningen har beräknats på följande sätt.

Period	Avtalad räntesats	Beräkningsmodell	Garanterad avkastning för perioden (alla belopp i kr)
5 maj 2006 – 4 maj 2007	2,5 %	2,5 % x 965 000	24 125
5 maj 2007 – 4 maj 2008	4 %	4 % x 965 000	38 600
5 maj 2008 – 4 maj 2009	4 %	4 % x 965 000	38 600
5 maj 2009 – 4 maj 2010	4 %	4 % x 965 000	38 600
5 maj 2010 – 4 december 2010	4 %	4 % x 965 000 x 214/365	22 631
Totalt	-----	-----	162 556

Lisa Bergström yrkar inte ersättning för den förlust på 376 111 kr hon gjort på kapitalförsäkringen i SEB.

5.16.2 Länsförsäkringar

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna, utvecklat dessa och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Lisa Bergström skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt villkor C 15.12.1 om avvikande verksamhet och villkor X 01 i försäkringsvillkor 463:4 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot Lisa Bergström eftersom hon inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Lisa Bergström överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 965 000 kr.

5.17 Bo Sörensson och Christina Sörensson (Mål T 577-12)

5.17.1 Bo Sörensson och Christina Sörensson

Grunder

Bo Sörensson och Christina Sörensson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att makarna Sörensson har gett Connecta i uppdrag att investera i kapitalförsäkring och överlämnat medel för fullgörande av investeringen. Connecta har accepterat uppdraget och har också åtagit sig att bistå vid förvaltning och fullgörande av försäkringsavtal. Investering har emellertid inte skett enligt uppdraget. Dessutom har kärandenas medel inte hållits avskilda från Connectas medel. Något bistånd vid förvaltning och fullgörande av försäkringsavtal har inte heller skett. Connecta har härige-

nom inte iakttagit god försäkringsmäklarsed och inte heller med tillbörlig omsorg tillvaratagit kändenas intressen.

Per Rytterborg har i vart fall bedrivit förvaltning av deras investeringar på ett sådant sätt att det faller in under begreppet försäkringsförmedling. Denna förvaltning skedde i tiden efter att Per Rytterborg blev registrerad som försäkringsförmedlare och därmed omfattas den av Connectas ansvarsförsäkring hos Länsförsäkringar.

Garanterad ränta har avtalats mellan Connecta och makarna Sörensson och ska därför ersättas.

Vid bedömningen av försäkringsfallet görs i första hand gällande att det är det villkor som varit gällande vid tiden för respektive överlämnande av medel som ska tillämpas. Om tingsrätten anser att ersättning inte ska utgå enligt villkoret som varit gällande vid tiden för överlämnandet så ska ersättning utgå enligt det villkor som varit gällande då skadan anmäldes, eller försäkringsvillkor V 463:6.

Ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen ska utgå från 30 dagar från dagen då krav framställdes, dvs. från den 3 januari 2011. Om tingsrätten inte godtar makarna Sörenssons yrkande om ersättning för avtalad avkastning, ska utöver ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen på överlämnat belopp, avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Bo Sörensson och Christina Sörensson belånade hösten 2004 sin fastighet. De gav sedan den 24 oktober 2004 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera pengarna som frigjorts genom belåningen, totalt 602 000 kr, i en företagsobligation via kapitalförsäkring.

Bo Sörensson och Christina Sörensson uppdrog den 22 november 2005 åt Connecta genom Per Rytterborg att investera ytterligare 1 000 000 kr i en företagsobligation via kapitalförsäkring. Den 23 juli 2010 investerade Bo Sörensson och Christina Sörensson 830 000 kr i ett kapitalkonto via kapitalförsäkring. Den 1 november 2010 överlämnade Bo Sörensson och Christina Sörensson 350 000 kr till Per Rytterborg för att han skulle investera i ytterligare en kapitalförsäkring.

Sammantaget har Bo Sörensson och Christina Sörensson till Per Rytterborg utbetalat 2 782 000 kr genom överlämnande av postväxlar och genom insättning på Connectas konto.

Efter avslöjandet om oegentligheter i Connecta hösten 2010 tog Bo Sörensson och Christina Sörensson kontakt med Connecta som meddelade att Per Rytterborg tagit livet av sig och att utredning pågick om oegentligheter. Bo Sörensson och Christina Sörensson begärde därför den 3 december 2010 återbetalning av investerade belopp och lämnade in polisanmälan.

Det yrkade beloppet på totalt 3 231 726 kr innefattar dels de investerade kapitalbeloppen på totalt 2 782 000 kr (602 000 + 1 000 000 + 830 000 + 350 000), dels avtalad garantiränta på totalt 449 726 kr (138 419 + 288 781 + 22 526).

Den garanterade avkastningsräntan på totalt 138 419 kr avseende kapitalförsäkringen på 602 000 kr har beräknats enligt följande.

Period	Avtalad räntesats	Beräkningsmodell	Garanterad avkastning för perioden (alla belopp i kr)
20 oktober 2004 – 19 oktober 2005	2,5 %	2,5 % x 602 000	15 050
20 oktober 2005 – 19 oktober 2006	4 %	4 % x 602 000	24 080
20 oktober 2006 – 19 oktober 2007	4 %	4 % x 602 000	24 080
20 oktober 2007 – 19 oktober 2008	4 %	4 % x 602 000	24 080
20 oktober 2008 – 19 oktober 2009	4 %	4 % x 602 000	24 080
20 oktober 2009 – 19 oktober 2010	4 %	4 % x 602 000	24 080
19 oktober 2010 – 3 december 2010	4 %	4 % x 602 000 x 45/365	2 969
Totalt	-----	-----	138 419

Den garanterade avkastningsräntan på totalt 288 781 kr avseende kapitalförsäkringen på 1 000 000 kr har beräknats enligt följande.

Period	Avtalad räntesats	Beräkningsmodell	Garanterad avkastning för perioden (alla belopp i kr)
11 november 2005 – 10 november 2006	4,5 %	4,5 % x 1 000 000	45 000
11 november 2006 – 10 november 2007	6 %	6 % x 1 000 000	60 000
11 november 2007 – 10 november 2008	6 %	6 % x 1 000 000	60 000
11 november 2008 – 10 november 2009	6 %	6 % x 1 000 000	60 000
11 november 2009 – 10 november 2010	6 %	6 % x 1 000 000	60 000
11 november 2010 – 3 december 2010	6 %	6 % x 1 000 000 x 23/365	3 781
Totalt	-----	-----	288 781

Den garanterade avkastningsräntan på totalt 22 526 kr avseende kapitalförsäkringen på 830 000 kr har beräknats på motsvarande sätt.

På det investerade beloppet på 350 000 kr den 1 november 2010 yrkas inte ersättning för garanterad avkastningsränta.

Den totala garanterade avkastningsräntan uppgår alltså till $(138\,419 + 288\,781 + 22\,526) = 449\,726$ kr.

5.17.2 Länsförsäkringar

Särskilda grunder angående de två första investeringarna

Länsförsäkringars första ansvarsförsäkring för Connecta gällde fr.o.m. den 27 augusti 2004 t.o.m. den 31 mars 2005 enligt försäkringsavtal nr 4017806. Dessförinnan har Connecta eller någon genom Connecta försäkrad försäkringsmäklare inte omfattats av någon ansvarsförsäkring hos Länsförsäkringar. Den första försäkringen innefattar Connectas och försäkringsmäklaren Hans Johnssons skadeståndsansvar enligt FML avseende den försäkrade verksamheten förmedling av personförsäkring. Försäkringen innefattar inte Connecta utan endast försäkrad mäklare.

Fr.o.m. den 1 april 2005 omfattades Connecta, på grund av anslutning till Svenska försäkringsmäklares förenings (SFM), av föreningens gruppförsäkring hos Länsförsäkringar. Då gällde FML fortfarande för försäkringsförmedlare och Connecta var registrerad hos Finansinspektionen som försäkringsmäklare. Enligt 4 § 3 p FML var fysiska personer, som för juridiska personers räkning förmedlade försäkringar, tvungna att vara personligen registrerade som försäkringsmäklare. Men Per Rytterborg var inte registrerad som en fysisk person som förmedlade försäkring för Connectas räkning. Per Rytterborg som fysisk person blev registrerad som försäkringsförmedlare hos Finansinspektionen först i augusti 2006. Per Rytterborgs agerande före detta datum (för egen eller Connectas räkning) mot Bo Sörensson och Christina Sörensson kan därför

inte utgöra försäkringsförmedling enligt FML och omfattas inte heller av Connectas grupp-försäkring.

Den 1 juli 2005 ersattes FML av LFF. Med stöd av p. 3 övergångsbestämmelserna till LFF fortsatte emellertid Connecta också efter lagändringen att utöva verksamheten som försäkringsmäklare enligt FML fram till den 3 maj 2006 då Finansinspektionen gav Connecta tillstånd att utöva försäkringsförmedling enligt LFF. Först då kom grupp-försäkringen att omfatta Connectas verksamhet enligt LFF.

Grunder som gäller samtliga investeringar

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat kärandenas skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. När det gäller yrkandet på grund av skada genom investeringarna i oktober 2004 med 602 000 kr och november 2005 med 1 000 000 kr bestrids detta även på följande grund. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor V 463:3 och villkor X 01 i övriga villkor inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot kärandena eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Bo Sörensson och Christina Sörensson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar i vart fall bara det investerade beloppet. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit motsvarar vad de har betalat, eller 2 782 000 kr.

Sakframställning

Bo Sörensson och Christina Sörensson har inte uppdragit åt Per Rytterborg att investera i en kapitalförsäkring. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av dem. Kapitalförsäkring och företagsobligationsprodukt via kapitalförsäkring som anges i investeringsbevis och värdebesked existerar inte. Bo Sörensson och Christina

Sörensson har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. De har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda som de diskussioner som varit mellan Per Rytterborg och Bo Sörensson och Christina Sörensson har lett till är att de vid flera tillfällen betalat pengar till Per Rytterborg. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.18 Kaj Wirenbook (Mål T 578-12)

5.18.1 Kaj Wirenbook

Grunder

Kaj Wirenbook har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet görs i första hand gällande att det är det villkor som varit gällande vid tiden för respektive överlämnande av medel som ska tillämpas. Om tingsrätten finner att ersättning inte ska utgå enligt villkoret som varit gällande vid tiden för respektive överlämnande, ska ersättning utgå enligt det villkor som varit gällande då skadan anmäldes, eller försäkringsvillkor V 463:6.

När Kaj Wirenbook förstod att investeringarna inte gjorts i enlighet med ansökningarna framställde han den 15 februari 2011 ersättningsanspråk avseende sin förlust.

Ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen ska utgå från 30 dagar från dagen då krav framställdes, dvs. från den 15 mars 2011. Om tingsrätten inte godtar Kaj Wirenbooks yrkande om ersättning för avtalad avkastning, ska utöver ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen på det överlämnade beloppet, avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Kaj Wirenbook gav den 23 januari 2008 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 1 000 000 kr i en företagsobligationsprodukt via kapitalförsäkring. Avkastning har betalats ut från denna kapitalförsäkring med totalt 199 246 kr. Detta belopp har räknats av från yrkandet om avtalad ränta/avkastning.

Den 2 juni 2008 uppdrog Kaj Wirenbook åt Connecta genom Per Rytterborg att investera ytterligare 500 000 kr i Connectas BRIC-produkt via kapitalförsäkring. Den 15 februari 2010 gjordes ännu en investering på 950 000 kr. I samband med denna investering gjorde Kaj Wirenbook den 15 februari 2010 ytterligare en investering på 850 000 kr. Sistnämnda belopp investerades de facto i en produkt hos SEB.

Sammantaget har Kaj Wirenbook uppdragit åt Connecta genom Per Rytterborg att investera 2 450 000 kr som inte de facto investerats i kapitalförsäkringar i enlighet med investeringsavtalen.

Det yrkade beloppet på totalt 2 532 706 kr innefattar dels de investerade kapitalbeloppen på 2 450 000 kr (1 000 000 + 500 000 + 950 000), dels garanterad avkastningsränta med totalt 82 706 kr (230 260 - 199 246 + 51 692).

Den garanterade avkastningsräntan på totalt 230 260 kr avseende kapitalförsäkringen på 1 000 000 kr har beräknats enligt följande.

Period	Avtalad räntesats	Beräkningsmodell	Garanterad avkastning för perioden (alla belopp i kr)
23 januari 2008 – 22 januari 2009	6,5 %	6,5 % x 1 000 000	65 000
23 januari 2009 – 22 januari 2010	8 %	8 % x 1 000 000	80 000
23 januari 2010 – 22 januari 2011	8 %	8 % x 1 000 000	80 000
23 januari 2011 – 15 februari 2011	8 %	8 % x 1 000 000 x 24/365	5 260
Totalt	-----	-----	230 260

Avkastningen på totalt 199 246 kr som betalats ut från denna kapitalförsäkring ska räknas av från yrkandet om garanterad avkastningsränta. Kravet för garanterad avkastningsränta på investeringen på 1 000 000 kr är därför 31 014 kr (230 260 -199 246).

Den garanterade avkastningsräntan på totalt 51 692 kr avseende kapitalförsäkringen på 500 000 kr har beräknats enligt följande.

Period	Avtalad räntesats	Beräkningsmodell	Garanterad avkastning för perioden (alla belopp i kr)
2 juni 2008 – 1 juni 2009	3,5 %	3,5 % x 500 000	17 500
2 juni 2009 – 1 juni 2010	4 %	4 % x 500 000	20 000
2 juni 2010 – 15 februari 2011	4 %	4 % x 500 000 x 259/365	14 192
Totalt	-----	-----	51 692

Beträffande det investerade beloppet på 950 000 kr den 15 februari 2010 yrkas inte ersättning för garanterad avkastningsränta eftersom garantiränta inte hunnit avtalas för denna investering.

Den totala garanterade avkastningsräntan är alltså 82 706 kr (31 014 + 51 692).

5.18.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Kaj Wirenbooks skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkoren inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot Kaj Wirenbook eftersom han inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Överföringen av 950 000 kr i februari 2010 till Connecta har inte gjorts på grund av Per Rytterborgs handlande. Någon skada har inte uppkommit för Kaj Wirenbook med anledning av den överföringen.

Den skada som Kaj Wirenbook har orsakats uppkom redan när Kaj Wirenbook överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara de belopp som ska ha investerats i kapitalförsäkringar, med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som Kaj Wirenbook därefter fått av Per Rytterborg/Connecta. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 1 300 754 kr (1 000 000 - 199 246 + 500 000).

Sakframställning

Kaj Wirenbook har inte uppdragit åt Per Rytterborg att investera i kapitalförsäkring. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Kaj Wirenbook. Kapitalförsäkring eller företagsobligationsprodukt som anges i investeringsbevisen existerar inte. Kaj Wirenbook har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som med-

delar försäkring. Kaj Wirenbook har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

De enda som de diskussioner som varit mellan Per Rytterborg och Kaj Wirenbook har lett till är att Kaj Wirenbook vid några tillfällen betalat pengar till Per Rytterborg. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.19 Lena Bergquist Johansson (Mål T 580-12)

5.19.1 Lena Bergquist Johansson

Grunder

Lena Bergquist Johansson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:5. Om rätten skulle finna att Lena Bergquist Johansson inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta ska i första hand utgå enligt 4 § och 6 § räntelagen från 30 dagar från dagen då krav framställdes, dvs. från den 14 januari 2011, då det rör sig om en fordran på skadestånd och käranden framställt krav på skadestånd den 14 december 2010. I andra hand ska utöver ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen på det överlämnade beloppet efter avdrag för återköp, avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Lena Bergquist Johansson belånade hösten 2009 sin fastighet med 1 000 000 kr. Hon gav sedan den 22 oktober 2009 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 1 000 000 kr respektive 150 000 kr i kapitalförsäkring via företagsobligation. Ett återköp gjordes den 16 januari 2010 med 50 000 kr i investeringen på 150 000 kr.

Under hösten 2010 uppmärksammades Per Rytterborgs agerande i flera skånska dagstidningar. Lena Bergquist Johansson begärde därför helt återköp den 25 oktober 2010, men det genomfördes aldrig. Lena Bergquist fick en utbetalning på 65 000 kr. Den betalningen avsåg avkastning. Den 23 november 2010 gjorde Lena Bergquist Johansson en polisanmälan mot Per Rytterborg.

5.19.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Lena Bergquist Johanssons skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkoren inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot Lena Bergquist Johansson eftersom hon inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Lena Bergquist Johansson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som Lena Bergquist Johansson därefter mottagit av Per Rytterborg/Connecta. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 1 035 000 kr (1 100 000 – 65 000).

Sakframställning

Lena Bergquist Johansson har inte uppdragit åt Per Rytterborg att investera i en kapitalförsäkring. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Lena Bergquist Johansson. Kapitalförsäkring eller företagsobligationsprodukt som anges i investeringsbevisen existerar inte. Lena Bergquist Johansson har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Lena Bergquist Johansson har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

De diskussioner som varit mellan Per Rytterborg och Lena Bergquist Johansson har alltså inte lett till något annat än att hon vid två tillfällen betalat pengar till Per Rytterborg. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.20 Agneta Danås (Mål T 582-12)

5.20.1 Agneta Danås

Grunder

Agneta Danås har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:4. Om rätten skulle finna att Agneta Danås inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen ska utgå på kapitalbeloppet från 30 dagar från dagen då krav framställdes, dvs. från den 17 januari 2011 till dess betalning sker. Om tingsrätten inte godtar hennes yrkande om ersättning för avtalad avkastning, ska utöver ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen på det överlämnade beloppet, avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Agneta Danås gav den 16 maj 2008 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 430 000 kr i en företagsobligation via kapitalförsäkring.

Under senhösten 2010 uppmärksammades Connecta/Per Rytterborg i tidningsartiklar. Agneta Danås kontaktade då Connecta och fick veta att hon inte varit registrerad som kund hos bolaget. Den 14 december 2010 gjorde Agneta Danås en polisanmälan mot Per Rytterborg. Den 17 december 2010 framställde Agneta Danås krav mot Connecta med anledning av sin gjorda investering.

Det yrkade beloppet på 512 707 kr innefattar dels det investerade kapitalbeloppet med 430 000 kr, dels garanterad avkastningsränta med 82 707 kr.

Den garanterade avkastningsräntan på 82 707 kr har beräknats enligt följande.

Period	Avtalad räntesats	Beräkningsmodell	Garanterad avkastning för perioden (alla belopp i kr)
16 maj 2008 – 15 maj 2009	6,5 %	6,5 % x 430 000	27 950
16 maj 2009 – 15 maj 2010	8 %	8 % x 430 000	34 400
15 maj 2010 – 17 december 2010	8 %	8 % x 430 000 x 216/365	20 357
Totalt	-----	-----	82 707

5.20.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Agneta Danås skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot Agneta Danås eftersom hon inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Agneta Danås överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som Agneta Danås därefter mottagit av Per Rytterborg/Connecta. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit motsvarar det investerade beloppet, eller 430 000 kr.

Sakframställning

Agneta Danås har inte uppdragit åt Per Rytterborg att investera i en kapitalförsäkring. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Agneta Danås. Kapitalförsäkring eller företagsobligationsprodukt som anges i investeringsbeviset existerar inte. Agneta Danås har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Agneta Danås har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

De diskussioner som varit mellan Per Rytterborg och Agneta Danås har alltså inte lett till något annat än att Agneta Danås betalat pengar till Per Rytterborg. Per Rytterborg

har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.21 Hans Eriksson och Christina Forsberg (Mål T 1037-12)

5.21.1 Hans Eriksson och Christina Forsberg

Grunder

Hans Eriksson och Christina Forsberg har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande vid tiden för respektive överlämnande av medel som ska tillämpas, eller villkor V 463:4. Om rätten skulle finna Hans Eriksson och Christina Forsberg inte har någon rätt till ersättning enligt detta villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Hans Eriksson och Christina Forsberg gjorde polisanmälan den 3 januari 2011. Den 14 mars 2011 framställde de krav mot Connecta.

Ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen ska utgå på kapitalbeloppet från 30 dagar från dagen då krav framställdes, dvs. från den 14 april 2011 till dess betalning sker. Om tingsrätten inte godtar Hans Erikssons och Christina Forsbergs yrkande om ersättning för avtalad avkastning, ska utöver ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen på det överlämnade beloppet, avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Hans Eriksson och Christina Forsberg belånade år 2007 sin fastighet och gav sedan den 16 mars 2007 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 2 350 000 kr

i Connectas företagsobligationsprodukt via kapitalförsäkring. Hans Eriksson och Christina Forsberg investerade också samma dag 1 250 000 kr i Commercial Union. Detta belopp investerades i realiteten i Commercial Union. De investerade dessutom ytterligare 150 000 kr i Commercial Union, men detta belopp omfattas inte av deras yrkande eftersom det har kvittats mot betalningar och ett lån från Connecta.

I slutet av år 2008 fick kärandena veta att avkastningen från Commercial Union hade sjunkit. Efter att Hans Eriksson och Christina Forsberg uppmärksammat Per Rytterborg på att detta inte var i enlighet med deras överenskommelse, kom det kort tid efter en utbetalning från Connecta på 5 000 kr. Därefter betalades det ut 5 000 kr varje månad. Betalningarna upphörde i december 2010. Det hade då betalats ut totalt 115 000 kr.

Det yrkade beloppet på 2 877 205 kr innefattar det investerade kapitalbeloppet på 2 350 000 kr och garanterad avkastningsränta med 527 205 kr.

Den garanterade avkastningsräntan på totalt 527 205 kr avseende kapitalförsäkringen på 2 350 000 kr har beräknats enligt följande.

Period	Avtalad räntesats	Beräkningsmodell	Garanterad avkastning för perioden (alla belopp i kr)
19 mars 2007 – 18 mars 2008	4,5 %	4,5 % x 2 350 000	105 750
19 mars 2008 – 18 mars 2009	6 %	6 % x 2 350 000	141 000
19 mars 2009 – 18 mars 2010	6 %	6 % x 2 350 000	141 000
19 mars 2010 – 14 mars 2011	6 %	6 % x 2 350 000 x 361/365	139 455
Totalt	-----	-----	527 205

5.21.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Hans Erikssons och Christina Forsbergs skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkor X 01 inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot Hans Eriksson och Christina Forsberg eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Hans Eriksson och Christina Forsberg överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit motsvarar det investerade beloppet, eller 2 350 000 kr.

Sakframställning

Hans Eriksson och Christina Forsberg har inte uppdragit åt Per Rytterborg att investera i en kapitalförsäkring. Den företagsobligationsprodukt som anges i investeringsansökan existerar inte. I investeringsansökan är det inte angivet vilken kapitalförsäkringsprodukt som ansökan avser eller vilket försäkringsbolag. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Hans Eriksson och Christina Forsberg. De har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Hans Eriksson och Christina Forsberg har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

De diskussioner som varit mellan Per Rytterborg och Hans Eriksson och Christina Forsberg har alltså inte lett till något annat än att de betalat till Per Rytterborg. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.22 Christina Danielsson och Per Danielsson (Mål T 1845-13)

5.22.1 Christina Danielsson och Per Danielsson

Grunder

Christina Danielsson och Per Danielsson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet görs i första hand gällande att det är det villkor som varit gällande vid tiden för respektive överlämnande av medel som ska tillämpas. Om tingsrätten anser att ersättning inte ska utgå enligt villkoret som varit gällande vid tiden för respektive överlämnande ska ersättning utgå enligt det villkor som varit gällande då skadan anmäldes, eller försäkringsvillkor V 463:6.

I slutet av november 2010 fick Christina Danielsson och Per Danielsson besked om vad som hänt. Den 15 december 2010 framställde de krav om återbetalning av sina investerade medel och gjorde en polisanmälan.

Ersättning ska utgå för avtalad ränta. Garanterad ränta har avtalats mellan Connecta och Christina Danielsson och Per Danielsson. Dröjsmålsränta enligt 4 § och 6 § räntelagen yrkas från 30 dagar efter att de framställt krav på utbetalning, eller från den 15 januari 2011. Om tingsrätten inte godtar Christina Danielssons och Per Danielssons yrkande om ersättning för avtalad avkastning, ska utöver ränta enligt 4 § och 6 § räntelagen på det överlämnade beloppet, avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen utgå i enlighet med yrkandet.

Sakframställning

Christina Danielsson och Per Danielsson gav den 8 januari 2007 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 875 000 kr i en företagsobligation via kapitalförsäkring.

Christina Danielsson och Per Danielsson uppdrog sedan den 15 februari 2007 åt Connecta genom Per Rytterborg att investera ytterligare 500 000 kr i en kapitalförsäkring i Commercial Union Life S.A. Denna kapitalförsäkring finns kvar. Utbetalningar från försäkringen skedde regelbundet.

Den 3 maj 2007 uppdrog Christina Danielsson och Per Danielsson åt Connecta genom Per Rytterborg att investera 18 000 kr i en ny kapitalförsäkring via SEB Trygg Liv. Någon verklig kapitalförsäkring tecknades aldrig. Investeringen gjordes för deras barnbarns räkning och kom från ett arv till barnbarnet.

Våren 2009 meddelade Per Danielsson Per Rytterborg att han ville göra ett förtida uttag av sin pension. Per Rytterborg ordnade detta och pengar betalades sedan varje månad till Friends Provident, en verklig försäkringsprodukt.

Våren 2009 belånade Christina Danielsson och Per Danielsson sitt fritidshus med 1 000 000 kr. De gav sedan den 3 juni 2009 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 1 000 000 kr i en kapitalförsäkring som innehöll säkra räntebärande papper, bl.a. kommunobligationer.

Från januari 2010 till oktober 2010 betalades avkastning på totalt 75 000 kr ut på den kapitalförsäkring som tecknats den 9 januari 2007. Utbetalningarna skedde med 30 000 kr den 18 januari 2010, 15 000 kr den 31 mars 2010, 15 000 kr den 30 juni 2010 och 15 000 kr den 3 oktober 2010.

Det yrkade beloppet på 2 012 430 kr innefattar de tre investeringarna på 875 000 kr, 18 000 kr och 1 000 000 kr, eller 1 893 000 kr, samt avtalad ränta/avkastning med 119 430 kr på kapitalförsäkringen som tecknats den 9 januari 2007.

Den avtalade räntan/avkastningen på 119 430 kr på den sistnämnda investeringen har beräknats enligt följande.

<i>(alla belopp i kr)</i>	Reell räntesats	Ränta/avkastning
Avtalad ränta 9 januari 2007 – 9 januari 2008	4,5 %	39 375
Avtalad ränta 9 januari 2008 – 9 januari 2009	6 %	52 500
Avtalad ränta 9 januari 2009 – 9 januari 2010	6 %	52 500
Avtalad ränta 9 januari 2010 – 15 december 2010	6 %	50 055
Utbetalat avkastning 18 januari 2010 – 3 oktober 2010	-----	- 75 000
Totalt	-----	119 430

5.22.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Christina Danielssons och Per Danielssons skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkoren inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot Christina Danielsson och Per Danielsson eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Christina Danielsson och Per Danielsson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet

med avdrag för eventuella betalningar eller ersättningar som Christina Danielsson och Per Danielsson därefter mottagit av Per Rytterborg/Connecta. Det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit är beräknat mot den bakgrunden eller till 1 818 000 kr ($875\,000 + 18\,000 + 1\,000\,000 - 75\,000$). Länsförsäkringar har i och för sig godtagit sättet att beräkna den begärda avkastningen.

Sakframställning

Christina Danielsson och Per Danielsson har inte uppdragit åt Per Rytterborg att investera i kapitalförsäkring. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av dem. Företagsobligation via kapitalförsäkring som anges i investeringsbevis existerar inte som någon verklig produkt. Christina Danielsson och Per Danielsson har inte fått försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. De har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Länsförsäkringar godtar att de 18 000 kr som överlämnats till Per Rytterborg inte investerats i någon försäkring. Vad som förekommit innan 18 000 kr lämnades över till Per Rytterborg innebär dock inte att Per Rytterborg ägnat sig åt försäkringsförmedling. Christina Danielsson och Per Danielsson har inte ansökt om försäkring avseende en specifik produkt meddelad av SEB Trygg Liv. Per Rytterborg har inte heller förmedlat någon specifik försäkringsprodukt.

Vad som hänt mellan Per Rytterborg och Christina Danielsson och Per Danielsson har alltså inte lett till något annat än att de på grund av uppsåtligt vilseledande av Per Rytterborg vid tre tillfällen betalat pengar till honom. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.23 Daniel Röme (Mål T 6524-11)

5.23.1 Daniel Röme

Grunder

Daniel Röme har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till följande.

Det är försäkringsvillkoren 463:6 som ska tillämpas. Enligt punkten C 15.11.1 i de villkoren omfattar försäkringen skadeståndsskyldighet enligt 5 kap. 7 § LFF, dvs. om förmedlaren uppsåtligt eller av grov oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter enligt 5 kap. 4 § LFF ska en drabbad kund ersättas. Tillägget i försäkringsvillkoret X 01 i V 463:6 anger uttryckligen att oreducerad ersättning ska utgå till den skadelidande, även i fall skadorna orsakats genom uppsåt eller grov vårdslöshet.

Avkastningsränta utgör en del av den skada som Daniel Röme lidit. Han ska därför ha avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen. Alternativet hade varit att sätta in pengarna på ett sparkonto med högsta möjliga ränta, vid aktuell tidpunkt 3 procent. Ränta enligt 2 § och 5 § räntelagen för aktuell tidsperiod skulle bli 2,5 procent årligen, dvs. lägre än enligt alternativet.

Avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen ska utgå på kapitalbeloppet från dagen för Daniel Römes betalning till Connecta, dvs. från den 27 augusti 2010, till och med den dag som infallit 30 dagar efter att kravet framställts, dvs. till och med den 12 januari 2011. Vidare ska dröjsmålsränta utgå enligt 4 § och 6 § räntelagen för tiden därefter till dess full betalning skett.

Sakframställning

Daniel Röme gav den 27 augusti 2010 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 1 400 000 kr i obligationsandelar via dagligen handlade långa obligationer i kapitalförsäkring. Obligationsandelarna skulle köpas den 27 augusti 2010 och säljas igen senast den 18 november 2010. Daniel Röme skulle få sina pengar tillhanda senast tre bankdagar efter försäljningen av obligationsandelarna, d.v.s. senast den 21 november 2010.

Dagarna efter avtalad försäljningsdag i november 2010 visade det sig att Daniel Römes inbetalning till det av Connecta anvisade kontot inte använts för köp av någon kapitalförsäkring. Per Rytterborg hade i stället själv tillgodogjort sig medlen. Daniel Röme riktade den 13 december 2010 ersättningsanspråk gentemot Connecta.

Det yrkade beloppet på 1 400 000 kr motsvarar det investerade beloppet.

Daniel Röme fick ett placeringsbevis som är tryckt på Connectas firmapapper. Av handlingen framgår att Daniel Röme investerat i obligationsandelar via dagligen handlade långa obligationer i kapitalförsäkring. SEB står som förvaringsinstitut och Naventi som fondförvaltare. De närmare villkoren för köp och försäljning framgår liksom kostnader och en fast ränta. Vidare anges ”kommunobligationer”. Placeringsbeviset är undertecknat av Per Rytterborg, VD Connecta Fond och Försäkring AB samt stämplat med bolagets stämpel.

5.23.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Försäkringsvillkor V 463:6 gäller. Skadan uppkom när Daniel Röme överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar bara det investerade beloppet vilket motsvarar det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit som skäligt, eller 1 400 000 kr.

Det är riktigt att skadelidanden enligt försäkringsvillkor V 463:6 har rätt till försäkringsersättning även för det fall försäkrad orsakat skadan med uppsåt. Försäkringsvillkoret avviker alltså från tidigare villkor och innebär en utvidgning av skyddet för skadelidanden jämfört med tidigare villkorsversioner. Denna utvidgning av försäkringskyddet till förmån för skadelidanden har ingen koppling till ansvarsregeln i 5 kap. 7 § LFF. LFF ger inte den skadelidande någon rätt gentemot försäkringsförmedlarens ansvarsförsäkringsgivare då skadorna orsakats genom uppsåt. Vad lagen säger är att försäkringsförmedlaren är skadeståndsskyldig om denne uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter att iakta god försäkringsförmedlingssed och med tillbörlig omsorg ta till vara kundens intressen enligt lagens 5 kap.4 §.

Att orsaka skada genom att uppsåtligen åsidosätta god försäkringsförmedlingssed är något annat än att orsaka skada med uppsåt. Situationen är alltså den när det gäller skada som försäkrad försäkringsförmedlare orsakar med uppsåt att försäkringsförmedlaren naturligtvis är skadeståndsskyldig gentemot skadelidanden men försäkringsbolaget ansvarar varken mot den försäkrade försäkringsförmedlaren eller gentemot skadelidanden för sådan skada om inte försäkringsbolaget särskilt åtagit sig ett sådant ansvar.

Sakframställning

Daniel Röme har inte uppdragit åt Per Rytterborg att investera i en kapitalförsäkring. I placeringsbeviset nämns inte något om vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller vilket försäkringsbolag. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Daniel Röme. Han har inte fått försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som

meddelar försäkring. Daniel Röme har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

De diskussioner som varit mellan Per Rytterborg och Daniel Röme har alltså inte lett till något som helst konkret resultat utom att Daniel Röme betalat till Per Rytterborg. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.24 Ulla Nilsson och Leif Nilsson (Mål T 6565-11)

5.24.1 Ulla Nilsson och Leif Nilsson

Grunder

Ulla Nilsson och Leif Nilsson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand de försäkringsvillkor som varit gällande när investeringsbeloppet överlämnats tillämpas – försäkringsvillkor version V 463:4. Om rätten skulle finna att Ulla Nilsson och Leif Nilsson inte har någon rätt till ersättning enligt dessa villkor ska i andra hand de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Avkastningsränta ska utgå enligt 2 § och 5 § räntelagen eftersom den avkastning som makarna Nilsson gått miste om utgör skada. Makarna tog banklån med bunden ränta på 4,6 % per år. Denna ränta är i vart fall inte lägre än räntan enligt 2 § och 5 § räntelagen. Avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen ska därför utgå på kapitalbeloppet från dagen för makarna Nilssons betalning till Connecta, dvs. från den 4 januari 2007, till och med den dag som infallit 30 dagar efter att kravet framställts, dvs. t.o.m. den 25 december 2010. Vidare ska dröjsmålsränta utgå enligt 4 § och 6 § räntelagen för tiden därefter till dess full betalning skett.

Sakframställning

Ulla Nilsson och Leif Nilsson gav den 4 januari 2007 Connecta genom Per Rytterborg i uppdrag att investera 1 500 000 kr i en kapitalförsäkring via Connectas företagsobligationsprodukt.

Under hösten 2010 upptäcktes det att inbetalningen till det av Per Rytterborg anvisade kontot inte använts för köp av en kapitalförsäkring. Per Rytterborg hade i stället själv tillgodogjort sig medlen. Ulla Nilsson och Leif Nilsson riktade den 26 november 2010 ersättningsanspråk gentemot Connecta.

Det yrkade beloppet på 1 500 000 kr motsvarar det investerade beloppet.

5.24.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Om tingsrätten skulle finna att Per Rytterborgs verksamhet ska betraktas som försäkringsförmedling och att ansvarsförsäkringen skulle gälla för skada genom brottslig verksamhet, var det ändå inte försäkringsförmedlingen som orsakade Ulla Nilssons och Leif Nilssons skada. Det som förmådde makarna Nilsson att betala pengar till Per Rytterborg var den förväntade avkastningen på företagsobligationen – 8 procent årligen – som de uppfattade att de köpte. Orsaken till makarna Nilssons skada är Per Rytterborgs rådgivning till dem att köpa Connectas företagsobligation. Att lämna råd om investeringar i obligationer eller andra värdepapper är inte försäkringsförmedling utan investeringsrådgivning. Per Rytterborgs ansvarsförsäkring gäller endast för skada till följd av försäkringsförmedling, dvs. inte för skada till följd av investeringsrådgivning.

Per Rytterborg har i brottslig verksamhet orsakat Ulla Nilssons och Leif Nilssons skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkoren inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot Ulla Nilsson och Leif Nilsson eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Ulla Nilsson och Leif Nilsson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar det investerade beloppet, eller 1 500 000 kr vilket motsvarar det belopp som Länsförsäkringar i och för sig godtagit som skäligt.

Sakframställning

Det har inte mellan Ulla Nilsson och Leif Nilsson och Per Rytterborg diskuterats i vilka typer av finansiella instrument som Ulla Nilssons och Leif Nilssons investering skulle placeras, vilken kapitalförsäkringsprodukt som skulle väljas eller i vilket försäkringsbolag försäkringen skulle tecknas. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Ulla Nilsson och Leif Nilsson. De har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Ulla Nilsson och Leif Nilsson har heller inte fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

Det enda resultatet av diskussionerna – efter betalningen till Per Rytterborg – är att Ulla Nilsson och Leif Nilsson fick en av Per Rytterborg egenhändigt producerad handling som benämns ”Investeringsbevis för företagsobligation”. I den sägs bara att ”Avkastningen på kapitalet behöver inte tas upp för reavinstbeskattning då den ligger i en kapitalförsäkring”. Det görs inte klart i vilket försäkringsbolag placeringen skulle läggas eller i vilken typ av kapitalförsäkring. Det enda investeringsbeviset innehåller är uppgifter om investerat belopp, datum för investeringen, garanterad avkastning m.m. Men det finns inga konkreta uppgifter om någon företagsobligation eller någon kapitalförsäkring. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla försäkringen. Detta är inte att anse som försäkringsförmedling.

5.25 Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson (Mål T 2719-12)

5.25.1 Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson

Grunder

Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson har hänfört sig till de gemensamma grunderna och lagt till att vid bedömningen av försäkringsfallet ska i första hand orsakandeteorin gälla och därigenom de försäkringsvillkor som gällde vid tidpunkterna för respektive investering och att dessa villkor inte inkräktar på Åke Jönssons och Ann-Christin Jönssons rätt till full ersättning. Om tingsrätten anser att försäkringsvillkoren inte berättigar makarna Jönsson till full ersättning görs gällande att Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson ändå har rätt till full ersättning, eftersom Länsförsäkringar i avtal med Connecta inte har haft rätt att avtala bort Åke Jönssons och Ann-Christin Jönssons skydd enligt speciallagstiftning (LFF). För det fall tingsrätten anser att vissa villkor inte berättigar makarna Jönsson till full ersättning, gör Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson gällande att dessa villkor är oskäligen enligt 36 § avtalslagen och därför ska lämnas utan avseende. Det oskäligen består i att två parter avtalat om att helt utradera makarna Jönssons skydd enligt LFF och att sådana villkor är oskäligen att tillämpa mot konsumenterna Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson.

Om rätten skulle finna att Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson inte har någon rätt till ersättning enligt de villkor som ska tillämpas enligt orsakandeteorin ska de försäkringsvillkor som varit gällande när skadan anmälts tillämpas, eller försäkringsvillkor version V 463:6.

Skadan ska anses ha uppkommit vid respektive investeringstidpunkt. I andra hand görs det gällande att skadan ska anses ha uppkommit någon gång mellan respektive investeringstidpunkt och Connectas konkurs. I sådant fall ska skadan regleras enligt villkoren V 463:6, som gällde vid konkursdatum. I tredje hand åberopas att skadan ska anses ha

uppkommit då den upptäcktes och anmäldes, dvs. den 8 december 2010, varvid försäkringsvillkoren V 463:6.

Sakframställning

Den 14 februari 2008 betalade Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson 2 300 000 kr till Connecta. Kapitalet finansierade de genom att de sålde ”gamla” allemansfonder. Betalningen till Connecta skedde med en postväxel. Vid betalningen till Connecta fick de ett investeringsbevis avseende Connectas uppgivna ”BRIC produkt i kapitalförsäkring”. Det var enligt Per Rytterborg en Garantifond (BRIC1).

Makarna Jönsson fick senare tillbaka 425 000 kr från Connecta för att kunna betala skatten i anledning av försäljningen av allemansfonderna.

Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson belånade den 19 februari 2009 sin villafastighet med 2 040 000 kr och betalade samma dag 2 000 000 kronor till Connecta. Betalningen skedde också vid detta tillfälle med en postväxel. Vid betalningen till Connecta överlämnade Connecta den 24 februari 2009 ett investeringsbevis avseende deras ”Företagsobligation via Kapitalförsäkring”.

Den 28 juli 2009 betalade makarna Jönsson 500 000 kr till Connecta. Betalningen skedde med en postväxel, som togs ut den 21 juli 2009. Vid betalningen överlämnade Connecta ett investeringsbevis avseende Jönssons investeringar i ”Svenska Sax och BRIC... i kapitalförsäkring”. Beloppet fördelades med 400 000 kr på Svenska Sax och 100 000 kr på BRIC.

Enligt Connecta hade BRIC1 ökat i värde. Connecta uppgav till Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson att överskottet borde ”säkerställas”, vilket skulle göras genom att överskottet, 825 000 kr, återinvesterades i en ny BRIC-fond. Det skulle vara en BRIC-produkt i kapitalförsäkring (BRIC2). Enligt besked från Connecta skulle denna investering ha verkställts den 23 september 2009 genom försäljning av andelar i BRIC1

mot att Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson den 26 september 2009 fick ”investeringsbevis för BRIC2 i kapitalförsäkring”.

Enligt Connecta hade Naventis förvaltning inte löpt enligt förväntningarna, varför Connecta skulle kompensera makarna Jönsson med 105 000 kr för alltför låg avkastning. Connecta förmådde samtidigt Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson att investera ytterligare 145 000 kr för ”fondhandel i kapitalförsäkring”, ett belopp som Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson förde över via bank den 24 september 2009 till av Connecta uppgivet bankkonto. Connecta överlämnade den 24 oktober 2009 ett investeringsbevis som bekräftelse på transaktionen på totalt 250 000 kr.

Enligt Connecta fanns det på nytt ett överskott, ett garantibelopp på 998 931 kr, på BRIC1 och BRIC2, överskott som, enligt Connecta, borde säkerställas genom en ny investering i BRIC3. Connecta överlämnade den 25 februari 2010 ett investeringsbevis för BRIC3 ”i Kapitalförsäkring”, och också ett investeringsbevis för BRIC1 ”i kapitalförsäkring”.

Efter diskussioner med Connecta ”sålde” makarna Jönsson ”Garantispar” och fick då, enligt Connecta, 604 250 kr. Diskussionerna med Connecta resulterade i att beloppet skulle återinvesteras tillsammans med nya investeringar från makarna Jönsson på 400 000 kr. Totalt investerade Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson den 23 september 2010 här 1 004 250 kr i ett nytt ”Garantispar”, avseende ”Svenska Sax”. Connecta överlämnade den 5 oktober 2010 fyra investeringsbevis.

Connecta uppgav återigen att Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson hade överskott. Denna gång med 267 500 kr i BRIC1-3 och att detta överskott borde säkerställas genom en ny investering i BRIC4. Den 23 september 2010 överlämnade Connecta investeringsbevis härför.

Makarna Jönssons betalningar till Connecta skedde under tid då följande villkor var gällande.

V463:4 (2006-04-01—2009-04-01); betalning den 14 febr. 2008 med	2 300 000 kr
” 19 febr. 2009 med	2 000 000 kr
återbetalning	<u>./. 425 000 kr</u>
Summa	3 875 000 kr

V 463:5 (2009-04-01—2010-04-01); betalning den 28 juli 2009 med	500 000 kr
” 24 sept. 2010 med	<u>145 000 kr</u>
Summa	645 000 kr

V 463:6 (2010-04-01--.....); betalning den 15 sept. 2010 med	<u>400 000 kr</u>
--	-------------------

5.25.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg har, när det gäller alla investeringar utom den sista på 400 000 kr, i brottslig verksamhet orsakat kärandenas skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt de försäkringsvillkor som gällde vid respektive betalning, inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot kärandena eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

Skadan uppkom redan när Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar det investerade beloppet, med avdrag för återbetalningar vilket motsvarar det belopp som Åke Jönsson och Ann-Christin

Jönsson yrkat och som Länsförsäkringar i och för sig godtagit som skäligt, eller 4 920 000 kr.

Det finns inte något avtal mellan Connecta och Länsförsäkringar som innebär att man har avtalat bort något försäkringsskydd. Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson är inte parter i försäkringsavtalet och kan därför inte åberopa 36 § avtalslagen.

Sakframställning

Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson har inte uppdragit åt Per Rytterborg att investera i kapitalförsäkring. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av dem. Kapitalförsäkring eller produkter enligt de s.k. ”investeringsbevisen” som de fått genom Per Rytterborg existerar inte och speglar inte några verkliga förhållanden. Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson har inte fått något försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. De har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer.

De diskussioner och kontakter som varit mellan Per Rytterborg och Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson har alltså inte lett till något annat än att de på Per Rytterborgs inrådan vid olika tillfällen betalat pengar till Per Rytterborg/Connecta. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

5.26 Stefan Lindgren (Mål T 3490-12)

5.26.1 Stefan Lindgren

Grunder

Stefan Lindgren har uppdragit åt Connecta att investera i flera kapitalförsäkringar. Stefan Lindgren har också lämnat Connecta en s.k. mäklarfullmakt. Stefan Lindgren har erlagt betalning till Connecta genom Per Rytterborg. Connecta har sammanblandat Stefan Lindgrens medel med Per Rytterborgs eller Connectas medel, inte med skyndsamt vidarebefordrat av Stefan Lindgren erlagda försäkringspremier och inte fullföljt försäkringsförmedlingsuppdraget på sätt avtalats mellan Stefan Lindgren och Connecta. Connecta har genom sitt agerande underlåtit att iaktta god försäkringsmedlingsed och inte med tillbörlig omsorg tillvaratagit Stefan Lindgrens intressen. Connecta har även brustit god försäkringsmäklarsed och inte med tillbörlig omsorg tillvaratagit Stefan Lindgrens intressen genom att låta Per Rytterborg, fram till maj 2006, ägna sig åt försäkringsmäklarverksamhet utan att vara hos Finansinspektionen registrerad försäkringsmäklare samt ha lämnat felaktig rådgivning om de produkter som Stefan Lindgren investerat i och därigenom förmått honom att teckna försäkringsprodukter som varit ett falsarium. Connecta har genom Per Rytterborg förlängt kapitalförsäkringarna när dessa löpt efter tre år.

Stefan Lindgren har den 13 december 2010 framställt krav på återbetalning av erlagda försäkringspremier. Connecta har förklarat sig sakna medel och vidarebefordrat kravet till Länsförsäkringar som varit försäkringsgivare för Connectas verksamhet.

Connecta har genom sitt agerande och genom att sakna medel att fullgöra sina åtaganden enligt investeringsdokumenten förorsakat Stefan Lindgren ren förmögenhetsskada för vilken Connecta är ansvarig jämlikt 13 § FML respektive 5 kap. 7 § LFF.

Skadan uppgår till omstämt belopp och är fördelad på dels av Stefan Lindgren erlagda kapitalbelopp och dels av Connecta garanterad avkastning.

Beräkningen av det yrkade beloppet och varje delskada framgår av nedanstående tabell.

<i>(alla belopp i kr)</i>	Investerat belopp	Garanterad avkastning beräknad tom. den 13 december 2010	Totalt
Investering 3 december 2004	500 000	120 555	620 555
Investering 9 maj 2005	2 000 000	671 000	2 671 000
Investering 18 maj 2005	500 000	111 333	611 333
Investering 15 februari 2006	500 000	48 278	548 278
Investering 25 april 2008	650 000	120 700	770 700
Investering 27 april 2010	1 000 000	-----	1 000 000
Totalt	5 150 000	1 071 866	6 221 866

Yrkandet om ersättning för garantiränta grundar sig på Stefan Lindgrens avtal med Connecta genom vilket Stefan Lindgren garanterats viss avkastning, minskat med de avgifter som är förknippade med respektive investering. Hur garantiräntan beräknats för respektive investering framgår av följande tabell.

<i>(alla belopp i kr)</i>	Avtalad räntesats	Beräkningsmodell	Garanterad avkastning beräknad tom. den 13 december 2010
Investering 3 december 2004	6 %	0,04 x 500 000 kr x 2170/360	120 555
Investering 9 maj 2005	8 %	0,06 x 2 000 000 kr x 2013/360	671 000
Investering 18 maj 2005	6 %	0,04 x 500 000 kr x 2004/360	111 333
Investering 15 februari 2006	4 %	0,02 x 500 000 kr x 1738/360	48 278

Investering 25 april 2008	8 %	0,06 x 650 000 kr x 948/360	120 700
Investering 27 april 2010	-----	-----	-----
Totalt	-----	-----	1 071 866

För det fall tingsrätten inte skulle finna att Stefan Lindgren är berättigad till garantiavkastningen i form av skadestånd är denne berättigad till avkastningsränta jämlikt 2 § och 5 § räntelagen från dagen för respektive gjord investering till och med den 13 januari 2011.

Stefan Lindgren har, enligt försäkringsvillkoren, rätt att framställa direktkrav gentemot Länsförsäkringar. För respektive skada gäller de försäkringsvillkor som framgår av följande tabell.

Investering	Åberopat försäkringsvillkor
Investering 3 december 2004	V 463:3
Investering 9 maj 2005	V 463:3
Investering 18 maj 2005	V 463:3
Investering 15 februari 2006	V 463:3
Investering 25 april 2008	V 463:4
Investering 27 april 2010	V 463:6

För försäkringarna 4 - 7 och 9 görs i andra hand gällande att villkor V 463:6 ska tillämpas på grund av kravprincipen. Försäkringarna 4-7 har förlängts muntligt efter dess löptid gått till ända och omfattas således av lagen om försäkringsförmedling och senare försäkringsvillkor. Länsförsäkringar är enligt respektive försäkringsvillkor skyldigt att ersätta Stefan Lindgren sådan skada som omfattas av 13 § FML respektive 5 kap. 7 § LFF. Någon begränsning i Länsförsäkringars ansvar gentemot Stefan Lindgren vid uppsåtligt eller grovt vårdslöst agerande från den skadevållandes sida föreligger inte.

Ränta skall utgå på beloppet jämlikt 4 § och 6 § räntelagen. Ränta ska utgå 30 dagar efter det att Stefan Lindgren framställde kravet på ersättning, dvs. den 13 januari 2011.

Sakframställning

Connecta Fond & Försäkring AB (Connecta) bildades den 8 december 2003 och registrerades vid Bolagsverket den 23 januari 2004. Bolaget bedrev bl.a. försäkringsförmedling innefattande bl.a. förmedling av kapitalförsäkringar och pensionsförsäkringar. Connecta hade Finansinspektionens tillstånd att bedriva försäkringsförmedlingsverksamhet. Per Rytterborg anställdes vid Connecta år 2004 och blev ensam styrelseledamot och tillika bolagets verkställande direktör den 13 juli 2007. Under hösten 2010 framställde Finansinspektionen en rad frågor till Connecta angående vissa förhållanden i dess verksamhet. Den 24 november 2010 begärde Finansinspektionen in ett kompletterande yttrande från Connecta. Kort tid därefter avled bolagets ställföreträdare Per Rytterborg. Bolaget försattes i konkurs den 13 december 2010. Finansinspektionen återkallade den 17 december 2010 tillståndet att utöva försäkringsförmedling.

Stefan Lindgren kom i kontakt med Per Rytterborg år 1999 under den tid som Per Rytterborg var anställd vid företaget Ekonomi och Försäkringsmäklarna i Malmö och därefter vid företaget Anslut i Malmö. Båda företagen var av Finansinspektionen registrerade försäkringsmäklare. Per Rytterborg slutade år 2004 sin anställning och övergick istället till Connecta.

Under åren från det att Stefan Lindgren kom i kontakt med Per Rytterborg och fram till dess Per Rytterborg började på Connecta förmedlade Per Rytterborg kapitalförsäkringar till Stefan Lindgren. Stefan Lindgren köpte under perioden försäkringar för cirka 2 000 000 kr. Vid dessa investeringar har betalning skett till Per Rytterborg via postväxel eller insättning på dennes bankkonto. Dessa placeringar har återbetalats och reinvesterats via Connecta genom Per Rytterborg.

Efter att Per Rytterborg övergått till anställning i Connecta har Stefan Lindgren och hans familj fortsatt att ha kontakt med Per Rytterborg och anlitat honom som försäkringsförmedlare. Stefan Lindgren har också lämnat Connecta en s.k. mäklarfullmakt, Stefan Lindgren har under åren 2004 t o m 2010 gjort investeringar via Connecta på sätt som framgår av sammanställning över gjorda investeringar och därtill hörande investeringsbevis.

Efter varje köp av kapitalförsäkring har Stefan Lindgren fått ett investeringsdokument. Dokumentet har på ett korrekt sätt redovisat köpet av kapitalförsäkring och val av bakomliggande investering. Investeringsdokumentet har även på ett korrekt sätt redovisat de villkor som parterna kommit överens om för den gjorda investeringen.

Stefan Lindgren har fortlöpande under den tid som han anlitat Connecta som försäkringsförmedlare halvårsvis erhållit redovisningar över utvecklingen av gjorda investeringar. Redovisningarna har varit detaljerade och den redovisade utvecklingen över investeringarna har överensstämt med vad som gått att läsa i allmänna källor om investeringens utveckling.

Varje investering har föregåtts av en ingående diskussion mellan Per Rytterborg och Stefan Lindgren om de risknivåer som Stefan Lindgren och dennes hustru var beredda och villiga att acceptera. Diskussionerna har även avsett olika alternativa placeringar. Det har hela tiden, med hänsyn till skatteregler och annat, varit fråga om att använda sig av en kapitalförsäkring. Mötena har vid de flesta tillfällena ägt rum på Connectas kontor i Lund men det har även förekommit möten hemma hos makarna Lindgren i deras bostad.

Vid de möten som ägt rum på Connectas kontor har Per Rytterborg presenterat Stefan Lindgren och dennes fru Annika Lindgren för övriga medarbetare. Han har berättat om sina egna fastighetsaffärer och om utvecklingen för hans företag Connecta, dess utvidgning av verksamheten till Helsingborg och en planerad utbyggnad till Halmstad. Per Rytterborg har även visat underlag för de årliga revisioner som skett av företaget.

Bilden av Connecta och Per Rytterborg har för Stefan Lindgren varit entydig. Per Rytterborg och dennes företag har varit framgångsrikt. Bilden har inte motsagts av medarbetare eller andra kunder till Connecta som Stefan Lindgren träffat vid upprepade tillfällen. Bilden och trovärdigheten har också förstärkts av hänvisningar till Malmöadvokaten Mats Nilsson, numera på MAQS Advokatbyrå, tidigare bl. a. på Hamilton Advokatbyrå, som Per Rytterborgs rådgivare. Per Rytterborg har också uppgett att Stefan Lindgren kunde vända sig till Mats Nilsson om behov skulle föreligga. Stefan och Annika Lindgren har vid något tillfälle träffat Mats Nilsson.

Den 13 december 2010 tillskrev Stefan Lindgren Connecta med krav på återbetalning av det investerade kapitalet. Kravet har efter Connectas konkurs vidarebefordrats till Länsförsäkringar, i egenskap av dess försäkringsgivare. Länsförsäkringar har bestritt ersättningsskyldighet.

För att få bedriva försäkringsförmedling erfordras Finansinspektionens tillstånd, se 2 kap. 1 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling. Med försäkringsförmedling avses enligt 1 kap. 1 § försäkringsförmedlingslagen att

- i) Lägga fram eller föreslå försäkringsavtal eller utföra annat förberedande arbete innan försäkringsavtal ingås,
- ii) För någon annans räkning ingå försäkringsavtal, eller
- iii) Bistå vid förvaltning och fullgörande av försäkringsavtal.

Försäkringsförmedlingslagen bygger på ett EG direktiv. I propositionen till lagen uttalas följande beträffande definitionen av försäkringsförmedling.

En ren bokstavstolkning av definitionen i direktivet ger närmast intryck av att all verksamhet som på något sätt har anknytning till ett försäkringsavtal utgör försäkringsförmedling. Mot bakgrund av direktivets innehåll i övrigt bör det dock understrykas att en sådan strikt tolkning inte framstår som vare sig riktig eller rimlig. Begreppet försäkringsförmedling bör i stället tolkas i ljuset av det grundläggande syftet med direktivet, dvs. att uppställa höga krav på yrkeskvalifikationer för sådana aktörer som spelar en central roll vid köp och försäljning av försäkringar.

I kommentaren till 1 kap. 1 § försäkringsförmedlingslagen sägs.

Det är alltså tydligt att det grundläggande syftet med reglerna bör kunna användas vid tolkning av reglerna om lagens tillämpningsområde. Av förarbetena framgår det att den grundläggande tanken bakom direktivet och därmed den nya lagen är att försäkringsförmedling endast bör utövas av personer som dels uppfyller tydliga krav på bl.a. kunskap och kompetens, dels har en skyldighet att ge kunden nödvändig information. Det är alltså tydligt att kundskyddsperspektivet kan tillmätas stor betydelse vid tolkningen av bl.a. de bestämmelser som lägger fast lagens tillämpningsområde.

I 58 kap 2 § inkomstskattelagen (1999:1229) definieras kapitalförsäkring som en livförsäkring som inte är en pensionsförsäkring. Även livförsäkringar där i och för sig villkoren för en pensionsförsäkring är uppfyllda ska anses vara kapitalförsäkring om så bestämts när avtalet ingicks. Kännetecknande för en kapitalförsäkring är att premierna, till skillnad mot pensionsförsäkringspremier, inte är avdragsgilla. Å andra sidan är de utfallande beloppen skattefria. En pensions- eller kapitalförsäkring kan placeras i fonder eller andra finansiella produkter. Förmedling av kapitalförsäkringar faller in under definitionen för försäkringsförmedling.

För att en juridisk person ska få tillstånd att utöva försäkringsförmedling erfordras att den juridiska personen omfattas av en försäkring för skadeståndsskyldighet som kan åläggas denna om den åsidosätter sina skyldigheter, 2 kap 6 § andra punkten försäkringsförmedlingslagen.

Försäkringsförmedlaren skall i sin verksamhet iaktta god försäkringsförmedlingssed och med tillbörlig omsorg ta till vara kundens intressen, 5 kap 4 § försäkringsförmedlingslagen. I att iaktta god försäkringsförmedlingssed och att med tillbörlig omsorg ta tillvara kundens intressen ingår för försäkringsmäklaren att hålla medel avskilda och att vidarebefordra dennes medel i enlighet med vad uppdragsgivare och försäkringsförmedlaren avtalat om. Det förhållandet, att lagstiftaren i en särskild bestämmelse angett att försäkringsmäklaren ska hålla de medel som denne får om hand åtskilda från egna medel (5 kap. 5 § försäkringsförmedlingslagen) motsäger inte detta.

Försäkringsförmedlaren blir skadeståndsskyldig gentemot bl.a. en kund om försäkringsmäklaren uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter enligt 5 kap. 4 § försäkringsförmedlingslagen och 5 kap. 7 § försäkringsförmedlingslagen.

Den 1 juli 2005 upphörde försäkringsmedlarlagen att gälla och istället trädde försäkringsförmedlingslagen ikraft. Regleringen var i försäkringsmäklarlagen i många stycken snarlik den reglering som nu gäller enligt försäkringsförmedlingslagen. Försäkringsmäklaren skulle vara registrerad hos Finansinspektionen och stod under dess tillsyn. Försäkringsmäklaren var skyldig att ha försäkring för skadeståndsskyldighet som kan åläggas den om dess skyldigheter åsidosätts. Försäkringsmäklaren var skyldig att utföra sitt uppdrag omsorgsfullt och med iakttagande av god försäkringsmäklarsed, se 13 § försäkringsmäklarlagen. Av I Finansinspektions allmänna råd angående god försäkringsmäklarsed 4 kap. 1 §, (FFFS 1995:52) framgår bl.a. att mäklaren bör förvara kundens medel avskilda från sina egna medel. Av 4 kap. 3 § andra stycket framgår att, för det fall mäklaren åtagit sig att vidarebefordra premien, ska det mottagna beloppet vidarebefordras i god tid före förfallodagen och så snabbt som de administrativa rutinerna hos mäklaren medger det. I 14 § försäkringsmäklarlagen anges att försäkringsmäklaren skall ersätta den skada som denne orsakar genom att uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätta sina skyldigheter enligt 13 §.

Connecta har under hela verksamhetstiden haft en ansvarförsäkring för ren förmögenhetsskada för försäkringsförmedlare. Under årens lopp har försäkringsvillkoren skiftat. Fram till och med den 31 mars 2006 var villkor V463:3 tillämpliga. Under perioden den 1 april 2006 t o m den 31 mars 2009 var villkor V 463:4 tillämpliga. Under perioden 1 april 2009 t o m 31 mars 2010 var villkor V 463:5 tillämpliga och slutligen fr.o.m. den 1 april 2010 var villkor V 463:6 tillämpliga.

Av Försäkringsvillkor V 463:3 följer att försäkringen gäller för skada som orsakats under den tid försäkringen är i kraft. Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt lag om försäkringsmäklare (1989:508). I den mån skadelidande inte har fått ersättning av den försäkrade äger skadelidande rätt att rikta krav direkt mot Länsförsäkring-

ar. Avslutningsvis ska, oaktat att bestämmelsen i sig inte kan äga tillämpning i detta mål, pekas på Länsförsäkringars möjlighet till återkrav gentemot försäkrad mäklare. Om försäkrad mäklare orsakat skada genom grov vårdslöshet eller uppsåt har Länsförsäkringar rätt att av försäkrad mäklare återkräva utbetald ersättning. Det är värt att notera, att bestämmelsen inte på något sätt begränsar försäkringsmäklarens uppdragsgivares rätt till ersättning för liden skada enligt bestämmelsen om rätten att rikta direktkrav mot Länsförsäkringar.

När det gäller försäkringsvillkor V 463:4. följer att försäkringen gäller för skada som orsakats under den tid försäkringen är i kraft. Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet som avses i 5 kap. 7 § försäkringsförmedlingslagen. I den mån skadelidande inte har fått ersättning av den försäkrade äger skadelidande rätt att rikta krav direkt mot Länsförsäkringar. Försäkringsbolaget är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt (p X.01.). Det är värt att notera, att bestämmelsen inte inskränker skadelidandes rätt till ersättning för skada av Länsförsäkringar. Länsförsäkringars återkravs rätt av försäkringstagaren regleras i punkten Y.06 och ger Länsförsäkringar rätt att av den försäkrade återkräva om utbetald ersättning till den skadelidande om skadan förorsakats genom uppsåt eller grov vårdslöshet.

När det slutligen gäller försäkringsvillkor V 463:6 överensstämmer dessa villkor med de tidigare villkoren med undantag för punkt X.01. Punktens första mening är densamma men därefter har tillagts två meningar som ett förtydligande. ”Den skadelidande äger alltid rätt till oreducerad ersättning. Försäkringsbolaget äger i sådana fall rätt att återkräva hela eller del av ersättningen från försäkrad.”

På sätt tidigare beskrivits förmedlade Connecta genom Per Rytterborg kapitalförsäkringar till Stefan Lindgren. Stefan Lindgren erhöll investeringsdokument till styrkande av förvärvet av kapitalförsäkring. Per Rytterborg har lämnat rådgivning i anslutning till Stefan Lindgrens beslut att teckna kapitalförsäkringar. Dessa förhållanden medför att Connecta bedrivit försäkringsförmedling i förhållande till Stefan Lindgren. Det förhållandet att det i efterhand visat sig vara ett falsarium förändrar inte detta förhållande.

Under alla förhållanden har redan Connectas förslag och introduktion av kapitalförsäkringen medfört att Connecta i förhållande till Stefan Lindgren ägnat sig åt försäkringsförmedling.

Finansinspektionen har i sitt Kompletterande begäran om yttrande riktat mot Connecta, uttalat följande.

Eftersom det är kunder till Connecta som betalat pengar till verkställande direktören för bolaget och pengarna enligt FI:s bedömning avser investeringar i försäkringar anser FI att Per Rytterborg mottagit pengarna som företrädare för Connecta och inte som privatperson. Då Per Rytterborg är verkställande direktör för Connecta och pengarna kommer från kunder till Connecta anser FI att pengarna på Per Rytterborgs privata bankkonton mottagits inom ramen för bolagets försäkringsförmedlingsverksamhet.

5.26.2 Länsförsäkringar

Grunder

Länsförsäkringar har hänfört sig till de gemensamma grunderna och fortsatt.

Per Rytterborg och Connecta har inte orsakat skada i försäkrad verksamhet – försäkringsförmedling – och är inte skadeståndsskyldiga enligt 5 kap. 7 § LFF. I stället är det fråga om investeringsrådgivning som dessutom är bedräglig. För sådan verksamhet gäller inte försäkringsskyddet p.g.a. undantaget i villkor C 15.12.1 om avvikande verksamhet.

Per Rytterborg och Connecta har inte sammanblandat medel. Dessutom saknas det orsakssamband mellan en eventuell sammanblandning och uppkommen skada. Den i målet aktuella skadan uppkom redan när Stefan Lindgren överlämnade pengar till Per Rytterborg/Connecta. Skadan innefattar endast det investerade beloppet.

Yrkandet om garanterad avkastning bestrids särskilt på den grunden att det är fråga om fiktiva produkter som inte kunnat generera någon avkastning. Dessutom kan det enligt

LFF endast bli fråga om ersättning enligt det negativa kontraktsintresset. Även ifall skada föreligger ska ersättning ändå inte utgå på grund av villkoret om särskilt åtagande.

Det är bara kapitalbelopp motsvarande vad Stefan Lindgren överfört till Connecta/Per Rytterborg och som inte återbetalats till Stefan Lindgren som kan utgöra skada för honom. Utlovad avkastning i form av garanterad ränta eller liknande eller av Per Rytterborg för Stefan Lindgren påstådd positiv utveckling av investering utgör inte skada.

Alla investeringar utom den på 1 000 000 kr som skedde under 2010 bestrids också på den grunden att Per Rytterborg i brottslig verksamhet har orsakat kärandenas skada genom grov vårdslöshet eller med uppsåt. Länsförsäkringar är enligt försäkringsvillkoren inte ansvarigt gentemot försäkrad för sådan skada och inte heller gentemot kärandena eftersom de inte har bättre rätt mot Länsförsäkringar än försäkrad.

När det gäller investeringen den 3 december 2004 (500 000 kr), investeringen den 9 maj 2005 (2 000 000 kr), investeringen den 18 maj 2005 (500 000 kr) och investeringen den 15 februari 2006 (500 000 kr) bestrids betalningsskyldighet på den grunden att de av Länsförsäkringar meddelade ansvarsförsäkringarna för Connecta vid tiden för investeringarna inte innefattar skadeståndsskyldighet på grund av Per Rytterborgs handlande. Fysiska personer som förmedlade försäkringar var enligt FML tvungna att vara registrerade hos Finansinspektionen. Vid tiden för investeringarna omfattade ansvarsförsäkringarna inte annan skadeståndsskyldighet för Connecta än skadeståndsskyldighet enligt FML. Per Rytterborg, som vid tiden för investeringarna inte var registrerad hos Finansinspektionen som försäkringsmäklare och inte heller var försäkrad mäklare enligt försäkringsavtalen, har inte för Connectas räkning ägnat sig åt försäkringsförmedling.

Sakframställning

Stefan Lindgren har inte uppdragit åt Per Rytterborg att investera i kapitalförsäkring. Någon fullmakt för Per Rytterborg eller för Connecta att förmedla försäkring har inte

utfärdats av Stefan Lindgren. Någon ansökan om kapitalförsäkring har heller inte gjorts av Stefan Lindgren. Kapitalförsäkring eller produkter enligt de ”investeringsbevisen” som Stefan Lindgren fått. Stefan Lindgren kan ha fått, existerar inte och speglar inte några verkliga förhållanden. Stefan Lindgren har varken fått försäkringsbrev eller andra handlingar från något försäkringsbolag eller ens ett inbetalningskort från ett försäkringsbolag som meddelar försäkring. Stefan Lindgren har inte heller fått några handlingar från något företag som ger ut obligationer. Om investeringsbevisen enligt sitt innehåll kan anses spegla någon kapitalförsäkring så avser det kapitalförsäkring som innehas av Connecta och inte någon försäkring för Stefan Lindgren. Så uppfattat kan Stefan Lindgrens investeringar inte vara föranledda av eller resultatet av förmedling av försäkring till Stefan Lindgren.

De diskussioner och kontakter som varit mellan Per Rytterborg och Stefan Lindgren har alltså inte lett till något annat än att Stefan Lindgren på Per Rytterborgs inrådan vid olika tillfällen har betalat pengar till Per Rytterborg/Connecta. Per Rytterborg har alltså aldrig haft för avsikt att förmedla någon försäkring. Vad som förekommit utgör inte försäkringsförmedling.

6 BEVISNINGEN

6.1 Skriftlig bevisning

Parterna har åberopat omfattande skriftlig bevisning som investeringsbevis, verifikationsutskrifter, värdebesked, sammanställningar, insättningskvitton, m.m.

6.2 Muntlig bevisning

De förhör som har hållits med parterna har skett under sanningsförsäkran. I några fall har vittnesförhör hållits. Förhören redovisas i huvudsak i det följande.

6.2.1 Kärandena i mål under avsnitt 3.1 – 3.15 gemensamt

Thomas Landau (part i mål T 125-12)

Inledningsvis under sin anställning på Connecta satt han med vid möten och liknande. Meningen var sedan att han skulle arbeta med ett husprojekt i Landskrona men det misslyckades. I stället fick han utbilda sig till försäkringsförmedlare. Connectas verksamhet verkade fullt frisk, det var många anställda, kontor öppnades i Helsingborg och verksamheten måste ha varit bärkraftig. Han fick lära sig en del om verksamheten. Connecta arbetade främst med Friends Provident men även t.ex. SEB. Det var endast Friends Provident som skickade riktiga försäkringsbrev, vilka kom till Connecta. SEB skickade alltid dem elektroniskt. Han vet inte om det var på en s.k. PDF-fil. Kunderna kunde få ut sina försäkringsbrev men i många fall låg de kvar hos Connecta. Försäkringsbreven skickades aldrig direkt till kunden. Han misstänkte inte någonting. – Det ska mycket till för att man ska misstro en person som man litar på. Han var anställd och hade känt Per Rytterborg under lång tid. Han har aldrig sett några liknande handlingar som de investeringsbevis som Per Rytterborg skrev på Connecta. När skatte-

myndigheten la sig i under 2010 menade Per Rytterborg bara att han och Connecta var av en annan uppfattning och att det fanns pengar. Han betvivlade inte detta eftersom Per Rytterborg ägde fastigheter i Lund och Malmö. Han hade ingen kontakt med Finansinspektionen. Det inträffade var mycket förvånande eftersom Per Rytterborg hållit på länge och inga kunder hade sagt någonting. Han är utbildad till försäkringsrådgivare.

6.2.2 Kärandeparterna i varje mål

Jan-Erik Strobel och Mona Strobel (Mål 5676-11)

Mona Strobel

Hon är 61 år och har två barn. Hon har arbetat inom redovisning sedan 1970-talet. De bor i en villa som de själva byggde 1980. Vid den tidpunkten uppgick lånet på huset till 750 000 kr. Marknadsvärdet var år 2008 omkring 3 000 000 kr. Hennes make Jan-Erik har gjort militärtjänsten tillsammans med Thomas Landau. I samband med att de var hembjudna till Thomas Landau i december 2007 nämnde han att han skulle börja sälja försäkringar och att han själv investerat i kapitalförsäkringar. Hon har för sig att det var via ett företag som hade med Per Rytterborg att göra. Om de var intresserade kunde de få Per Rytterborgs kontaktuppgifter. Hon ringde genom Connectas växel och bestämde ett möte med Per Rytterborg. Per Rytterborg visade henne runt i lokalen och presenterade alla anställda. Hon uppfattade Connecta som ett seriöst företag. I diskussionen med Per Rytterborg kom det upp att hon och maken saknade pengar att investera. Per Rytterborg förde då på tal att det var möjligt för dem att belåna huset. Vidare menade Per Rytterborg att en kapitalförsäkring, på grund av sin skattemässiga beskaffenhet, var mest lämpad för dem. Det var ju ”skattat och klart” och alla avgifter var dragna. I det skedet sas det ingenting om var pengarna skulle placeras. Vid nästa möte med Per Rytterborg var även hennes make närvarande. Därutöver träffade de Per Rytterborg kanske ytterligare tre - fyra gånger. I början av 2008 gjorde de investeringen. De befann sig då i Connectas lokaler på Grönegatan i Lund. Det hade bestämts att in-

vesteringen skulle göras i en företagsobligation via kapitalförsäkring. Hon uppfattade det som en säker investering. Per Rytterborg kontaktade banken som ordnade med lånet. Connecta var deras motpart. Det var ett företag som ägnade sig åt försäkringsförmedling, vilket även stod på visitkortet. Per Rytterborg gick igenom vad som stod i investeringsbeviset med dem och skrev under det efter transaktionerna. Det nämndes inte någonting om någon annan aktör eller något försäkringsbolag. De träffade även Per Rytterborg vid 10 - 15 tillfällen efter investeringen. Det var Per Rytterborg som ville att de skulle hålla kontakt. Omkring sommaren 2009 upphörde kontakterna dem emellan. Det kom utbetalningar från kapitalförsäkringen varje kvartal.

Jan-Erik Strobel

Han är 61 år och arbetar på sjukhuset i Malmö med praktiska sysslor. Hans fru sköter hushållets ekonomi. Det stämmer som hon beskrivit att det fanns ett övervärde på huset. Det är också riktigt att de träffade Thomas Landau, som är en gammal bekant till honom, och att det mynnade ut i att de tog kontakt med Connecta. Det var mestadels hans fru som var i kontakt med Connecta och Per Rytterborg men han var med vid två tillfällen. Han fick utifrån sina intryck vid besöken uppfattningen att Connecta var ett seriöst företag. Trots att både hans fru och Per Rytterborg försökte förklara förstod han ändå inte riktigt. Hursomhelst gav han sitt medgivande till investeringen och upplägget. Enligt hans uppfattning var det en kapitalförsäkring. Det nämndes att det var ”skattat och klart” och det var också säkert, dvs. de skulle inte kunna förlora pengarna. Han har ingen uppfattning om huruvida någon annan aktör nämndes. Han tyckte att det lät bra och litade på Per Rytterborg eftersom hans gamle kompis Thomas Landau gjorde det. Efteråt fick han information från sin fru att utbetalningarna hade skett i överensstämmelse med villkoren. Hushållets ekonomi har försämrats, de är fast med lånet på huset.

Per Göran Nilsson och Margaretha Bille Nilsson (Mål T 5679-11) Per Göran Nilsson

Han är numera pensionär men har tidigare arbetat som lärare och kanslichef på Lunds tekniska högskola. Han och frun bor i en villa som de köpte 1977. Marknadsvärdet på huset har stigit kraftigt och låg vid den aktuella tidpunkten omkring 3 000 000 kr. Samtidigt var det lågt belånat. Han och frun har på grund av olika omständigheter väldigt olika inkomstförhållanden. Han har oroat sig över vad som skulle ske om han går bort i förtid. Det ringde en person från ett callcenter omkring jul 2006 och förhörde sig om intresse för att få information om olika ekonomiska lösningar. Därefter ringde det någon från Connecta och de blev hänvisade till Per Rytterborg. Han gjorde en del kontroller på internet och fann bl.a. att Connecta stod under Finansinspektionens kontroll och han hittade ingenting som väckte någon misstanke. Tillsammans med Per Rytterborg diskuterade de pensionsförsäkringar och även hur de skulle bygga upp ett kapital. Det var hela tiden försäkringar som Per Rytterborg talade om. Det var skatteupplägget i kapitalförsäkringar som de var intresserade av. Det var sammanlagt fråga om tre kapitalförsäkringar. En av kapitalförsäkringarna skulle genom utbetalning av avkastning täcka de räntor som fanns på huslånet. De träffade Per Rytterborg vid minst fem tillfällen och det skedde alltid i Connectas lokaler. Det fanns alltid minst två handläggare på plats och Per Rytterborg berättade att företaget växte. Han fick stort förtroende för såväl Per Rytterborg som Connecta. De hade inte någon annan handläggare än Per Rytterborg. Det var inte någon hets på något sätt. Connecta ordnade sedan med lånehandlingarna, som låg färdiga för undertecknande på banken. Därefter överräcktes postväxeln till Per Rytterborg. Per Rytterborg gick igenom villkoren i investeringsbeviset och det var mycket resonemang kring beskattningen. Det nämndes inte något konkret försäkringsbolag men som sagt hade de stort förtroende för Per Rytterborg och Connecta. Beträffande den kapitalförsäkring där de investerade 525 000 kr nämndes en del olika bolag. Det skulle fyllas i en del papper. Det blev Commercial Union, vilket efter namnbyte blev Altraplan. Något senare gjordes placeringar i Friends Provident. Det har alltså skett investeringar i riktiga produkter också från Connectas sida. De

skulle få tillgång till information om placeringen genom att de försågs med koder och inloggningsuppgifter som de skulle kunna använda på Connectas hemsida. Detta fungerade dock inte och vid fråga till Per Rytterborg förklarade han att det blivit en fördröjning. Efter investeringen träffade de Per Rytterborg var och varannan månad. Den stora kapitalförsäkringen hade en koppling till Stockholmsbörsen på så sätt att en börsuppgång skulle komma till en del gynna dem, men eftersom det blev börskrasch var det inte intressant att följa upp detta. Vid ett tillfälle hade försäkringsbolaget bakom kapitalförsäkringen på 525 000 kr missat att göra en förflyttning i tid. Per Rytterborg tog på sig att diskutera det med försäkringsbolaget och sedermera fick de en utbetalning på omkring 47 000 kr. De fick kännedom om att Per Rytterborg avlidit genom att de läste hans dödsannons i tidningen. Än idag finns huslånet kvar och de betalar stora räntekostnader.

Margareta Bille Nilsson

Hon är numera pensionär men har tidigare arbetat som kassör inom Posten. Det stämmer som Per Göran har uppgett att det fanns ett övervärde på huset. Per Göran tog emot ett telefonsamtal och sa sedan att de skulle gå på ett informationsmöte. De hade dessförinnan talat om att säkra hennes ekonomiska situation för det fall att Per Göran skulle gå bort före henne. Det var ett intressant möte. Det var inte Connecta som höll i det men de skrev upp sig på en lista för att bli kontaktade av en förmedlare och därefter ringde det någon från Connecta och erbjöd dem tid hos en försäkringsförmedlare. Detta var i slutet av 2006. De besökte Connectas lokaler och mötte Per Rytterborg. Denne gick igenom olika lösningar med dem. Avsikten var att de skulle teckna en kapitalförsäkring. Hon minns inte om det var tal om risknivån men hon är i vart fall ingen risktagare. Eftersom hon inte är så insatt fick Per Rytterborg förklara extra mycket för henne. Det var hela tiden tal om att det var en kapitalförsäkring. Särskilt beskattningsmodellen nämndes som en fördel för det fall något skulle hända Per Göran. Hon minns inte om det konkret nämndes några försäkringsbolag. Det var Connecta, inte Per Rytterborg, som de gav uppdraget. De träffade Per Rytterborg vid fem - sex tillfällen. Hon var inte med vid alla tillfällen utan mestadels när någonting skulle skrivas under.

Hon var också med vid något senare tillfälle då Per Rytterborg illustrerade hur värdeutvecklingen varit.

Kent Danås (Mål T 6158-11) Kent Danås

Han hade fått ett överskott vid en fastighetsförsäljning som han ville investera och vid ett tillfälle nämnde hans gamla barndomsvän Thomas Landau att han arbetade på Per Rytterborgs företag på Grönegatan i Lund. Han litade på Thomas Landau och denne gav hans telefonnummer till Per Rytterborg. Han kände till att Per Rytterborg var VD för Connecta. Han besökte kontoret på Grönegatan och pratade investeringar tillsammans med Thomas Landau och Per Rytterborg. Hans intryck var att Connecta var ett seriöst företag. Det var fråga om säkra investeringar. Per Rytterborg nämnde ordet kapitalförsäkring och lyfte särskilt fram den fördelaktiga beskattningen. Risken skulle i princip vara obefintlig. Per Rytterborg nämnde också att Connecta var försäkrade för miljonbelopp. Efter att ha besökt banken fick Per Rytterborg en postväxel. De gick tillsammans igenom villkoren och han fick ut investeringsbeviset samma dag. Det var den enda handlingen han fick. Per Rytterborg talade i generella termer om svenska och utländska försäkringsbolag. Hans avsikt var att investera i en kapitalförsäkring. Efter investeringen hade de en gång i halvåret och på Per Rytterborgs initiativ möten på dennes kontor. Per Rytterborg hade lovat att se till att reavinstskatten från hans husförsäljning skulle betalas in. I november 2008 fick han emellertid ett papper från Skatteverket där det framgick att han skulle betala in skatten. Per Rytterborg beklagade att han missat detta men såg sedan till att skatten blev betald. Det gjordes återköp på 180 000 kr under 2008 och Per Rytterborg ersatte honom för en kostnadsränta hos Skatteverket på 2 834 kr. Samtidigt betalades avkastning ut med 19 976 kr. Han hade fortlöpande kontakter med Per Rytterborg fram till 2010. Sedan fick han genom Thomas Landau veta att Per Rytterborg avlidit. Det inträffade har drabbat honom hårt.

Stefan Pramryd (Mål T 6551-11) Stefan Pramryd

Han har fru och två barn. Han installerade larm i Connectas lokaler under 2009, förmodligen var det på sommaren, och kom i samspråk med Per Rytterborg. Han visste då att hans dåvarande chef hade investerat i en kapitalförsäkring genom Per Rytterborg hos Connecta. Det hade aldrig varit några problem och hans chef hade fått utbetalt sin avkastning. Eftersom han haft tur med sina bostadsförsäljningar var belåningen i huset vid tillfället låg. Det var en sekreterare och tre - fyra till på företaget. Det var fint och propert så hans intryck var att det var ett seriöst företag. När han nämnde för Per Rytterborg att han ville investera pengar tog denne honom inte riktigt på allvar. De talade löst och samtalet avslutades med att Per Rytterborg tog hans telefonnummer. De pratade inte just då om att det skulle vara i en kapitalförsäkring utan det framkom senare. Han visste vad kapitalförsäkring var eftersom han redan hade en i SEB. Därefter var det han som låg på för att få teckna en kapitalförsäkring och det var alltså ingen press på honom. De träffades ett antal gånger på Per Rytterborgs kontor. Hans intryck var att Per Rytterborg var ytterst bra på att läsa och "se igenom" människor. Han gav Per Rytterborg sin fastighetsbeteckning varvid denne kunde se att huset var lågt belånat. Lånen var på omkring 375 000 kr medan marknadsvärdet var omkring 3 000 000 kr. Han är inte helt säker på vad pengarna placerades men tror att Per Rytterborg nämnde att det var i kommunen på något sätt. Vid något tillfälle var han och Per Rytterborg ute och åt. Per Rytterborg frågade då om han var säker på att han ville göra investeringen. Det var diskussion om två olika produkter, varav en hade en avkastningsränta på 12 %. Friends Provident nämndes. Först tänkte han investera 1 000 000 kr. Sedan menade Per Rytterborg att han hade utrymme att investera mer eftersom huset var så lågt belånat. Per Rytterborg lyfte fram det som en fördel att skatten togs ut fortlöpande och inte vid avyttring. Ordet kapitalförsäkring nämndes flera gånger. Per Rytterborg hade någon kontakt på Handelsbanken som erbjöd fördelaktig ränta och som ordnade med lånehandlingarna. Per Rytterborg fyllde i uttagsavin och sedan användes en postväxel. Han fick inte investeringsbeviset samma dag. Han tyckte att det dröjde men han kan inte säga närmare hur länge. Kontakterna efteråt var hur bra som helst och bl.a. hjälpte

Per Rytterborg han och hans fru med de besparingar som de redan hade i SEB. Det var dock inte tal om den kapitalförsäkring han investerat i. Därefter ville han investera ytterligare 250 000 kr en kortare tid. Han fick ligga på Per Rytterborg om detta. I samband med denna investering träffades han och Per Rytterborg vid några tillfällen, dels på kontoret på Connecta och dels hemma hos honom. Till slut blev han erbjuden en kapitalförsäkring om sex månader med fyra procent garanterad avkastning. Han gjorde överföringen via internet efter att ha fått kontouppgifter från Per Rytterborg. Han frågade Per Rytterborg var pengarna hade placerats men förutsatte egentligen att det var på samma sätt som den första kapitalförsäkringen. Han minns inte om det nämndes något konkret försäkringsbolag. Han fick ett värdebesked men inte utbetalningar, vilket han inte heller skulle ha. Han fick aldrig några dokument från något försäkringsbolag. När han läste i tidningen om den skattesmäll som drabbade Per Rytterborg blev han något osäker men Per Rytterborg talade då lugnande till honom. Det var också vid något tillfälle, troligtvis i juli 2010, som han besökte Connecta för att få ut ett papper på sin investering. Receptionisten hittade då ett papper som verkade röra hans kapitalförsäkring på 250 000 kr men hon ansåg att det var märkligt att han inte fått det. Han fick beskedet om Per Rytterborgs bortgång via telefon. Han tog det inträffade väldigt hårt. Än idag finns huslånet kvar och påverkar hushållsekonomin negativt.

Stefan Ingemansson (Mål T 6556-11)

Stefan Ingemansson

Han är sambo och har vuxna två döttrar. De köpte huset 1999 för 1 200 000 kr och har renoverat och därigenom lagt lika mycket till i huset. Vid det aktuella tillfället var belåningsgraden maximalt hälften. Marknadsvärdet var över 4 000 000 kr. Han har varit handbollstränare i Lugi och kom under vintern 2008 - 2009 i kontakt med Per Rytterborg genom en tränarkollega. Han har ett visst intresse för placeringar och ville gärna lyssna på Per Rytterborgs idéer. Per Rytterborg föreslog att de skulle träffas på hans kontor på Connecta. Denne föreslog att han skulle sälja sina fonder i Catella och i stället investera i en kapitalförsäkring eftersom det var en bättre beskattning. Per Rytter-

borg hjälpte sedan till att investera 600 000 kr i en kapitalförsäkring hos SEB Trygg Liv. De hade då träffats vid tre tillfällen. Hans intryck av Connecta efter att ha besökt lokalen var att det var en liten, effektiv och ytterst seriös aktör. Han betonade att det var viktigt att det blev bra eftersom det var pengar som hans döttrar sedan skulle få. Per Rytterborg hjälpte även till med att flytta pensionsfonder. Därefter, någon gång under våren eller sommaren 2009, fick Per Rytterborg deras adressuppgift och fick då fram att deras hus var lågt belånat. Per Rytterborg föreslog då att de skulle ta lån på huset och menade att han kunde ordna en lägre ränta, för att sedan investera i en kapitalförsäkring. Per Rytterborg kallade det också för en garanterad produkt med en årlig avkastning på åtta procent. Han hade hört talas om så pass säkra investeringar tidigare men då var i och för sig räntan lägre. Som han förstod det var det i första hand Connecta som garanterade pengarna men det skulle stå ett annat bolag bakom. Han förstod att Connecta inte var ett försäkringsbolag. Genom att rita förklarade Per Rytterborg också hur det skulle fungera. Det nämndes att Friends Provident var en försäkringsgivare som Connecta ofta anlidade. I samband med tecknandet av denna kapitalförsäkring var han på Per Rytterborgs kontor på Connecta vid tre tillfällen, varav två var tillsammans med sambon. Per Rytterborg hade en kontakt på Handelsbanken som tittade på deras hus och gav klartecken till lånet. Efter en - två veckor var det dags för kontraktsskrivning. De gick då tillsammans med Per Rytterborg till banken. Per Rytterborg sa till den bankanställda att det var Connectas klientmedelskonto som pengarna fördes över till. Detta var ingenting som de kontrollerade. Åter på kontoret gick de igenom villkoren för kapitalförsäkringen och de fick också investeringsbeviset. Det var Connecta som de gav uppdraget, inte Per Rytterborg. Efteråt hade han kontakt med Per Rytterborg och efterfrågade ett försäkringsbrev. Han hade ju fått ett försäkringsbrev från SEB avseende den tidigare kapitalförsäkringen. Per Rytterborg lovade att kolla upp det men det gick ytterligare tre - fyra veckor varpå Per Rytterborg sa att det borde ha kommit. Per Rytterborg skulle också skicka inloggningsuppgifter så att de kunde se kapitalförsäkringen på internet, men det skedde aldrig. Han blev irriterad och bestämde ett möte med Per Rytterborg på dennes kontor. När Per Rytterborg skulle visa kapitalförsäkringen på sin dator sa han att det var problem med datorerna. Vid något tillfälle bjöd Per Rytterborg dem och ett antal andra kunder på middag på Grand Hôtel. Inte

heller då fick de något besked om utvecklingen. Därefter läste han om Per Rytterborgs skatteproblem och Finansinspektionens granskning av Connecta. Trots att han ringde upprepade gånger fick han ingen ytterligare kontakt med Per Rytterborg. Han fick kännedom om att Per Rytterborg avlidit genom tidningen och Christoffer Romare. Tidigare hade de alltid pengar över och kunde resa. Nu måste de tänka över utgifterna och inte göra av med onödiga pengar.

Lars Persson (Mål T 6759-11) Lars Persson

Han är 66 år och pensionär, gift och har två barn. Han har haft eget företag inom tryckeribranschen. Belåningen på huset var då omkring 1 100 000 kr medan marknadsvärdet var omkring 2 700 000 kr. Genom sina barn Stefan (Pramryd) och Magnus (Persson) fick han kännedom om Connecta. Det började med att Stefan investerade och därefter gjorde Magnus också det. Stefan berättade att han investerat i en kapitalförsäkring genom Per Rytterborg. För egen del hade han en första kontakt med Per Rytterborg hemma, han minns att de satt i uterummet. Magnus hade vid detta tillfälle ännu inte gjort sin investering. Det var tal om att han skulle få samma villkor som Stefan hade fått. Någon gång efter att Magnus gjort sin investering hade han samtal med Per Rytterborg angående förtidspensionering och han hjälpte också honom att ansöka om det. Efter att först ha fått avslag ansökte han med Per Rytterborgs hjälp på nytt och beviljades då förtidspension. De träffades sedan vid två tillfällen på Per Rytterborgs kontor på Connecta. Sedan gjorde han investeringen. Det var i en kapitalförsäkring men det nämndes ingenting om något försäkringsbolag eller den bakomliggande investeringen, t.ex. om det var aktier eller obligationer. Han minns att det var åtta procent i avkastning men minns inte hur det var med avgifter, skatt eller löptiden. Per Rytterborg ordnade med lånehandlingar på huslånet och han träffade aldrig någon bankman. Vid investeringstillfället var de hemma och det gjordes en överföring till det konto som Per Rytterborg uppgav. Det var Connecta, genom Per Rytterborg, som fick uppdraget att investera i en kapitalförsäkring. Något investeringsbevis fick han aldrig trots att Per

Rytterborg lovade det. Han minns inte om de gick igenom villkoren. Utöver detta tillfälle träffade han Per Rytterborg vid två tillfällen på kontoret på Connecta. Vid besöket såg han inga konstigheter. Vid något tillfälle diskuterade de om barnens morfar, som var dödligt sjuk, skulle investera. Per Rytterborg avrådde då från det. Han hade också andra kontakter med Per Rytterborg eftersom Per Rytterborg i egenskap av företrädare för ett annat företag beställde en broschyr av honom. Hans minne är nedsatt efter en olycka som inträffade för ett drygt år sedan. Lånet på huset är kvar och ekonomin är katastrofal.

Magnus Persson

Första gången han träffade Per Rytterborg var hemma. Han bor hemma hos sina föräldrar. Hans bror Stefan hade då gjort sin investering. Därefter gjorde först han sin investering och sedan deras far Lars. Allt placerades i kapitalförsäkringar. Kapitalförsäkring är en försäkring där man har olika investeringar, t.ex. aktier och obligationer. De skulle alla tre ha samma villkor vad gällde avkastning och beskattning. Det var åtta procents avkastning som skulle återinvesteras. På förslag från Per Rytterborg lånade Lars på huset för att göra investeringen. Det nämndes något engelskt bolag men han minns inte dess namn. Sammanlagt medverkade han vid fyra - fem tillfällen med anledning av den investering som Lars gjorde. De träffades mestadels hemma men även på Per Rytterborgs kontor på Connecta. Det var även tal om pensionssparande. Han såg ett investeringsbevis hemma vid något tillfälle men de har inte kunnat hitta det trots eftersökningar. Han har inte läst igenom handlingen.

Magnus Persson (Mål T 6761-11) Magnus Persson

Han arbetar som elektriker. De pengar han kom att investera i en kapitalförsäkring via Connecta har han själv arbetat ihop. Ungefär ett - två år tidigare hade hans bror Stefan Pramryd gjort sin investering. Han kom i kontakt med Per Rytterborg och Connecta genom Stefan. Stefan berättade om sina villkor och att det var en kapitalförsäkring. Som sagt träffade han Per Rytterborg för första gången hemma men de träffades också på kontoret på Connecta. Det som gjorde det intressant var att det var åtta procents avkastning och att beskattningen var fördelaktig. Risken var låg. Han var ung vid tidpunkten och förstod inte riskbilden men Per Rytterborg talade om detta. Det var Connecta som förmedlade en tjänst. Det var tal om ett engelskt bolag. Överföringen gjordes via hans bärbara dator. Det är förmodligen han själv som skrivit in avsändare och mottagare. De gick igenom villkoren. Per Rytterborg berättade och han tror att denne läste igenom villkoren också. Det var bl.a. en avkastning på åtta procent och en löptid på fem år. Det skulle vara samma villkor som Stefan hade. Det kan hända att det i stället var fem procent med en löptid på ett halvår. Han såg att Per Rytterborg stämplade och skrev under ett investeringsbevis men minns inte om det var hans eller Lars Perssons. Han tror att investeringsbeviset blev kvar på kontoret. Han har sett Stefans investeringsbevis och det han såg liknade detta. Innan han gjorde investeringen googlade han Per Rytterborg och Connecta och kontrollerade också hemsidan "alla bolag". Han fick bl.a. fram att Per Rytterborgs farfar ägde fastigheter och det fanns inga indikationer på att Per Rytterborg var en bedragare. Connectas lokaler var nyrenoverade och han fick ett seriöst intryck. Vid något tillfälle efteråt diskuterade de investeringen. Bara någon månad senare avled Per Rytterborg. Det är mycket pengar han har förlorat och det är klart att det påverkat honom.

Lars Persson

Han var med i samband med att hans son Magnus skulle investera i en kapitalförsäkring. Mötena ägde rum både i bostaden och på Connectas kontor. Det var tal om lite blandade lösningar, även om pensionssparande. Magnus förde över pengarna via sin dator. Han ville inte blanda sig i vad barnen gjorde så han har inget minne av några villkor eller dokument. Han tror inte att Magnus fick något investeringsbevis men det kan vara så att det försvunnit.

Ann-Charlotte Wickström (Mål T 6930-11) Ann-Charlotte Wickström

Hon har arbetat med biluthyrning i 40 år och äger en bostadsrätt som vid tillfället var lågt belånad. Innan hon tog upp lån på den för att investera i kapitalförsäkringen var lånet på 265 000 kr medan marknadsvärdet var 1 375 000 kr. Hon hade träffat Per Rytterborg i alla möjliga sammanhang eftersom denne var jämgammal med hennes dotter. Det var även så att Connecta hyrde bil av hennes företag och hon kom då i kontakt med Per Rytterborg. På så sätt såg hon också hur Connecta växte som företag och hennes intryck var att företaget var seriöst. Hon pratade först med en annan person än Per Rytterborg, på Connecta. Den handläggaren förklarade en hel del, bl.a. om kapitalförsäkringar men och de pratade också om pensionssparande. Hon fick informationen att det skedde en löpande beskattning i form av en avkastningsskatt. Det här var under år 2009. Hon pratade också med sin svärson som är revisor och gjorde vissa kontroller som bl.a. utvisade att Connecta stod under Finansinspektionens tillsyn och att det fanns försäkringar m.m. Detta ledde dock inte till något särskilt. Därefter stämde hon träff med Per Rytterborg på dennes kontor på Connecta. Han hjälpte henne att investera sitt pensionssparande i en kapitalförsäkring hos SEB. Därefter förde Per Rytterborg det på tal att hon ”inte hade några lån” på bostadsrätten och föreslog att hon genom att ta upp ett nytt lån skulle kunna investera i en kapitalförsäkring. Hon kände då även till andra

som var kunder hos Connecta som det gått bra för. Det var i princip ingen risk eftersom pengarna var trygga även vid en nedgång på börsen. De träffades vid fyra - fem tillfällen på kontoret på Connecta innan investeringen gjordes. Per Rytterborg hade en kontakt på Handelsbanken som ordnade med lånet. Vid investeringstillfället gick de tillsammans till banken. Per Rytterborg fyllde i kontonumret på avin. Hon kontrollerade att detta var Connectas kontonummer, dock minns hon inte hur. Hon fick inte investeringsbeviset samma dag utan mer sannolikt under den följande månaden. Däremot gick Per Rytterborg noggrant igenom villkoren och även annat, bl.a. fylldes det i ett kunskapsintyg. Han talade också om ett bolag som hette Naventi. Vidare sa Per Rytterborg att hon skulle få ett försäkringsbrev. Dock nämnde han inte i vilket bolag. Det nämndes inte någonting om att investera i t.ex. aktier eller obligationer. Efter investeringstillfället bad hon flera gånger Per Rytterborg om dokumentation, främst försäkringsbrevet. Hon blev irriterad på honom eftersom han slingrade sig hela tiden. Per Rytterborgs bortgång var väldigt tragisk. Hon såg sin pension gå upp i rök. Hon är 66 år men kan av ekonomiska skäl inte sluta arbeta.

Peter Nilsson (Mål T 6935-11) Peter Nilsson

Han har fru och tre barn och arbetar som brandman. Han bor i en villa i Stångby. Vid tillfället som han kom i kontakt med Per Rytterborg var huset belånat med 450 000 kr medan marknadsvärdet var omkring 2 000 000 kr. De blev inbjudna till en informationskväll avseende pensionssparande som Connecta höll i. Det var inte Per Rytterborg som höll anförandet. De anmälde intresse och blev efter två veckor inbokade och fick träffa Per Rytterborg. Detta måste ha varit 2006. Per Rytterborg bad dem att samla ihop sina koder till PPM m.m. för att de skulle gå igenom det tillsammans. Han placerade via Connectas förmedling 310 000 kr i en kapitalförsäkring hos Altraplan. Den försäkringen har han kvar än idag. De träffades kvartalvis, oftast på Connectas kontor på Grönegatan men vid två tillfällen hemma hos dem. Vid besöken på Grönegatan var det alltid gott om kunder och det var välordnat. Hans intryck var att ”här rör det på

sig”. Sedan kom Per Rytterborg med idén att de skulle belåna huset för att investera. Per Rytterborg skötte också allt med lånet så att när de kom till banken var lånehandlingarna redan klara. De investerade 950 000 kr i en kapitalförsäkring och överlämnade en postväxel på detta belopp. Han minns inte om det nämndes något försäkringsbolag. I allmänna ordalag pratade Per Rytterborg om aktier och obligationer. Samtidigt med den investeringen gjorde de också via Connectas försorg en investering på 475 000 kr i en kapitalförsäkring i en svensk bank. Han minns att Per Rytterborg talade om kapitalförsäkring men också fondförsäkring. Per Rytterborg betonade att skattereglerna för en kapitalförsäkring var generösa. Det var inte heller några risker. Enligt Per Rytterborg skulle det krävas att Sverige gick i konkurs för att investeringen skulle riskeras. Efter några veckor fick de också ett investeringsbevis. Dessförinnan hade de inte sett handlingen men han kände igen att Per Rytterborg hade sagt ungefär det som stod i handlingen. Efteråt träffades de varje kvartal och Per Rytterborg visade då på sin dator hur utvecklingen hade varit. Det var staplar och Per Rytterborg pekade på hur det gått för hans investering jämfört med index.

Charlotte Nilsson

De fick kontakt med Connecta efter en informationsträff om pensioner. Hon har träffat Per Rytterborg vid två tillfällen när denne varit hemma hos dem. Per Rytterborg hjälpte dem med deras pensionssparande. Därefter blev det så att de tog upp ett lån på huset och satte 950 000 kr i en kapitalförsäkring och 450 000 kr - 475 000 kr i en annan kapitalförsäkring i en svensk bank. Hon vill minnas att Per Rytterborg talade om kapitalförsäkringar. Vidare talade han om att det var säkert, det var ”både hängsle och livrem”. Den enda risken som fanns var om Sverige gick i konkurs. Vid något tillfälle när Per Rytterborg visade dem hur utvecklingen varit på deras kapitalförsäkringar stod det Naventi. Hon har för sig att Per Rytterborg gick igenom villkoren med dem innan de gjorde investeringen men att de fick investeringsbeviset först senare. Hon arbetar med stresshantering. Per Rytterborg köpte in hennes tjänster åt Connecta och vid sina besök på kontoret fick hon ett bra intryck. Var tredje månad träffade de Per Rytterborg och gick igenom hur det gått. Han visade då på sin dator och jämförde med index.

Thomas och Ingela Landau (Mål T 125-12) Thomas Landau

Han är 62 år och drev tidigare en spel- och tobaksaffär. Under år 2007 anställdes han av Connecta. Efter Connectas konkurs köpte han och tre andra kundstocken i Connecta. Han bor i ett hus i Höllviken som vid den tidpunkten hade lån på 2 500 000 kr och var värderat till omkring 6 000 000 kr. De träffade Per Rytterborg eftersom han var kund till affären. Per Rytterborg berättade att han hade ett bolag som hette Anslut som förmedlade försäkringar. De belånade huset och köpte två kapitalförsäkringar, en i Folksam och en i Friends Provident. De gick igenom villkoren men fick investeringsbeviset först senare. Per Rytterborg uppgav att det fanns hos en advokat och att det var en advokat som hade skrivit handlingen. De fick sedan hemskickat handlingar från Folksam men inte från Friends Provident. Detta trots att investeringen i Friends Provident var en äkta produkt. Varje månad betalades det ut en summa. Fördelarna med en kapitalförsäkring var beskattningen och den minimala risken. Det var garanterad avkastning och 100 % kapitalgaranti. Pengarna skulle placeras i kommunobligationer, vilket skulle vara en säker investering. Under 2007 sålde de affären och Per Rytterborg hjälpte dem med vissa saker, bl.a. skattefrågor. I september 2007 investerade de 3 000 000 kr i en ny kapitalförsäkring. De fick först investeringsbeviset men han tyckte att det skulle kompletteras med en signatur från en advokat såsom de hade bestämt. Därefter fick han tillbaka handlingen med en signatur. Han läste igenom investeringsbeviset och trodde att Connecta hade gjort en obligationsprodukt bestående av kommunobligationer. Han såg det som att det var Connecta som garanterade investeringen men han trodde inte att Connecta var försäkringsgivare. Det nämndes ingen försäkringsgivare men det gjorde det inte heller den gång de tecknade kapitalförsäkringar i Friends Provident och Folksam. Han blev sedan provanställd hos Connecta. Per Rytterborg ägde ett företag som köpt mark och skulle bygga vid en golfbana utanför Landskrona. Den uppgift han fick av Per Rytterborg var att han skulle sälja bostäder i det projektet. Han satt även med när kapitalförsäkringar tecknades och bjöd dessvärre in vänner till att investera på detta sätt. Under hösten 2010, i samband med

skriverierna om Per Rytterborg och att deras dotter behövde en lägenhet, åtog sig Per Rytterborg att köpa tillbaka en av deras investeringar för 200 000 kr, vilket skulle ske under vecka 43. På så vis skulle de undgå den straffavgift som annars skulle utgå vid inlösen i förtid. Den 10 november 2010 förde Per Rytterborg över 200 000 kr till deras konto och i texten till överföringen står det ”PR”.

Ingela Landau

Hon är 59 år och arbetar deltid i en bok- och pappershandel. De köpte huset i början av 2000-talet och det hade en låg belåningsgrad. Precis som Thomas har berättat var Per Rytterborg kund i deras butik. Hon är inte så insatt i investeringarna utan det var främst Thomas som hade hand om detta. Det var i alla fall en kapitalförsäkring hos ett bolag i England och ett försäkringsbolag. Detta fungerade som det skulle. Hon träffade sedan Per Rytterborg inför investeringen i september 2007. Hon minns att Per Rytterborg läste igenom investeringsbeviset med dem men minns inte om det var före eller efter investeringen. Det är riktigt att de på hösten 2010 försökte sälja investeringen till Per Rytterborg och att deras dotter skulle köpa en lägenhet. Hon minns dock inte om det också berodde på att de kände sig obekväma på grund av situationen.

Britt-Inger Ruth Romare (Mål T 273-12)

Britt-Inger Ruth Romare

Hon är änka och bor i ett hus på Österlen. Hon har två barn som nu är i 30-årsåldern. Hon arbetade tidigare som tandhygienist och ville under 2008 förtidspensionera sig. Hon talade med sin son, Christoffer Romare, om sin ekonomi och denne tyckte att hon skulle prata med Per Rytterborg och Connecta. Hon gjorde så och Per Rytterborg gav henne rådet att belåna sitt hus för att investera i en kapitalförsäkring. Det fanns då omkring 800 000 kr i lån på huset och Per Rytterborg föreslog att hon skulle belåna till 2 400 000 kr, vilket skulle täcka kostnader för inteckningar m.m. Hon träffade Per Rytterborg på Connectas kontor på Grönegatan och denne berättade om produkten som

bestod av företagsobligationer via en kapitalförsäkring. Det skulle vara riskfritt och hon skulle få tillbaka pengarna efter tio år. Upplägget skulle vara bra ur skattesynpunkt. Han nämnde Friends Provident och Naventi som var en förvaltare i Stockholm. Naventi skulle förvalta kapitalförsäkringen och hennes PPM-fonder m.m. Hon var på Connectas kontor vid ungefär fyra tillfällen. Vid något av dessa tillfällen gjorde Christoffer henne sällskap. Per Rytterborg skötte allt med banklånet. Investeringsbeviset fick hon först i december 2008 och hade då inte sett handlingen. Däremot hade Per Rytterborg berättat om villkoren. Hon tänkte att hon skulle få andra papper från Naventi och Friends Provident och det sa också Per Rytterborg. Hon fick dock påminna om detta och ringde också själv till Naventi. Hon fick utbetalningar men fick ibland stöta på även om detta. Under 2009 hade hon endast sporadiska kontakter med Per Rytterborg. Denne fortsatte att komma med undanflykter. Under i princip första halvåret 2009 var hennes son Christoffer bortrest och hon hade då endast kontakt med Per Rytterborg via mail. Därefter besökte de kontoret på Grönegatan men inte heller då fick hon någon klarhet. Per Rytterborg hävdade att det inte var några problem. Hela tiden frågade hon var hennes pengar var. Hon anade att det var något som inte stämde eftersom hon inte fick svar på sina frågor. Både hon och Christoffer begärde återköp skriftligen. Hon fick av Christoffer veta att Per Rytterborg sagt att det tog tid att sälja. Det känns inte alls bra att ha blivit lurad och det är en plåga för livet. Hon har försökt sälja sin gård men har inte råd eftersom skulderna på huset överstiger marknadsvärdet med ungefär 500 000 kr.

Christoffer Romare

Han hjälpte sin mamma Britt-Inger att komma i kontakt med Connecta och Per Rytterborg. Hon gick vid ett eller två tillfällen och lyssnade på vad denne hade att säga angående pensioner och kapitalförsäkringar. Han hade då berättat om sin investering i en kapitalförsäkring för henne. Per Rytterborg gick igenom hennes redan tagna försäkringar och pratade om garanterad avkastning och att pengarna inte kunde gå förlorade. Hans mamma investerade i en kapitalförsäkring.

Christoffer Romare (Mål T 284-12) Christoffer Romare

Han bor i Lund med sin sambo och en son som är 14 månader. Under början av 2000-talet lärde han känna Per Rytterborg genom bekanta. Han fick då kännedom om att Per Rytterborg arbetade med investeringar. Han hade en del besparingar och det var inga pengar han behövde just då. Per Rytterborg förklarade fördelarna med kapitalförsäkring för honom, bl.a. var det en fördelaktig beskattning. Under år 2004 sålde han med hjälp av Per Rytterborg av fonder och han lämnade över en postväxel. Per Rytterborg gick igenom villkoren i investeringsansökan med honom men han minns inte om det var före eller efter investeringen. Såsom Per Rytterborg beskrev det skulle det inte vara någon risk. Han minns inte om de diskuterade vilket försäkringsbolag som skulle vara försäkringsgivare. Investeringen skulle följa börsindex. De inledande kontakterna hade han med Per Rytterborg på Bredgatan i Lund. Detta var innan Connecta hade kontor på Grönegatan. Connectas skylt fanns uppsatt utanför men det var även Per Rytterborgs hem. Han överlämnade pengarna till Per Rytterborg såsom en representant för Connecta. De värdebesked han fick var tryckta Connectas papper. Sommaren 2007 träffades de igen. Hans investering hade ökat i värde och han blev lockad att investera på nytt. Av de pengar som funnits i kapitalförsäkringen investerades 500 000 kr i en ny kapitalförsäkring och omkring 65 000 kr togs ut för att bekosta en ny bil. Transaktionerna skedde på banken men han minns inte några detaljer. Det var nu samma upplägg som tidigare, dvs. en ny kapitalförsäkring och Per Rytterborg betonade att det inte skulle vara någon reavinstbeskattning. De gick igenom villkoren i investeringsansökan tillsammans. Därefter träffades de vid några tillfällen på Connectas kontor på Grönegatan och de åt även lunch tillsammans. Vid dessa tillfällen fick han också skriftliga värdebesked. Det såg bra ut och han oroade sig inte. Han gjorde de kontroller han kunde göra av Connecta och fick bl.a. fram att Per Rytterborg hade tillstånd att vara förmedlare. Han vill minnas att Credit Suisse och Friends Provident nämndes i förbifarten men han minns inte när detta var. Under 2008 träffade hans mamma Per Rytterborg

och gjorde en investering. Under 2009 föreslog Per Rytterborg att han skulle göra en återinvestering eftersom utfallet inte var tillräckligt bra. Den nya produkten, en kapitalförsäkring med BRIC-fonder, skulle generera bättre avkastning. Även vid detta tillfälle gick de igenom villkoren tillsammans. Vid denna tid fick han också ett anställningserbjudande från Per Rytterborg och i augusti 2009 började han som assistent vid Connecta. Han utbildade sig sedan vid Försäkringshögskolan. Han fick intrycket att Connecta var i en utvecklingsfas. Det öppnades ett kontor i Helsingborg och fler kontor planerades. Det skedde absolut förmedling av äkta försäkringar. Det var i första hand fråga om kapitalförsäkringar hos Länsförsäkringar, Skandia, Alfasave och Friends Provident. Framåt sommaren 2010 var han mer insatt och började kanske undra över en del saker. Han hade funderingar över sin och sin mammas investeringar eftersom han också sett riktiga försäkringsbrev. Han frågade Per Rytterborg bl.a. om vad som låg som säkerhet för att kunna ge avkastningen. Per Rytterborg förklarade då att han samlade in pengar från kunder för att kunna köpa större poster av obligationer från Credit Suisse. Detta var också anledningen till att man inte fick något försäkringsbevis. Det fanns dock en hel del försäkringsbrev som kom till Connecta. Det visade sig sedan bolaget försatts i konkurs att många av dessa inte delats ut till kunderna. När det under hösten 2010 skrevs i tidningarna samt Skatteverket och Finansinspektionen granskade Connecta begärde han att få ett värdebesked. Han kände då inte till några detaljer utan enbart att Finansinspektionen besökte Connecta. Han jagade Per Rytterborg om detta men Per Rytterborg kom med ständiga undanflykter så han lyckades aldrig komma i kontakt med honom. Det sas att det var en avyttringsprocess som kunde ta tid. På hösten 2010, när han involverades mer i verksamheten, insåg han att den produkt som Per Rytterborg erbjöd inte fanns någon annanstans på Connecta. Det kan säkert ha hänt att han assisterade Per Rytterborg med att teckna försäkringar men mestadels jobbade Per Rytterborg med sin gamla kundstock, utbildning och företagsutveckling. De sista veckorna hade han ingen kontakt med Per Rytterborg som höll sig otillgänglig. De gångna åren har varit tuffa men det värsta är att hans mamma fick kontakt med Per Rytterborg. För egen del känner han sig både arg och ledsen men han har dock livet framför sig. Idag arbetar han som assistent åt en försäkringsförmedlare och som säljare

åt ett annat bolag. Han menar att det inte är något fel på branschen utan att det inträffade enbart var en följd av olyckliga omständigheter.

Gertrud Andersson (Mål T 875-12)

Gertrud Andersson

Hon är numera pensionär och har arbetat i den affär som hon och hennes man, Bengt-Olle, hade på Östergatan i Malmö. Bengt-Olle kom i kontakt med och lärde känna Per Rytterborg i början av 2000-talet. De pratade om att belåna huset och under 2003 gjordes den första investeringen i en kapitalförsäkring. Hon var inte med utan det var Bengt-Olle som skötte det. Det var en investering hos Friends Provident men hon minns inte om det var detta bolag. Hon minns inte om de fick något investeringsbevis för investeringen på 1 350 000 kr. Bengt-Olle gick bort i maj 2003 och därefter hade hon själv kontakt med Per Rytterborg. De träffades regelbundet hemma i hennes kök och pratade om allt möjligt. Per Rytterborg kände till att hon hade mer pengar att investera och han föreslog en ny kapitalförsäkring. Han lyfte fram att det var en fördelaktig beskattning. De talade inte om några risker. De talade inte om något försäkringsbolag utan Connecta skulle sköta det. Hon fick ett investeringsbevis avseende investeringen på 560 000 kr. De gick aldrig igenom villkoren. Hon kan nu konstatera att hon litade för mycket på Per Rytterborg. I samband med att hennes dotter behövde pengar gjorde hon ett återköp. Det kan stämma att det var 2005. Efter endast några dagar var pengarna på hennes konto. Under åren 2005 - 2008 träffade hon Per Rytterborg regelbundet. I februari 2008 gjorde hon två nya investeringar. I samband med att hon sålde huset och köpte ett nytt blev det pengar över. Det blev två kapitalförsäkringar som det sattes 810 000 kr respektive 1 100 000 kr i. Hon kan inte minnas när hon fick investeringsbevisen eller om de gick igenom villkoren. Hon gjorde också en investering i SEB Trygg Liv som Per Rytterborg hjälpte henne med. Hon fick månadsvisa utbetalningar ur den kapitalförsäkring som Bengt-Olle investerat i. Det gjordes ett återköp på omkring 1 000 000 kr i anledning av att reavinstskatten på husförsäljningen skulle betalas. Inte heller vid detta återköp var det några problem. Även under 2009 - 2010 träffades

de regelbundet men pratade egentligen inte om utvecklingen på investeringarna. Hon var inte orolig alls innan det började skrivas i tidningen. Några veckor innan Per Rytterborg avled var han hemma hos henne och överlämnade en handling med rubriken ”Översikt och aktuellt värde över Gertrud Anderssons tillgångar”. Hon kan inte minnas att Per Rytterborg sa någonting om att Connecta gått in och säkrat kvarstående värde. Hon fick tillgång till ett internetkonto och uppgifterna från Per Rytterborg. Hennes barn hjälpte henne att sköta det. Vid något tillfälle var de på Connectas kontor eftersom Per Rytterborg ville visa det. De talade aldrig om Friends Provident eller Zürich. Hon har inte heller något minne av att de talade om någon garanterad ränta eller Connectas företagsobligationsprodukt. Det känns hemskt att Per Rytterborg kunde lura så många samtidigt som han var så behaglig. Det inträffade har klart påverkat henne ekonomiskt men hon kan i vart fall bo kvar i huset.

Eva Andersson och Rolf Andersson (Mål T 878-12)

Eva Andersson

Hon bor tillsammans med sin man i ett parhus på Gunnesbo i Lund. Hon arbetar på sjukhuset i Lund och ska gå i pension när hon fyller 65 år. År 2005 uppgick lånet på huset till omkring 400 000 kr. Det började med att de lyssnade på en man som berättade om pensioner. Hon vet inte vilket bolag det var. I vart fall anmälde de intresse och några dagar därefter blev hon uppringd av Per Rytterborg som bokade in ett möte med henne. Hon träffade Per Rytterborg i dennes hem och han hjälpte henne att sätta om premiepensionssparandet. Per Rytterborg föreslog också att de skulle belåna huset för att investera i en kapitalförsäkring men det ville hon inte. I stället startade hon ett månadssparande i en kapitalförsäkring. Det som var bra med just kapitalförsäkringar var skatten. Per Rytterborg berättade att han hade köpt en kapitalförsäkring i SEB. Det var först under år 2006 som hennes man Rolf träffade Per Rytterborg. Från denna tidpunkt skedde alla möten på Connectas kontor på Grönegatan. Även Rolfs pensionsbesparingar sågs över. I detta sammanhang tecknade de en kapitalförsäkring hos Euro Accident, vilken de fortfarande har kvar. Avgiften i den försäkringen har blivit högre ef-

tersom det inte längre står någon förmedlare bakom. De gjorde också varsin investering i kapitalförsäkringar hos Commercial Union, vilket hon tror var på hösten 2006. Ur dessa kapitalförsäkringar fick de utbetalt pengar varje månad. De träffades en gång i kvartalet och bokade in nya möten när de var där. Med jämna mellanrum tog Per Rytterborg upp frågan om de skulle belåna huset för att investera i en kapitalförsäkring. Det var hela tiden tal om kapitalförsäkring. I juni 2007 följde de Per Rytterborgs råd. Per Rytterborg skötte allt med banklånet och hjälpte även Rolf att sälja av två aktieindexobligationer som förvaltades av Sparbanken Finn. Av dessa pengar investerades 120 000 kr i en kapitalförsäkring. Enligt vad Per Rytterborg sa så behövde banken inte ens titta på huset. Per Rytterborg nämnde inget försäkringsbolag i samband med denna investering. Däremot berättade han att många företag hade gått ihop i ett samarbete och att Lunds kommun stod som garant. När hon sa att hon aldrig hört talas om det svarade Per Rytterborg att det var många som inte kände till det. Det skulle vara mycket säkert eftersom kommunen inte skulle kunna gå i konkurs. De gick igenom villkoren, överlämnade en postväxel som Per Rytterborg lade in i kassaskåpet och fick investeringsbeviset några dagar senare. Enligt punkt 9 i investeringsbeviset skulle ränta/avkastning betalas ut med visst belopp varje månad. Hon fick denna avkastning. I december 2007 sålde Rolf av delar ett innehav i Catella och fyllde på i den lilla kapitalförsäkringen. Denna gång fick de inget investeringsbevis utan endast ett intyg. Under 2008 - 2009 träffade de Per Rytterborg varje kvartal och tittade på investeringarna. Det var även någon aktieaffär. När de under hösten 2010 läste om att Per Rytterborg lurat några på ett studenthem började de ifrågasätta men Per Rytterborg försäkrade att det inte var någon fara och att de inte var drabbade. När de senare fick veta att Per Rytterborg avlidit kontaktade de Connecta och polisen. Lånet på 2 000 000 kr finns kvar. Huset är endast värt något lite mer.

Rolf Andersson

Han är 63 år och arbetar i en reception. Det som Eva uppgett angående huset är riktigt. Det stämmer också att det först var enbart Eva som träffade Per Rytterborg men att han följde med lite längre fram. Han minns inte särskilt mycket detaljer. De träffades i

Connectas lokaler på Grönegatan. Det var Connecta som förmedlade försäkringarna. Det var ingen annan än Per Rytterborg som de pratade affärer med. Det som var bra med kapitalförsäkringen var att det var en säker investering. Den stora kapitalförsäkringen betalade ut pengar varje månad och Lunds kommun stod som garant. Såvitt han kan minnas nämndes inget försäkringsbolag. Han vill minnas att Per Rytterborg läste igenom villkoren för dem men kan inte säga vid vilken tidpunkt. När det skrevs om Per Rytterborg i pressen vaknade de till men Per Rytterborg hävdade att han enbart var utsatt för andras avundsjuka. Det inträffade har förstört hans liv. Det har varit kaosartat och jobbigt att ha blivit lurad. Ekonomin är försämrad och om räntorna stiger är det inte säkert att de klarar att bo kvar.

Lisa Bergström (Mål T 573-12)

Lisa Bergström

Hon är 62 år och lärare inom Lunds kommun. Hon har tidigare arbetat som förskollärare och förskolechef. Hon tänker arbeta tills hon fyller 67 år. Hon flyttade för ett år sedan och bodde tidigare i ett radhus i Lomma. I samband med att hon sålde sitt tidigare hus blev hon av mäklaren tipsad om Connecta. Detta var i februari – mars 2006. Hon blev uppringd av Connecta och bjöds in till ett möte. Per Rytterborg var inte där då, men det var Per Rytterborg hon sedan träffade när hon fick personlig rådgivning på Connectas kontor på Grönegatan. De pratade först om pensioner och Per Rytterborg skulle hjälpa henne att lägga om dem och presenterade olika lösningar. Per Rytterborg övertalade henne att belåna huset för att investera i kapitalförsäkringar. Det var även tal om obligationer. Upplägget var att sätta en större summa i en kapitalförsäkring och resterande i en mindre som gav avkastning. Avkastningen skulle täcka räntorna på lånet. Per Rytterborg sa vidare att hon inte skulle förlora några pengar och att hon kunde avbryta när hon ville. Den mindre summan sattes i en kapitalförsäkring hos SEB Trygg Liv och hon fick både investeringsbevis och papper från banken. Hon fick först inga papper på den investering hon gjort på 965 000 kr. Hon har sett investeringsansökan tidigare. Hon efterfrågade dokumentation men samtidigt visade Per Rytterborg papper

för henne och hon hade ett stort förtroende för honom. Han berättade t.ex. att han hade två tvillingflickor som gick på den skola där hon arbetade. De träffades sammanlagt sjutton gånger och hon frågade ofta efter bevis på sin investering, men varje gång pratade Per Rytterborg bort det. Bl.a. sa han att de var inlåsta i källaren. Mötena ägde alltid rum på Connectas kontor. Per Rytterborg talade ofta om att Connecta skulle utvidga och det var alltid folk i alla båsarna på kontoret. Hon känner också folk som har investerat via andra handläggare på Connecta och dessa har kvar sina investeringar. I slutet märkte hon att Per Rytterborg gled undan alltmer. Via en arbetskamrat fick hon kännedom om att Per Rytterborg avlidit. Därefter besökte hon Connecta. Vid en dataslagning syntes enbart investeringen på 430 000 kr. Hon blev oerhört ledsen och besviken. Allt ledde till att hon fick sälja sitt hus.

Bo Sörensson och Christina Sörensson (Mål T 577-12)

Bo Sörensson

Han är 69 år och pensionär. Tidigare arbetade han inom Malmö kommun. Han är gift med Christina sedan 40 år och har två vuxna döttrar. Han fick kontakt med Per Rytterborg i början av 2000-talet, omkring 2003 eller 2004, medan denne arbetade på Anslut i Malmö. Per Rytterborg var förtroendeingivande och gick igenom deras ekonomi. I oktober 2004 träffades de på Connectas kontor på Grönegatan i Lund och de investerade i en kapitalförsäkring. Det var flera anställda på Connecta så de kunde lika gärna ha haft någon annan handläggare än Per Rytterborg. Per Rytterborg föreslog att de skulle ta ett lån på huset för att säkra sin pension. De förstod att kapitalförsäkring var den bästa lösningen för dem i och med beskattningen och det var hela tiden tal om kapitalförsäkring. Det skulle enligt Per Rytterborg vara riskfritt. De fick fortlöpande uppdateringar om hur utvecklingen varit. Dessutom sa Per Rytterborg att han skulle agera om utvecklingen var dålig. Det var inte tal om något särskilt försäkringsbolag utan detta överlämnade de till Per Rytterborg. Som de uppfattade det var det Connecta som garanterade avkastningen. De hade ingen tanke på att de borde få försäkringsbrev utan de ansåg att investeringsbevisen var tillräckliga. Han vill minnas att den första

investeringen på 602 000 kr var sparade pengar. Till investeringen på 1 000 000 kr tog de lån på huset. Beträffande investeringen på 830 000 kr tror han att det kan vara ett lån som finansierade, men ungefär samtidigt ärvde han sin mor, så han är osäker. Den sista investeringen, som var på 350 000 kr, finansierades genom ett arv från hans mormor. Vid varje möte med Per Rytterborg tog denne upp när de skulle ses nästa gång. De blev chockade när de fick beskedet att Per Rytterborg avlidit. Den ekonomiska situationen är tuff. De har stora lån och inte den guldkant på tillvaron som de förväntade sig.

Kaj Wirenbook (Mål T 578-12) Kaj Wirenbook

Han är 73 år och bor i en villa i Torna-Hällestad. Han är utbildad inom musik och har undervisat i ämnet på grundskolan. Numera är han kyrkomusiker och är aktiv inom föreningslivet. Han hade kunnat pensionera sig 2006. Hans kontakt med Connecta inleddes med att han blev uppringd och bjöds in till en informationsträff på Glorias i Lund. Efteråt blev han återigen kontaktad av Connecta och det bokades in ett möte i Connectas lokaler på Grönegatan i Lund. Han träffade först rådgivaren Håkan Boström och vid detta tillfälle skedde inga investeringar. Därefter tog Per Rytterborg över och vid ett möte informerade denne om möjligheten att belåna sin fastighet för att investera i olika fonder och försäkringar. Det som särskilt lyftes fram var kapitalförsäkring. Per Rytterborg menade att kapitalförsäkringar var närmast riskfria. Vidare informerade Per Rytterborg om avkastningen och nämnde att om någonting skulle hända hade Connecta en försäkring hos Länsförsäkringar. Per Rytterborg berättade inte några detaljer angående detta och han sa t.ex. inte att försäkringen skulle täcka om investeringen gick dåligt. Han uppfattade i alla fall detta som en garanti. Han gjorde sin första investering i januari 2008 genom att han belåna huset och satte pengarna i en kapitalförsäkring. Per Rytterborg ordnade med lånet och var med honom på banken. Han fick ett investeringsbevis. De träffades sedan löpande och stämde av. Han kom att göra ytterligare två investeringar. Det fanns mer övertvärde att ta ut på huset. Nästa investering var i juni 2008 och det följde samma mönster. Han fick även denna gång ett investeringsbevis.

Under 2010 gjorde han en tredje investering. Tanken var att det skulle vara i samma typ av försäkring. Det är riktigt att han fått utbetalt 199 426 kr och han vet inte vilken investering det avsåg. Han har enbart fått de handlingar som han åberopat i målet. Ett par veckor efter ett inbokat möte som Per Rytterborg uteblev från, fick han veta att denne avlidit. Han tvivlade aldrig på att han investerat i äkta försäkringar. Det var oerhört tungt den första tiden efter beskedet. Han dras nu med betydande ränteutgifter samt har fått genomföra besparingsåtgärder och tagit extrajobb.

Lena Bergquist Johansson (Mål T 580-12)

Lena Bergquist Johansson

Hon är 61 år, arbetar som sjuksköterska på sjukhuset i Lund, är gift och har ett barn. När hon fick kontakt med Connecta var lånet på huset omkring 600 000 kr. Det började med en informationsträff på jobbet som handlade om pensioner. Hon anmälde intresse och fick träffa en rådgivare på Connecta. I mars 2006 tecknade hon ett kundavtal med Connecta och en kapitalförsäkring i SEB Trygg Liv samt påbörjade ett sparande. Därefter meddelade hennes handläggare att han skulle sluta. Hon fick då i stället Per Rytterborg som handläggare. De hade regelbundna möten på Connectas kontor och hon ökade sitt sparande i den befintliga kapitalförsäkringen. Under 2008 tog hon ut ur ett fondsparande och investerade i CGU och Friends Provident. Per Rytterborg tog upp idén att belåna huset för att investera i kapitalförsäkring, vilket hon gjorde. Skillnaden nu var att det var mindre pappersarbete. Detta berodde på att såväl CGU som Friends Provident var utländska bolag och dessa krävde bl.a. att få se kopia på körkort och liknande, medan den nya investeringen skulle vara i svenska statsskuldväxlar och obligationer. Per Rytterborg ombesörjde lånet. Tanken var att investera i två kapitalförsäkringar, en på 1 000 000 kr och en på 150 000 kr. Hon gjorde investeringsansökningar och fick investeringsbevis avseende båda investeringarna efter en vecka. I anledning av att hon behövde byta bil i december 2009 begärde hon återköp på 50 000 kr ur investeringen på 150 000 kr. Pengarna betalades ut utan problem i mitten av januari 2010. På kontoutdraget stod det ”från annan bank Connecta”. Hon hade regelbundna möten

med Per Rytterborg där de följde upp hennes investeringar. Hon blev orolig först när det skrevs i media om att Per Rytterborg dömts för skattebrott och att han inte använt klientmedel på ett korrekt sätt. Per Rytterborg bedyrade dock för henne att ingenting hänt och lovade att skicka en garanti per e-post men den kom aldrig. I slutet av oktober 2010 talade hon med kontorschefen på Connecta som sa att han aldrig hade hört talas om någon sådan produkt. Hon begärde då återköp av allt. Hon låg också på Per Rytterborg som hela tiden kom med ursäkter. Bl.a. hävdade han att alla investeringar ”låg hårt bundna i Credit Suisse”. Hon fick en utbetalning på 65 000 kr vilket var räntan på kapitalförsäkringen. Hon fick ett långt mail den 18 november 2010, men hon fick fortfarande inga pengar. Den 22 november 2010 skrev hon därför ett sms till Per Rytterborg, där hon krävde pengar snabbt och hotade med rättsliga åtgärder. Hon ringde också till Finansinspektionen för att höra om Per Rytterborg var svartlistad. Det inträffade har påverkat henne mycket starkt. Hittills har det kostat henne nästan 200 000 kr i extra kostnader samt månatliga räntekostnader på 3 000 kr. Det är inte säkert att hon har råd att sälja huset och snart går hon i pension och får då endast 11 000 kr i månaden. Det är hennes pensionsförsäkring som har försvunnit.

Agneta Danås (Mål T 582-12) Agneta Danås

Hon är 60 år och ensamstående. Hon har tre barn och tre barnbarn, bor i en hyresrätt och arbetar inom demensvården. Under 2008, i samband med att hon och hennes dåvarande mans husförsäljning skulle deklarerars, kom hon i kontakt med Connecta. Det var Per Rytterborg som hjälpte dem med denna deklaration. Dessutom var Thomas Landau en barndomsvän till hennes dåvarande man och denne hade själv investerat via Connecta och rekommenderade dem att göra detsamma. Hon talade inte själv med Thomas Landau. Hon träffade sedan Per Rytterborg vid flera tillfällen innan hon gjorde investeringen. Först talade Per Rytterborg om en aktieprodukt men det kände hon sig inte säker med. Sedan föreslog han en kapitalförsäkring där hon kunde vara säker på att åtminstone få tillbaka sina investerade pengar. Hon beslutade sig för att

investera 430 000 kr i en kapitalförsäkring. Efter att de gått igenom investeringsbeviset fördes pengarna över. Hon efterfrågade inget försäkringsbrev utan litade på Per Rytterborg. Var tredje månad besökte hon Connectas kontor och fick då information om hur hennes investering hade utvecklats. Det fanns alltid annan personal där och ibland även andra kunder. Hon uppfattade det som att Connecta var hennes motpart, Per Rytterborg var ju VD för bolaget. Hon hade tänkt använda pengarna som pensionär och som det är nu kommer hon att få en låg pension.

Hans Eriksson och Christina Forsberg (Mål T 1037-12)

Christina Forsberg

Hon är 57 år och gift med Hans Eriksson. Hon arbetar inom kriminalvården och hjälper till i makens företag. Efter att ha sett en annons i Sydsvenskan gick de på ett informationsmöte på Glorias i Lund. Det var Connecta som höll i mötet och Per Rytterborg var där men även andra. Det var allmän information om pensioner, olika lösningar och produkter. Efter mötet blev de uppringda av Connecta, bokade en tid och träffade sedan Per Rytterborg på Connecta. Hon la inte märke till någonting konstigt. Per Rytterborg gick igenom deras premiepensionskonton och olika lösningar. De förklarade för honom att de inte ville ha lösningar som låg i gråzonen. På grund av hennes arbete var det viktigt att allt gick rätt till. På våren 2007 bestämde de sig för att investera i en kapitalförsäkring. Även om det inte blev någon avkastning skulle de vara garanterade det investerade beloppet och beskattningen var också bra. Per Rytterborg hjälpte dem att få lånet på huset i Handelsbanken. De fick inget investeringsbevis utan det har hittats i efterhand i Per Rytterborgs bostad. De gjorde en ytterligare investering, vilket hon tror var vid samma tillfälle. Hon trodde att allt skulle investeras i Commercial Union, de pratade inte om något annat bolag. Beträffande den investeringen har inget investeringsbevis kunnat återfinnas. Innan investeringarna gjordes sökte hon information om Connecta, bl.a. på Finansinspektionens hemsida där det framgick att Per Rytterborg var godkänd som försäkringsförmedlare. Det inträffade har påverkat deras

ekonomi på så sätt att de har en stor räntebörda, hon har tvingats jobba extra och hennes man har inte kunnat gå i pension.

Christina Danielsson och Per Danielsson (Mål T 1845-13)

Per Danielsson

Han är pensionerad sjuksköterska och gift med Christina sedan 1972. De har två barn och tre barnbarn och bor i ett parhus i Lund. Under hösten 2006 blev de inbjudna till en informationsträff angående pensioner och sparande. De insåg hur låg pension de skulle få om de inte gjorde något. Per Rytterborg och en kvinnlig medhjälpare var närvarande. Det bestämdes sedan att de skulle träffa Per Rytterborg på dennes kontor på Connecta. Per Rytterborg la fram en lösning på deras problem och menade att de hade kapital i huset som de kunde utnyttja för att investera. Investeringen skulle ske i en kapitalförsäkring. Inga andra lösningar diskuterades. Per Rytterborg tog på sig att ordna med lånet och nämnde att han hade en kontakt på Handelsbanken. De besökte inte ens banken utan kunde skriva på lånehandlingarna på Per Rytterborgs kontor. Efter att de genomfört investeringen träffades de på nytt. Per Rytterborg sa att de skulle få en pärm med alla handlingar i och han erbjöd sig också att förvara handlingarna. Det tyckte att det lät bra och hade sett handlingarna innan. Detta gällde även handlingarna från Commercial Union som de investerade i vid ungefär samma tillfälle. Från Friends Provident, där Per Rytterborg hjälpt dem att investera i en kapitalförsäkring under 2009, fick de hemskickat papper. De träffade Per Rytterborg regelbundet och denne visade då på en datorskärm hur utvecklingen hade varit. Han har sett handlingen med rubriken ”utfall och dokumentation av gjorda lösningar” och syftet med den var att tydliggöra hur deras ekonomi skulle gestalta sig framöver. I maj 2007 överförde de 18 000 kr för ett barnbarns räkning i syfte att pengarna skulle investeras i en kapitalförsäkring. Såvitt han känner till hade Christina ingen kapitalförsäkring hos SEB Trygg Liv, såsom det står i det kvitto de fick, utan han uppfattade det som att en sådan skulle tecknas. Under 2009 gjorde de ytterligare en investering. Återigen gjorde de en

kapitalförsäkringslösning och belånade denna gång fritidshuset i Småland för finansieringen. De satte in en miljon kr. Denna gång fick de inga bevis utan endast muntlig information. Så småningom fick de utbetalt pengar. Det var Per Rytterborg som på eget initiativ sa att de skulle få ut 5 000 kr i månaden, detta stod inte någonstans och han vet inte vilken investering det avsåg. De uppfattade det som att pengarna hade förräntat sig. Det inträffade har drabbat dem hårt ekonomiskt. Han blev av andra orsaker tvungen att gå i pension och har nu halva inkomsten mot tidigare. Lånen finns kvar men det fungerar medan Christina fortsätter arbeta.

Christina Danielsson

Det som Per har berättat stämmer. Det var ingen skillnad i tillvägagångssättet mot när de investerade i Commercial Union och Friends Provident. Det var en kapitalförsäkring i SEB Trygg Liv som stod i hennes namn som de skulle sätta 18 000 kr i. Per Rytterborg rekommenderade nämligen dem att inte sätta pengarna i barnbarnets namn. Hon är inte säker på att det var en befintlig försäkring men fick det intrycket av Per Rytterborg. Vid närmare eftertanke hade hon ingen sådan försäkring. De fick kräva kvitto flera gånger och ville även ha en dokumentation som visade att pengarna betalats in men det fick de aldrig. Den sista investeringen om en miljon kr gjorde de för att de skulle kunna jobba mindre. På grund av det inträffade är hon av ekonomiska skäl tvungen att fortsätta arbeta.

Daniel Röme (Mål T 6524-11)

Daniel Röme

Han kom i kontakt med Per Rytterborg genom sina svärföräldrar, Ulla Nilsson och Leif Nilsson. Per Rytterborg kom hem till dem och de var väldigt nöjda med honom. Även hans föräldrar hade kapitalförsäkringar via Connecta men de hade en annan handläggare. Han hade ett överskott från en lägenhetsförsäljning som han var intresserad av att investera i en kapitalförsäkring. Den främsta fördelen med en sådan försäk-

ring är den låga schablonskatten. Han hade kontakt med ett flertal olika försäkringsförmedlare men ansåg att Per Rytterborg och Connecta hade det bästa erbjudandet. Inför investeringen kontrollerade han att Connecta stod under Finansinspektionens tillsyn och även att Per Rytterborg faktiskt var företrädare och VD för bolaget. Vid flera tillfällen diskuterade han med Per Rytterborg om att investera i obligationer som skulle ligga i en kapitalförsäkring. Eftersom de var dagligt handlade kändes de trygga. Per Rytterborg förklarade att det inte skulle var helt riskfritt trots att det var en försäkring och fyllde i ett formulär angående risken. Denna handling fick han dock aldrig. Han fick placeringsbeviset direkt på Connectas kontor. Även om det var kort ansåg han att allt viktigt fanns med. Både SEB och Naventi var välkända för honom. Han förstod det som att kapitalförsäkringen skulle ligga hos SEB. Han hade sedan tidigare en kapitalförsäkring hos SEB. Han är inte säker på om han fick något försäkringsbrev där heller. Kapitalförsäkringen uppfattade han som ett skal där investeringen skulle byggas in i.

Ulla Nilsson och Leif Nilsson (Mål 6565-11)

Ulla Nilsson

Hon och hennes man Leif blev inbjudna till ett möte som Connecta anordnade på restaurang Glorias i Lund. Per Rytterborg medverkade vid mötet liksom en person från Stockholm. Ett hundratal personer medverkade vid mötet. Redan dessförinnan kände de till att en kapitalförsäkring i princip var skattefri. Vid mötet kunde man anmäla intresse, men de var betänksamma och gjorde inte det. Därefter blev de emellertid uppringda av Connecta och då bokade de in ett möte på Connecta. Vid mötet träffade de Per Rytterborg. Efter tre - fyra tillfällen gick de med på att investera i en kapitalförsäkring. Per Rytterborg hade då ritat upp för dem hur investeringen skulle utvecklas. Efter löptidens utgång skulle de ha kvar investeringsbeloppet och det skulle då vara skattefria pengar. Förutom kapitalförsäkringen på 1 500 000 kr investerade de också i en kapitalförsäkring på 500 000 kr. Hon minns inte om det var samtidigt, men det var i

samma sammanhang. De tog ett lån på 2 000 000 kr på huset. Räntan var bunden i fem år och låg på 4,6 procent. Från den kapitalförsäkring de investerade 500 000 kr i fick de avkastning varje månad under fem år från år 2007, alltså även efter det att Connecta upphört. Enligt Per Rytterborg kom pengarna från ett bolag i Luxemburg och de fick även papper på detta.

Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson (Mål T 2719-12)

Åke Jönsson

Han är 70 år och är sedan 50 år gift med Ann-Christin. De bor i en villa i Lomma sedan många år tillbaka. De har två barn som inte längre bor hemma. Han är utbildad ingenjör och har utvecklat lackprodukter till nordisk metallindustri. De fick kontakt med Connecta genom att de blev inbjudna och närvarade på en informationsträff på Glorias i Lund. Där var det en man som informerade om pensioner och kapitalförsäkringar samt generellt om Connecta. De skrev upp sig på en lista för att få ytterligare information. Efter ungefär en vecka blev de kontaktade av Per Rytterborg som bjöd in dem till ett möte på sitt kontor på Grönegatan i Lund. Vid mötet var Per Rytterborg intresserad av deras ekonomiska förhållanden. De berättade att de hade pensionsförsäkringar i Skandia Link, vilka han tyckte att de skulle flytta till Friends Provident. De följde hans råd och under fem års tid skedde det ett successivt skifte. De har kvar denna försäkring och får än idag utbetalningar från den. I februari 2008 träffade de Per Rytterborg igen. De hade sparat i allemansfonder sedan starten 1985 och med tiden hade det blivit en del pengar. Per Rytterborg föreslog att de skulle sälja av allemansfonderna för att investera i en kapitalförsäkring hos Friends Provident. Han gjorde vissa kontroller av Connecta, bl.a. tittade han på Finansinspektionens lista över företag som misskött sig. Vidare besökte han Connectas hemsida som hänvisade till hemsidan för Svenska Försäkringsförmedlares Förening. Per Rytterborg berättade för dem att Connecta ägnade sig åt rådgivning åt privatpersoner angående pensioner och försäkringar. För deras del menade Per Rytterborg att en kapitalförsäkring var det enda alternativet. Efter att gått igenom villkoren för investeringen blev de överens om det som

framgår av investeringsbeviset. De lämnade över 2 300 000 kr genom en postväxel. Sedan skulle Connecta verkställa deras önskemål. Senare återbetalades 425 000 kr så att reavinstskatten efter försäljningen av allemansfonderna kunde betalas. Först ansåg de att det var bättre att sätta undan dessa pengar men Per Rytterborg övertygade dem om att det var bättre att få avkastning på pengarna under tiden. I februari 2009 gjorde de nästa investering. Genom att ta lån på huset, som då var obelånat, skulle de investera i en kapitalförsäkring hos Friends Provident. De var först mycket tveksamma till att låna för att investera, men Per Rytterborg var mycket entusiastisk och övertygade dem även om detta. Sedan ordnade Per Rytterborg allt med lånet oerhört snabbt, närmast på en eftermiddag och de behövde inte göra någonting. Det var 2 000 000 kr som de investerade vid detta tillfälle. Nästa investering gjorde de i juli 2009, då de investerade 500 000 kr i kapitalförsäkring hos Friends Provident. Av beloppet skulle 400 000 kr sättas i svenska fonder och 100 000 kr i BRIC-fonder. De träffade Per Rytterborg med jämna mellanrum och de investerade vid flera tillfällen i kapitalförsäkringar enligt samma mönster som tidigare. Överskotten skulle placeras i nya kapitalförsäkringar hos Friends Provident.

Stefan Lindgren (Mål T 3490-12) Stefan Lindgren

Han är överläkare och professor inom medicin vid Lunds universitet samt har haft en rad internationella uppdrag. Han är också ordförande i läkarförbundet. Han har varit gift och har tre vuxna barn. Han kom i kontakt med Per Rytterborg redan när denne arbetade för Ekonomi- och försäkringsmäklarna i Malmö. Därefter fortsatte de att ha kontakt när Per Rytterborg gick över till Anslut. Hans dåvarande fru var också läkare och de arbetade mycket. Tillsammans genererade de en del pengar och de hann inte göra av med så mycket pengar på fritiden. Alla investeringar utom en bestod av sparade pengar. Investeringen på 2 000 000 kr finansierades genom ett lån på huset. Trots att de var ointresserade av ekonomi och placeringar var de beredda att lyssna på förslag angående hur pengarna kunde investeras. Under årens lopp gjordes alla investe-

ringar i kapitalförsäkringar och alltid efter att han och hans dåvarande fru tagit initiativ till det. Den enda gången som Per Rytterborg tog initiativ i detta avseende var när de lånade pengar för att investera i en kapitalförsäkring. De efterfrågade just kapitalförsäkringar eftersom det var en bra beskattning och de slapp att deklarerat. De löpte inte heller någon risk, vilket tilltalade dem. Han tittade på Connectas hemsida och där framgick det att bolaget stod under Finansinspektionens kontroll, var medlem i Svenska Försäkringsförmedlares Förening, hade ansvarsförsäkring m.m. Han fick också se underlaget för revision och revisionsberättelser. Per Rytterborg betonade att investeringsbevisen var värdehandlingar som skulle förvaras säkert. Av den anledningen förvarade han dem i bankfack. Utöver kapitalförsäkringar hjälpte Per Rytterborg även till med bl.a. livförsäkringar och olycksfallsförsäkringar. Oftast träffades de i Connectas lokaler på Grönegatan i Lund. Där blev de presenterade för de andra rådgivarna. Vid något tillfälle träffade de Per Rytterborg i deras bostad. När han frågade Per Rytterborg närmare förklarade han att det var en form av skalbolag och att Connecta sedan gjorde investeringarna i Friends Provident och Credit Suisse. Varje halvår lämnade Per Rytterborg information om utvecklingen. När det varit nedgångar på börsen kontrollerade han själv hur utvecklingen varit och det stämde väl överens.

7 DOMSKÄL

7.1 Är LFF och FML tillämpliga?

7.1.1 Räcker det med förberedande arbete?

Länsförsäkringar har inväntat att det inte är fråga om försäkringsförmedling enligt FML respektive LFF och att de ansvarsförsäkringar som Länsförsäkringar lämnat därför inte gäller. Den fråga som först inställer sig är vad som krävs för att det ska vara fråga om försäkringsförmedling enligt bestämmelserna i LFF och FML.

Vad som är försäkringsförmedling definieras i 1 kap.1 § LFF. Frågan är om enbart arbete som leder till fullbordade försäkringsavtal är att anse som sådan förmedling, eller om andra åtgärder, som att föreslå sådana avtal, ryms inom förmedlingsbegreppet.

Som tidigare nämnts antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG om försäkringsförmedling år 2002. Direktivet har sedan införlivats i svensk rätt genom LFF, som trädde i kraft den 1 juli 2005. I Direktivet definieras försäkringsförmedling som

....verksamhet som består i att lägga fram, föreslå eller utföra annat förberedande arbete inför ingåendet av försäkringsavtal, eller att ingå sådana avtal, eller att bistå vid förvaltning och fullgörande av sådana avtal, särskilt vid skada.

FML innehöll inte någon närmare definition av vilken verksamhet som lagen omfattade. Men i lagens förarbeten framhölls att ett av syftena med lagen var att stärka konsumentskyddet. Att stärka konsumenternas skydd vid förmedling av försäkringar var också ett tungt vägande syfte i Direktivet. Även om Direktivet inte införlivades i svensk rätt förrän genom LFF ska de svenska reglerna i FML tolkas i ljuset av Direktivet även om det är fråga om en tvist mellan enskilda parter om tvisten rör relationen

mellan en konsument och en näringsidkare.⁷ Som framgått har Direktivet en definition av vad som ska anses vara försäkringsförmedling som innebär att också att föreslå eller utföra annat förberedande arbete inför ingående av försäkringsavtal är att anse som försäkringsförmedling. Både LFF och FML kan alltså tillämpas på förberedande arbete som utförs av en försäkringsmäklare/försäkringsförmedlare.

I målet har talats om kapitalförsäkringar. Med kapitalförsäkringar avses en livförsäkring som inte är en pensionsförsäkring. Också en försäkring som uppfyller villkoren för en pensionsförsäkring anses som en kapitalförsäkring om så bestämts när avtalet ingicks. En kapitalförsäkring kan innebära att en förmögenhetsmassa placeras i olika sorters finansiella instrument som ryms inom försäkringen. I målet är parterna så långt överens att en kapitalförsäkring i och för sig är ett sådant försäkringsavtal i den mening som avses i FML och LFF.

7.1.2 Bedömningen ska göras utifrån kundperspektivet

Hur Per Rytterborg har agerat är i stora delar ostridigt mellan parterna. Vad som framgått är att det finns ett gemensamt mönster i hans agerande som kan beskrivas på följande sätt.

Kärandena har på olika sätt kommit i kontakt med Connecta och Per Rytterborg. Per Rytterborg har därefter, på i stort sett likartat tillvägagångssätt i samtliga fall, fått kärandena att tro att han på deras vägnar skulle investera deras pengar. De har också fört över pengar för att de skulle investeras. Per Rytterborg har i första hand föreslagit att kärandena skulle teckna kapitalförsäkringar. Han har särskilt lyft fram fördelarna med sådana försäkringar, både allmänt och utifrån respektive kärandes särskilda förutsättningar. Så har han betonat för kapitalförsäkringar typiska moment som att dessa försäkringar beskattas genom en årlig schablonskatt och att ingen skatt ska betalas vid försäljningen. Per Rytterborg har också på olika sätt gett sken av att det rört sig om

---

⁷ Jfr Cofidis, mål C-473/00, REG 2002, s. 1-10875

säkra investeringar. I det syftet har han fört fram att den underliggande investeringen var säkra företagsobligationer, kommunobligationer, svenska statsskuldsväxlar etc. samt uttryckt att investeringen var så säker att den endast i händelse av den svenska statens konkurs skulle vara i fara. De investeringsbevis som han utfärdat efter att ha tagit emot betalning har också innehållit villkor som kan sägas känneteckna kapitalförsäkringar.

I ett stort antal fall har Per Rytterborg aktivt verkat för att finansieringen skulle ske genom att kärandenas fastigheter belånades. I detta syfte har han använt sig av en etablerad bankkontakt. I relativt många fall har upplägget varit dubbla investeringar, på så sätt att den ena investeringen genom att betala ut avkastning skulle täcka de uppkomna ränteutgifterna för den andra investeringen. Flera av kärandena har också berättat att Per Rytterborg även bistod dem med t.ex. premiepensionssparande, individuellt pensionssparande, tjänstepensionslösningar och olycksfallsförsäkringar.

Oftast har mötena mellan Per Rytterborg och kärandena ägt rum i Connectas lokaler. Från år 2007 har Per Rytterborg varit VD för Connecta. Information och investeringsbevis har utfärdats på papper med Connectas firma och har i vissa fall dessutom försetts med bolagets stämpel. Av Finansinspektionens överlämningspromemoria daterad den 23 juni 2010 framgår det att Connecta vid den tidpunkten hade 328 kunder. Detta måste innebära att Connecta i stor utsträckning har förmedlat verkliga produkter och haft en äkta verksamhet. Per Rytterborg framhöll för kärandena att bolaget expanderade och nyanställde samt att bolaget var betryggande försäkrat. I vissa fall gav han också sken av att en advokat hade utformat eller granskat villkoren i investeringsbeviset. Det är mot denna bakgrund inte konstigt om kärandena har uppfattat det som att det gick bra för bolaget och att verksamheten var legitim. Per Rytterborg har alltså haft en seriös framtoning och han har på det sätt som nu redovisats vunnit kundernas förtroende.

För kärandena har det inte bara varit fråga om investeringar som inte kommit att genomföras. Som framgått har Per Rytterborg dessutom förmedlat äkta försäkringspro-

dukter till en del av dem. Detta har skett i tiden före förmedlingen av de produkter som enligt Länsförsäkringar är fiktiva, och ibland också vid samma tillfälle. Per Rytterborg har också varit mån om att ha nära och täta kontakter med kärandena och har tagit initiativ till möten. Vid dessa möten har han upprätthållit skenet av att investeringarna har gjorts genom att illustrera hur värdeutvecklingen har varit. Sammanfattningsvis har Per Rytterborg på det sättet vidmakthållit det förtroende som han inledningsvis verkar ha vunnit.

Även om Per Rytterborg inte gjort de investeringar som angavs i investeringsbevisen har det i en del fall skett utbetalningar av avkastning. Samtidigt har kunder som kom in tidigt i verksamheten eller hade investeringar med kort löptid i många fall fått kapital och avkastning återbetalade respektive utbetalade helt i enlighet med avtalen. Uppläggget har på så vis liknat ett s.k. pyramidspel. I de fall kunderna under löptiden önskade få göra återköp genomfördes detta – i vart fall fram till andra hälften av år 2010 – utan invändningar eller dröjsmål.

De personer som har hörts i målet har alla förklarat att de avsett att teckna kapitalförsäkringar. Mot bakgrund av det beskrivna händelseförloppet anser tingsrätten att de i och för sig haft anledning att tro att det rört sig om förmedling av verkliga försäkringsavtal. De har alltså haft fog för att uppfatta situationen så att ytterligare en part utöver Connecta - i ett senare skede - skulle träda in i ett avtalsförhållande med dem, dvs. att Per Rytterborg och Connecta för deras räkning skulle vända sig till ett försäkringsbolag.

Som framgått var det ett framträdande syfte med FML och LFF att åstadkomma ett fullgott konsument- respektive kundskydd. I begreppet kundskydd ingår inte bara att ge ett skydd för de kunder som är konsumenter utan också andra kunder till försäkringsförmedlaren. För att säkerställa ett fullgott kundskydd skulle det enligt Direktivet krävas att försäkringsförmedling bara utövas av personer som uppfyller tydliga krav på bl.a. kunskap och kompetens men också har en skyldighet att ge kunden nödvändig information. Det är alltså tydligt att kundskyddsperspektivet kan tillmätas stor bety-

delse vid tolkningen av bl.a. de bestämmelser som rör lagens tillämpningsområde. Vad som nu har sagts leder till slutsatsen att den befogade uppfattning som kärandena haft om Per Rytterborgs syften starkt talar för att det varit fråga om försäkringsförmedling. En annan sak är att det i bedömningen måste vägas in om händelseförloppet på mer objektiva grunder ryms inom förmedlingsbegreppet.

7.1.3 En tolkning på objektiva grunder

LFF:s förarbeten⁸ ger en beskrivning av vilka kriterier som kan användas vid tolkningen av begreppet försäkringsförmedling.

En ren bokstavstolkning av definitionen i direktivet ger närmast intryck av att all verksamhet som på något sätt har anknytning till ett försäkringsavtal utgör försäkringsförmedling. Mot bakgrund av direktivets innehåll i övrigt bör det dock understrykas att en sådan strikt tolkning inte framstår som vare sig riktig eller rimlig. Begreppet försäkringsförmedling bör i stället tolkas i ljuset av det grundläggande syftet med direktivet, dvs. att upprätthålla höga krav på yrkeskvalifikationer för sådana aktörer som spelar en central roll vid köp och försäljning av försäkringar. Med en sådan utgångspunkt kan det inledningsvis konstateras att den som yrkesmässigt hjälper potentiella försäkringstagare att välja, anordna eller vidmakthålla ett försäkringsskydd, eller biträda försäkringstagare vid försäkringsfall typiskt sett får anses ägna sig åt försäkringsförmedling.

Enligt lagtexten i LFF ska föremålet för förmedling vara försäkringsavtal. Det finns ingen definition av detta begrepp i lagen men normalt är det fråga om avtal varigenom den ena parten (försäkringsgivaren) åtar sig att – vid försäkringsfall – till den andra parten (försäkringstagaren) eller tredje man (försäkrad eller förmånstagare) utbetala försäkringsersättning. Något uttryckligt eller underförstått krav på att ett försäkringsavtal verkligen kommer till stånd för att LFF ska vara tillämplig efter ett inledande arbete som varit avsett att förmå parter att träffa försäkringsavtal finns det enligt tingsrättens uppfattning inte. Den uppräkningslista som finns i 1 kap. 1 § LFF – men också i Direktivet – framstår snarare som alternativ där inledningen beskriver verksamhet som sker innan försäkringsavtal ingås. Också inledande verksamhet som inte leder till att ett försäkringsavtal sedan kommer till stånd är därför att anse som försäkringsförmedling.

I doktrinen finns det beskrivningar av hur en försäkringsförmedlare kan arbeta. Ett sätt att arbeta kan vara att försäkringsförmedlaren i samråd med försäkringstagaren tar fram en försäkringslösning, varpå förmedlaren vänder sig till ett antal försäkringsgivare för att teckna försäkring enligt önskemålen.⁹ Vid ett sådant arbetssätt är alltså inte försäkringsgivaren känd för försäkringstagaren från början. Den slutsats som bör dras av detta är att det knappast kan krävas, såsom Länsförsäkringar gjort gällande, att det för att vara fråga om försäkringsförmedling ska finnas ett klart och tydligt trepartsförhållande, dvs. försäkringstagare – försäkringsförmedlare – försäkringsgivare, och att dessa parter varit kända för varandra redan innan något sådant avtal ingåtts. Som framhållits tidigare är ju redan förberedande arbete innan försäkringsavtal ingås också försäkringsförmedling. Det kan inte heller krävas att den föreslagna produkten innehåller fullständiga och uttömmande avtalsvillkor för att försäkringsförmedling ska anses föreligga.

Men för att FML och LFF ska vara tillämpliga krävs också att det är fråga om en yrkesmässig försäkringsförmedling. Enligt lagarnas förarbeten ska detta främst avgöras med ledning av tre kriterier eller förmedlarens marknadsföring, omfattningen av förmedling och förekomsten av ersättning. Om en person marknadsför sig som förmedlare av försäkringar är huvudregeln att lagen är tillämplig.

Connecta har ostridigt förmedlat kapitalförsäkringar, dvs. verkliga produkter. Tingsrätten anser att det, bl.a. genom Finansinspektionens överlämningspromemoria och av Thomas Landaus uppgifter, är utrett att förmedlingen dessutom skett i en omfattning som skulle ha inneburit att bolaget sannolikt skulle ha varit ekonomiskt bärkraftigt uteslutande genom denna förmedling. Connecta och Per Rytterborg har också marknadsfört sig som förmedlare av försäkringar. I firmanamnet ingår begreppet ”Fond och Försäkring”. Bolaget har dessutom haft tillstånd från Finansinspektionen för försäkringsförmedling och har stått under myndighetens tillsyn. Detta har framgått av bolagets marknadsföring. Per Rytterborg har varit anställd och senare också VD för Con-

---

⁸ se prop. 2004/05:133 s. 47 f.

⁹ se Jessica van der Sluijs, Professionsansvarsförsäkring, 2013, s. 133

necta och har i denna egenskap föreslagit kärandena att teckna kapitalförsäkringar. Per Rytterborg har tagit emot pengar som en företrädare för Connecta, inte i egenskap av privatperson. Denna bedömning gjorde för övrigt också Finansinspektionen i sin preliminära bedömning i sitt yttrande den 24 november 2010. Den förmedling av kapitalförsäkringar som skett har alltså tveklöst varit yrkesmässig.

Som tingsrätten redan konstaterat ska det grundläggande syftet bakom lagstiftningen, nämligen kundskyddet, tillmätas betydelse vid bedömningen av om lagen är tillämplig. Kundernas befogade uppfattningar talar som framgått starkt för att det rört sig om försäkringsförmedling. Vad som blivit klarlagt om Per Rytterborgs agerande visar att det rört sig om sådan förmedling och att den varit yrkesmässig. Tingsrätten anser alltså att LFF är tillämplig. Vilken avsikt Per Rytterborg sedan må ha haft med sitt agerande, eller att det har varit fråga om fiktiva produkter saknar betydelse vid denna bedömning. Det saknas, av skäl som tingsrätten tidigare berört, anledning att göra någon annan bedömning beträffande den tid som FML var tillämplig. Därmed är inte det särskilda undantaget om avvikande verksamhet tillämpligt.

7.2 God försäkringsförmedlingssed?

Enligt 5 kap. 4 § LFF ska försäkringsförmedlaren i sin verksamhet iaktta god försäkringsförmedlarsed och med tillbörlig omsorg ta tillvara kundens intressen och enligt 5 § samma kapitel ska pengar och andra tillgångar som försäkringsförmedlaren får hand om för kundens räkning hållas avskilda från egna tillgångar.

Enligt propositionen är god sed ett dynamiskt begrepp som ändras över tiden. Dess innebörd får bero av utvecklingen i branschen, branschorganens riktlinjer och rekommendationer till sina medlemmar, överenskommelser mellan branschorgan och berörda myndigheter samt avgöranden hos Finansinspektionen, domstolar samt organ för utomrättslig tvistlösning.¹⁰

Liknande uttalanden om innebörden av begreppet god sed gjordes också i propositionen till FML och lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter (rådgivningslagen).¹¹ Rådgivningslagen började gälla den 1 juli 2004 och är tvingande till konsumentens förmån och gäller vid placeringsrådgivning, dvs. rådgivning som avser placering av konsumentens tillgångar i olika finansiella instrument, t.ex. aktier, fondandelar och obligationer. Lagen omfattar också rådgivning kring vissa typer av livförsäkringar. Enligt lagen finns en skyldighet för näringsidkaren att se till att den som utför rådgivningen har tillräcklig kompetens. Bestämmelserna innebär vidare att näringsidkaren ska iaktta god rådgivningssed i sin rådgivningsverksamhet och med tillbörlig omsorg ta till vara konsumentens intressen. Näringsidkaren ska även anpassa rådgivningen till den enskilde konsumentens önskemål och behov samt inte rekommendera andra lösningar än sådana som kan anses lämpliga för konsumenten. Näringsidkaren kan bli skadeståndsskyldig mot konsumenten för ren förmögenhetsskada som orsakas genom finansiell rådgivning.

När det gäller begreppet god försäkringsmäklarsed förtydligades detta genom Finansinspektionens allmänna råd angående god försäkringsmäklarsed (FFFS 1995:52). Enligt dessa skulle försäkringsmäklarverksamhet bedrivas på ett sådant sätt att allmänhetens förtroende för försäkringsmäklarbranschen upprätthölls och i övrigt så att verksamheten kunde anses sund.

Utöver en hänvisning till god sed läggs det i 5 kap. 4 § LFF fast att försäkringsförmedlaren har en omsorgsplikt. En sådan plikt är enligt propositionen¹² ett värdefullt instrument för att bedöma en försäkringsförmedlares prestation. Omsorgplikten är utformad efter förebild från rådgivningslagen.

Vad omsorgplikten innebär utvecklas dock inte närmare i propositionen. Frågan berördes däremot i propositionen till FML. Där sägs att innebörden av omsorgplikten kan variera allt efter arten av det aktuella uppdraget. Mäklaren ska visa den omsorg

---

¹⁰ se prop. 2004/05:133 s. 99; NJA 2013 s. 1121

¹¹ se prop. 1988:136 s. 39 f. respektive prop. 2002/03:133 s. 24

och fullgöra de plikter i övrigt som en seriös försäkringsmäklare i allmänhet iakttar. Vidare sägs att det i omsorgsplikten också får anses ingå ett krav på tillbörlig skyndsamhet.¹³

Frågan berördes också i propositionen till rådgivningslagen. Där sägs att omsorgsplikten bör innefatta en skyldighet att sätta konsumentens intressen före andra, kanske motstridiga, intressen. Rådgivaren bör upplysa konsumenten om de förutsättningar som föreligger vid rådgivningstillfället, t.ex. i fråga om rådgivarens eget utbud av – eller möjlighet att förmedla – olika produkter. Med kunskap om sådana förhållanden kan konsumenten på ett bättre sätt bedöma de råd som lämnas. Konsumenten kan också, mot bakgrund av vad som framkommer vid ett rådgivningstillfälle, behöva uppmärksammas på ett sådant behov. I omsorgsplikten bör också ligga att rådgivaren ställer all sin kunskap till konsumentens förfogande. Rådgivaren ska inte lämna råd mot bättre vetande. Rådgivaren ska också uppträda aktivt lojalt mot konsumenten.¹⁴

Finansinspektionen har i ett beslut¹⁵ om återkallelse av tillstånd för en försäkringsförmedlare redogjort för sin syn på vad omsorgsplikten innebär.

Begreppet god försäkringsförmedlingssed har utformats efter förebild från begreppet god rådgivningssed i lagen om finansiell rådgivning till konsumenter. I begreppet god försäkringsförmedlingssed ligger en omsorgsplikt, en skyldighet att anpassa rådgivningen till kunden och en direkt avrådningsplikt i konsumentförhållanden.

Därefter hänvisar Finansinspektionen i sin uttolkning av begreppet god försäkringsförmedlingssed till det ovan citerade uttalandet angående god sed i förarbetena till rådgivningslagen.

Med hänsyn till att omsorgsplikten i LFF utformats efter förebild från rådgivningslagen och till att kundskyddet är framträdande även i LFF kan man enligt tingsrättens mening fästa avseende vid uttalandena i propositionen till rådgivningslagen. Samma

---

¹² se prop. 2004/05:133 s. 99

¹³ se prop. 1988/89:136 s. 38

¹⁴ se prop. 2002/03:133 s. 25

sak bör, mot bakgrund av syftet att skydda konsumentintresset, gälla för den tid som FML var tillämplig.

Att utföra det uppdrag som kunden gett försäkringsförmedlaren måste självfallet anses vara dennes främsta uppgift. Såsom tidigare konstaterats har Per Rytterborg inte utfört de uppdrag som kärandena gett honom. Dessutom har han ju gått längre än så genom att förleda kärandena och därefter genom att själv tillgodogöra sig pengarna. Att han på detta sätt snuvat sina uppdragsgivare på pengar gör att det är uppenbart att han inte iakttagit god försäkringsförmedlarsed. Därmed har han dragit på Connecta ett skadeståndsansvar enligt 5 kap. 7 § LFF respektive 14 § FML.

7.3 Ska ersättning utgå?

7.3.1 Kravprincipen eller orsaksteorin?

Såsom kärandena lagt upp sin talan ska tingsrätten i första hand pröva om ersättning ska utgå ur de försäkringar med villkor som var gällande när respektive skada orsakades (orsaksteorin). Länsförsäkringar har också menat att frågan ska prövas enligt den principen. Först om ersättning inte ska utgå med stöd av de villkoren har tingsrätten att ta ställning till om ersättning ska utgå enligt de försäkringsvillkor som var gällande när krav framställdes eller enligt kravprincipen (claims made). Som tingsrätten återkommer till får det då betydelse när skadorna anses ha uppkommit.

7.3.2 Allmänt om tolkning av försäkringsvillkor

Försäkringsvillkor är i allmänhet typiska exempel på standardavtal – alltså avtal som åtminstone till viss del ingås på grundval av redan utarbetade formulär med standardiserade avtalsklausuler. Liksom vid andra standardavtal bortser man vid tolkning av

---

¹⁵ se FI:s beslut avseende AB Providentor fond & försäkring i konkurs, FI Dnr 06-11195-342

försäkringsvillkor i stor utsträckning från den individuella situationen. Detta faller sig i de flesta fall naturligt, eftersom enskilda klausuler mycket sällan diskuteras eller ens observeras när ett försäkringsavtal ingås. Även frånsatt detta kan det finnas skäl att slå fast en generell innebörd av ett villkor, som försäkringsbolaget kan grunda sin riskbedömning på och försäkringstagarna kan utgå ifrån. Villkoret bör tolkas objektivt, oberoende av den enskilde försäkringstagarens inställning och faktiska förhållanden. Sociala hänsyn kan vara ett vägande skäl att tolka undantag i försäkringsavtalet till den svagare partens fördel eftersom en sådan försäkringstagare brukar vara i underläge både ekonomiskt sett och på grund av sin bristande sakkunskap. En sträng tolkning mot försäkringsbolagen kan vidare vara en press på dem att förtydliga villkoren så att osäkerheten blir så liten som möjligt.¹⁶

Tolkning av försäkringsvillkor bör ske med hänsyn tagen till bl.a. villkorets ordalydelse, klausulens syfte, försäkringens och kundkretsens art, traditioner i fråga om formulering, gängse praxis osv. Dessutom får prövas vad som sakligt sett är en förnuftig och rimlig reglering.

Ansvarsförsäkringar anses numera ha en dubbel funktion – dels skyddas den försäkrade mot följderna av skadeståndsskyldighet, dels tillses att den skadelidande får ut sitt skadestånd.

På en rad områden har olika verksamhetsutövare, däribland försäkringsförmedlare, i lag ålagts att teckna ansvarsförsäkring i syfte att skydda den skadelidande. Ett allmänt syfte med att införa försäkringsplikt på de olika områdena har varit att förstärka de skadelidandes möjligheter att få ersättning för sina skador.¹⁷ Försäkringsplikten för försäkringsmäklare infördes som ett led att stärka konsumentskyddet.¹⁸ Den försäkringsplikt som föreskrivs i LFF avser, som tidigare har konstaterats, att skydda även andra kunder än konsumenter.

---

¹⁶ se Bertil Bengtsson, Försäkringsavtalsrätt, 2006 s. 48 f

¹⁷ se Jessika van der Sluijs, Direktkravs rätt vid ansvarsförsäkring, 2006 s. 50 f

Denna typ av obligatorisk ansvarsförsäkring har likheter med den s.k. no fault-försäkringen. En sådan försäkring ersätter den skadelidande oavsett om någon skadevällare kan göras skadeståndsskyldig eller inte.¹⁹

I de fall där det finns försäkring, men den inte uppfyller de krav som uppställs i författningen, kan principen om avtalets subjektiva begränsning leda till att försäkringsbolagen är tvingade att ansvara mot den skadelidande i alla fall. Principen innebär att om det i författning finns en bestämmelse där tredje man (dvs. den skadelidande) tillerkänns en rätt kan inte parterna (dvs. försäkringsbolaget och skadegöraren) träffa avtal till nackdel för denne.²⁰

7.3.3 Hur ska ansvarsförsäkringsvillkoren tolkas?

Ansvarsförsäkringarna har i samtliga versioner i det villkor som handlar om åtagande angett att försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet som följer av lag (FML respektive LFF). En utgångspunkt måste därför vara att villkoren ska tolkas mot bakgrund av lagtexten och även syftet med regleringen. Villkoren ska också tolkas mot bakgrund av de tydliga krav på ansvarsförsäkringens utformning som uppställs i förordningen om försäkringsmäklare respektive förordningen om försäkringsförmedling.

Enligt nämnda förordningarna till LFF och FML ska den obligatoriska ansvarsförsäkringen innebära en direktkravsrätt dvs. i den mån skadelidande inte har fått ersättning av den försäkrade äger skadelidande rätt att rikta krav direkt mot försäkringsgivaren. En sådan rätt finns också i Länsförsäkringars villkor. Att de skadelidande har sådan direktkravsrätt råder det inte tvist om i målet.

Länsförsäkringar har gjort gällande att försäkringen inte täcker skador som den försäkrade orsakat uppsåtligen eller genom grov oaktsamhet, vilket påstås framgå av undantaget i C15. X01 i version 463:3, 463:4 och 463:5. Länsförsäkringar har då också in-

---

¹⁸ se a.a. s. 111

¹⁹ se a.a. s. 43 f

vänt att de skadelidande inte äger bättre rätt gentemot Länsförsäkringar än den försäkrade.

I samtliga versioner av försäkringsvillkoren finns ett åtagande att betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge och klausuler som synes syfta till att Länsförsäkringar ska kunna ha kontroll över hur skadeståndskrav behandlas (bl.a. att skador och krav ska anmälas snabbt, att Länsförsäkringar ska kunna instruera rättegångsbud etc.). Framförallt finns det också i samtliga versioner av försäkringsvillkoren en bestämmelse om återkrav. Genom den återkravs rätt (regressrätt) som där föreskrivs framgår det indirekt att försäkringen ersätter skador som den försäkrade orsakat med uppsåt eller av grov oaktsamhet. Redan försäkringsvillkorens uppbyggnad talar alltså för att de innebär att skadelidande äger rätt till ersättning oavsett om den försäkrade förfarit grovt vårdslöst eller orsakat skada uppsåtligt.

Om sådana skador som orsakas genom grov vårdslöshet eller uppsåt inte skulle täckas av en ansvarsförsäkring, skulle den skadelidandes skydd vara starkt inskränkt. Det skulle innebära att försäkringen täckte fall där skadan orsakats genom en mindre grad av oaktsamhet men inte mer klandervärda handlingar. Detta är inte en naturlig och rimlig tolkning av försäkringsvillkoren. Dessutom skulle försäkringsskyddet ur den skadelidandes perspektiv bli splittrat och svårt att överblicka.²¹ Men framför allt skulle en sådan tolkning inte heller vara i linje med lagstiftningens syfte eftersom den skadelidandes skydd skulle bli illusoriskt i särskilt graverande fall. Slutsatsen av detta är att de skadelidande har rätt till ersättning från Länsförsäkringar också för skador som orsakats av grov vårdslöshet eller uppsåt. I den här typen av ansvarsförsäkringar är det naturligt att den försäkringstagare som orsakat skadan genom grov oaktsamhet eller uppsåt inte ska ha rätt att vända över kostnaden för detta på sitt försäkringsbolag. Men att det finns en rätt för försäkringsgivaren att återkräva ersättningar som betalats ut av försäkringsgivaren i sådana fall påverkar inte den skadelidandes rätt till ersättning. Den

---

²⁰ se Jessica van der Sluijs, Studier i försäkringsrätt, 2011, s. 65

²¹ jfr NJA 2012 s. 3

skadelidande har alltså en bättre rätt än den försäkrade gentemot Länsförsäkringar i detta avseende.

När det gäller skador som ska bedömas enligt villkoren version V 463:6 har Länsförsäkringar inte invänt att försäkringen inte täcker skador som orsakats av grov oaktsamhet eller uppsåt. Formuleringen i villkorsversion 463:6 uttrycker alltså vad som ändå gäller enligt allmänna principer inom svensk och europeisk försäkringsavtalsrätt.

Enligt tingsrättens mening kan det sammanfattningsvis konstateras att det av försäkringsvillkorens utformning framgår att försäkringen täcker skador som den försäkrade orsakat uppsåtligen eller genom oaktsamhet. De skadelidande har alltså bättre rätt än försäkrad gentemot Länsförsäkringar i detta avseende.

7.3.4 Särskilt om undantaget i villkor 463:3 om kravet på registrering

I försäkringsvillkoren i version V 463:3 anges det under rubriken

VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen avser i försäkringsbrevet angiven försäkrad verksamhet och gäller för försäkringstagaren samt dennes anställda försäkringsmäklare som registrerats hos Finansinspektionen (de försäkrade). Tillkommande mäklare kan medförsäkras efter anmälan till och efter godkännande av Länsförsäkringar.

I 5 § FML, som handlar om vad som krävs för registrering av en fysisk person som försäkringsmäklare, anges som en förutsättning att mäklaren har en försäkring för skadeståndsskyldighet som kan åläggas honom om han åsidosätter sina skyldigheter. Av paragrafens andra stycke framgår dock att en sådan försäkring inte krävs om mäklarens verksamhet bedrivs uteslutande för en juridisk person som är registrerad som försäkringsmäklare.

I förarbetena till denna bestämmelse²² anges följande.

En fysisk person behöver inte ha någon egen ansvarsförsäkring om han uteslutande förmedlar försäkringar för en juridisk person som har registrerats som mäklare. Skälet är att det i första hand är den juridiska personen som blir skadeståndsskyldig, om mäklaren missköter sitt uppdrag.

Under den aktuella tidsperioden har Per Rytterborg varit anställd hos Connecta. Länsförsäkringar har godtagit att Connecta haft ett principalansvar för Per Rytterborg. Enligt försäkringsbrevet har Connecta varit försäkringstagare och tingsrätten tolkar försäkringsvillkoret enligt sin ordalydelse så att försäkringen gäller för försäkringstagarens försäkrade verksamhet. Denna tolkning är också den som bäst stämmer överens med lagstiftningens och Direktivets syfte. Såsom anställd hos Connecta omfattar försäkringen vad Per Rytterborg gjort i tjänsten, trots att han under en period inte var registrerad som försäkringsmäklare.

7.3.5 Tidsmässig fördelning av kärandenas investeringar

I tabellen nedan anges när respektive investeringsuppdrag lämnades och vilken version av försäkringsvillkoren som var i kraft vid varje investering.

MÅL NR	KÄRANDE	Investering (kr)	Invest tidpunkt	Förs villkor
T 875-12	Gertrud Andersson 1	1 350 000	apr-03	-----
T 284-12	Christoffer Romare	393 500	juli-04	-----
T 875-12	Gertrud Andersson 2	560 000	sep-04	V 463:3
T 577-12	Bo och Christina Sörensson 1	602 000	okt-04	V 463:3
T 3490-12	Stefan Lindgren 1	500 000	dec-04	V 463:3
T 3490-12	Stefan Lindgren 2	2 000 000	maj-05	V 463:3
T 3490-12	Stefan Lindgren 3	500 000	maj-05	V 463:3
T 577-12	Bo och Christina Sörensson 2	1 000 000	nov-05	V 463:3
T 3490-12	Stefan Lindgren 4	500 000	feb-06	V 463:3
T 573-12	Lisa Bergström	965 000	maj-06	V 463:4
T 6565-11	Ulla och Leif Nilsson	1 500 000	jan-07	V 463:4
T 1845-13	Christina och Per Danielsson 1	875 000	jan-07	V 463:4
T 1037-12	Hans Eriksson och Christina Forsberg 1	2 350 000	mar-07	V 463:4
T 1845-13	Christina och Per Danielsson 2	18 000	maj-07	V 463:4

²² se prop. 1988/89:136 s. 35

MÅL NR	KÄRANDE	Investering (kr)	Invest tidpunkt	Förs villkor
T 5679-11	Per Nilsson och Margaretha Bille Nilsson	1 550 000	maj-07	V 463:4
T 878-12	Eva och Rolf Andersson 1	120 000	jun-07	V 463:4
T 878-12	Eva och Rolf Andersson 2	1 810 000	jun-07	V 463:4
T 284-12	Christoffer Romare – reinvestering 1	500 000	sep-07	V 463:4
T 125-12	Thomas och Ingela Landau	3 000 000	sep-07	V 463:4
T 878-12	Eva och Rolf Andersson 1 (tilläggsinvestering)	30 000	dec-07	V 463:4
T 5676-11	Mona och Jan-Erik Strobel	1 700 000	jan-08	V 463:4
T 578-12	Kaj Wirenbook 1	1 000 000	jan-08	V 463:4
T 875-12	Gertrud Andersson 3	815 000	feb-08	V 463:4
T 875-12	Gertrud Andersson 4	1 100 000	feb-08	V 463:4
T 2719-12	Åke och Karin Jönsson 1	2 300 000	feb-08	V 463:4
T 3490-12	Stefan Lindgren 5	650 000	apr-08	V 463:4
T 6158-11	Kent Danås	530 000	apr-08	V 463:4
T 582-12	Agneta Danås	430 000	maj-08	V 463:4
T 578-12	Kaj Wirenbook 2	500 000	jun-08	V 463:4
T 273-12	Britt-Inger Ruth Romare	1 400 000	okt-08	V 463:4
T 6935-11	Peter Nilsson	950 000	dec-08	V 463:4
T 2719-12	Åke och Karin Jönsson 2	2 000 000	feb-09	V 463:4
T 1845-13	Christina och Per Danielsson 3	1 000 000	jun-09	V 463:5
T 6159-11	Dödsboet efter Tommy Jönsson	800 000	jun-09	V 463:5
T 284-12	Christoffer Romare – reinvestering 2	547 327	juli-09	V 463:5
T 6551-11	Stefan Pramryd 1	1 515 000	juli-09	V 463:5
T 6930-11	Anne-Charlotte Wickström	735 000	juli-09	V 463:5
T 2719-12	Åke och Karin Jönsson 3	500 000	juli-09	V 463:5
T 2719-12	Åke och Karin Jönsson 4	145 000	sep-09	V 463:5
T 580-12	Lena Bergquist Johansson 1	1 000 000	okt-09	V 463:5
T 580-12	Lena Bergquist Johansson 2	150 000	okt-09	V 463:5
T 578-12	Kaj Wirenbook 3	950 000	feb-10	V 463:5
T 6556-11	Stefan Ingemansson	2 100 000	mar-10	V 463:5
T 3490-12	Stefan Lindgren 6	1 000 000	apr-10	V 463:6
T 6551-11	Stefan Pramryd 2	250 000	jul-10	V 463:6
T 6761-11	Magnus Persson	350 000	jul-10	V 463:6
T 577-12	Bo och Christina Sörensson 3	830 000	jul-10	V 463:6
T 6524-11	Daniel Röme	1 400 000	aug-10	V 463:6
T 6759-11	Lars Persson	774 000	sep-10	V 463:6
T 2719-12	Åke och Karin Jönsson 5	400 000	sep-10	V 463:6
T 577-12	Bo och Christina Sörensson 4	350 000	nov-10	V 463:6

7.3.6 När har skadorna uppstått?

När det gäller överlämnandet av de medel som kärandenas yrkanden bygger på har inga investeringar gjorts. Enligt tingsrättens mening får skadorna anses ha uppkommit redan när pengarna betalades in och kärandena blev fattigare genom att de förlorade rådigheten över sina tillgångar. Vad som senare har hänt med dessa pengar och hur Per Rytterborg förfarit med dem saknar därmed betydelse när det gäller att bedöma tidpunkten för skadornas uppkomst. Per Rytterborg kan ha sammanblandat pengarna med sina tillgångar (vilket han gjort i flera fall), överfört dem som ”återköp” till andra eller hanterat pengarna på annat sätt. Skadorna har trots detta uppstått redan då betalningarna gjordes.

En konsekvens av denna bedömning är att skadorna inte orsakats vid de senare tillfällena då Per Rytterborg upprätthållit skenet om placeringar genom att upprätta nya investeringsbevis som inte motsvarats av några penningöverföringar. Motsvarande gäller för Per Rytterborgs påstådda förvaltningsåtgärder som var rena påhitt. Som tingsrätten återkommer till har tidpunkten för varje skadas uppkomst betydelse när det gäller att avgöra om Länsförsäkringars ansvarsförsäkring täcker skadorna och om så är fallet vilka villkor som är tillämpliga.

7.3.7 Ansvarsförsäkringen måste gälla när betalningar gjordes

Enligt samtliga versioner av försäkringsvillkoren gäller försäkringen för skada som orsakats under den tid försäkringen är i kraft. Detta kan för övrigt sägas vara en allmän princip inom försäkringsrätten. Som tingsrätten tidigare konstaterat har respektive skada uppkommit vid inbetalningen av pengarna. Detta innebär att om inbetalning skett innan den första ansvarsförsäkringen tecknades hos Länsförsäkringar kan ersättning inte utgå. Detta gäller oavsett vilka åtgärder i form av påstådda reinvesteringar eller lämnade uppgifter om att kvarstående värde säkras etc. som Per Rytterborg eller Connecta senare må ha vidtagit.

7.3.8 Det finns en rätt till ersättning

Av de bedömningar som tingsrätten gjort följer att kärandena har rätt till ersättning för sådana skador som inträffat under försäkringens giltighetstid och att detta gäller även för den tidsperiod som Per Rytterborg inte var registrerad som försäkringsmäklare.

7.4 Vad ska ersättas?

7.4.1 Ersättning enligt det positiva eller det negativa kontraktsintresset

Den fråga som tingsrätten sedan har att ta ställning till är vad som ska ersättas. Allmänt uttryckt är skadestånd en ersättning som ska sätta den skadelidande i samma ekonomiska ställning som om skadan inte inträffat. Det är i princip den skadelidandes sak att styrka den ekonomiska skada som han uppger sig ha lidit.

Frågan är enligt vilken rättslig princip ersättning ska utgå i förevarande fall. Kärandena har – med vissa undantag – gjort gällande att ersättning ska utgå inte enbart för investerade belopp utan även för avtalad avkastning eller ränta. Länsförsäkringar har för sin del invänt att endast investerade belopp kan ersättas. Parterna är i och för sig ense om att återbetalningar (återköp) ska räknas av mot överlämnade belopp. Med andra ord menar flertalet av kärandena att ersättning ska utgå enligt det s.k. positiva kontraktsintresset och Länsförsäkringar att ersättning, om sådan ska utgå, ska utgå enligt det s.k. negativa kontraktsintresset. Det *positiva kontraktsintresset* innebär att skadelidande ska försättas i den tänkbara ekonomiska situation som skulle föreligga om avtalet fullgjorts på ett korrekt sätt. Det *negativa kontraktsintresset* innebär att den skadelidande ska försättas i samma situation som denne skulle ha varit i om avtalet aldrig hade ingåtts.

Frågan om ersättning ska utgå enligt det positiva eller det negativa kontraktsintresset har inte uttryckligen behandlats i förarbetena till FML eller LFF. Däremot angavs följande i propositionen till LFF²³.

Kravet på att försäkringsförmedlarna skall ha ansvarsförsäkring innebär att den skadelidande i viss utsträckning kan hållas skadeslös, även om förmedlaren av någon anledning inte förmår att fullgöra sin skadeståndsskyldighet.

Uttrycket skadeslös tyder närmast på att det skulle vara det negativa kontraktsintresset som ska tillämpas.

I förarbetena till rådgivningslagen²⁴ används också uttrycket skadeslös;

För det fall företagen inte iakttar sina skyldigheter hålls i vart fall konsumenten skadeslös.

Under rubriken ”*Den ersättningsgilla skadan*” vidareutvecklas resonemanget enligt följande.

Den skada som är aktuell att ersätta i samband med finansiell rådgivning är ren förmögenhetsskada. [...] Principen för vad som betraktas som ersättningsgill skada vid ren förmögenhetsskada kan uttryckas enligt följande. Den skadelidande skall genom skadeståndet försättas i samma förmögenhetssituation som han eller hon befann sig i omedelbart före skadefallet och som han eller hon därefter skulle ha befunnit sig i om skadefallet inte hade inträffat (se Bengtsson m.fl.), Skadestånd, tredje omarbetade uppl. 1985, s. 65). Någon annan princip än denna är inte avsedd att tillämpas i samband med den föreslagna skadestandsregeln avseende finansiell rådgivning. Den princip som här kommer till uttryck brukar betecknas som ersättning enligt det negativa kontraktsintresset. Med avseende på finansiell rådgivning innebär principen att konsumenten försätts i samma ekonomiska situation som konsumenten skulle ha varit i om han eller hon inte hade vidtagit några dispositioner med anledning av rådgivningen.

Såsom tingsrätten konstaterat verkar rådgivningslagen ha tjänat som förebild vid utformningen av LFF. Följande formulering i propositionen till LFF vittnar om detta.

---

²³ se prop. 2004/05:133 s. 74 f.

²⁴ se prop. 2002/03:133 s. 30

Vidare bör för tydlighets skull begreppet ”skada” ersättas av ”ren förmögenhetsskada” (se SOU 1986:55 s. 180, jfr 6 § lagen om finansiell rådgivning till konsumenter).

Rådgivningslagen tar också sikte på en likartad situation som den som LFF gör, nämligen att en konsument vänder sig till en professionell aktör för att få hjälp med frågor av ekonomisk natur. Dessa omständigheter talar för att det är principen om det negativa kontraktsintresset som ska tjäna till ledning för hur ersättningen ska bestämmas.

Det har hävdats att ersättning ska utgå enligt det positiva kontraktsintresset eftersom detta är huvudregeln vid kontraktsförhållanden. De produkter som kärandena har trott sig köpa har dock varit påhittade, även om de som Per Rytterborg kommit i kontakt med på goda grunder inledningsvis haft motsatt uppfattning. Att låta försäkringsbolaget infria vad Per Rytterborg har utfäst i fråga om avkastning och dylikt är inte rimligt eftersom det inte varit fråga om några riktiga avtal.

Vid en sammantagen bedömning finner tingsrätten att ersättning ska utgå enligt det negativa kontraktsintresset. Detta innebär att varje kärande ska försättas i samma situation som denne skulle ha varit i om avtalet aldrig hade ingåtts. Utgångspunkten är alltså att ersättning ska utgå för gjorda inbetalningar med avdrag för återbetalningar och utbetalningar.

7.4.2 Särskilt om räntor

Flera av kärandena har, i händelse av att ersättning inte ska utgå för utlovad avkastning, yrkat att s.k. avkastningsränta enligt 2 § och 5 § räntelagen (1975:635) ska utgå.

Avkastningsräntan ska alltså enligt kärandena utgå retroaktivt redan från den tidpunkt då pengarna betalades in, dvs. under den tid som Länsförsäkringar inte självt kunnat påverka. Enligt rättspraxis krävs det under sådana förhållanden ett uttryckligt åtagande från försäkringsbolaget. Vidare är det så att kärandena i och för sig skulle kunna få

ersättning för t.ex. ränteutgifter eller uteblivna ränteintäkter men en förutsättning är dock att skadan styrks.²⁵ Ingen av kärandena har presenterat någon närmare utredning eller i flertalet fall ens ett påstående om vad denna typ av skada uppgått till. Eftersom det inte skulle vara någon svårighet för kärandena att åberopa bevisning till styrkande av dessa skador är situationen inte sådan som förutsätts för att rätten med stöd av 35 kap. 5 § rättegångsbalken ska göra en uppskattning av ett skäligt belopp. Sammanfattningsvis ska någon ränta inte utgå enligt 2 § och 5 § räntelagen och ränta ska endast utgå i enlighet med vad Länsförsäkringar godtagit, dvs. enligt 4 § tredje stycket och 6 § räntelagen.

7.5 Slutsatser

Utifrån de bedömningar och ställningstaganden som tingsrätten har gjort ovan återstår det nu att dra slutsatser i de enskilda målen. Inledningsvis följer ett avsnitt som tar upp de slutsatser som gäller generellt för vissa av målen. Därefter följer ett avsnitt om de slutsatser som dras i vissa mål där förutsättningarna är mer unika.

7.5.1 Slutsatser som gäller generellt för vissa mål

En första kategori av mål omfattar investeringar som gjorts under den tid då det ostridigt funnits ansvarsförsäkring och där det inte skett någon utbetalning av avkastning eller gjorts något återköp. I dessa mål ska ersättning utgå för investerat belopp med godtagen ränta. Till denna kategori hör följande mål. Per Nilsson och Margareta Bille Nilsson, Stefan Pramryd, Stefan Ingemansson, Lars Persson, Magnus Persson, Ann-Charlotte Wickström, Peter Nilsson, Lisa Bergström, Agneta Danås, Hans Eriksson och Christina Forsberg, Daniel Röme, Ulla Nilsson och Leif Nilsson samt Åke Jönsson och Ann-Christin Jönsson.

---

²⁵ jfr NJA 2000 s. 225

En andra kategori av mål skiljer sig från den första kategorin endast på så sätt att det skett utbetalning av avkastning eller gjorts återköp men det är i och för sig ostridigt hur avräkning i så fall ska ske. I dessa mål ska ersättning utgå enligt samma princip som för föregående kategori fast med avdrag för vad som utbetalats eller återköpts. Till denna kategori hör följande mål. Mona Strobel och Jan-Erik Strobel, Kent Danås, Britt-Inger Ruth Romare, Eva Andersson och Rolf Andersson samt Per Danielsson och Christina Danielsson.

Målet med dödsboet efter Tommy Jönsson skiljer sig på så sätt att det i detta mål saknas muntlig bevisning om de närmare omständigheterna. Länsförsäkringar har dock inte motsatt sig att pengarna förts över och vidare har en investeringsansökan åberopats. Redan utifrån dessa omständigheter kan det konstateras att det inte finns skäl att dra någon annan slutsats än vad som gäller för övriga mål. Målet är hänförligt till den ovan angivna andra kategorin.

7.5.2 Slutsatser i övriga mål

Thomas Landau och Ingela Landau (Mål T 125-12)

Enligt makarna Landau har de på hösten 2010 avtalat med Per Rytterborg om återköp av hela deras investering. Därefter har Per Rytterborg fört över endast 200 000 kr till dem. Makarna Landau har menat att det är Per Rytterborg personligen, inte i egenskap av företrädare för Connecta, som har fört över pengarna och att beloppet därför inte ska räknas av från deras yrkande. Länsförsäkringars inställning är att avräkning ska ske, eftersom makarna Landau inte lidit skada i denna del. Tingsrätten konstaterar att många av transaktionerna skett utan att Connectas konton varit inblandade och det saknas anledning att i detta enskilda fall anse att transaktionen skett mellan Per Rytterborg personligen och kärandena så att fordran på Connecta skulle kvarstå. Avräkning ska därför ske mot investerat belopp.

Thomas Landau och Ingela Landau har rätt till ersättning med 2 080 000 kr (investerat belopp på 3 000 000 med avdrag för utbetald avkastning på 720 000 och återköp på 200 000).

Christoffer Romare (Mål T 284-12)

Christoffer Romare överlämnade 393 500 kr i juli 2004 till Per Rytterborg för att denne skulle investera i en kapitalförsäkring åt honom. I enlighet med vad tingsrätten tidigare funnit saknades det försäkringsskydd vid denna tidpunkt och någon rätt till ersättning föreligger inte trots eventuellt senare vidtagna åtgärder.

Gertrud Andersson (Mål T 875-12)*Den första investeringen – 1 350 000 kr*

Gertrud Andersson överlämnade 1 350 000 kr till Per Rytterborg under 2003 för att denne skulle investera i en kapitalförsäkring åt henne. I enlighet med vad tingsrätten tidigare funnit saknades det försäkringsskydd vid denna tidpunkt och någon rätt till ersättning föreligger inte trots eventuellt senare vidtagna åtgärder.

Den andra investeringen – 560 000 kr

I september 2004 överlämnade Gertrud Andersson 560 000 kr till Per Rytterborg för att denne skulle investera i en kapitalförsäkring. Såsom tingsrätten tidigare konstaterat har Per Rytterborg i sin egenskap av anställd hos Connecta omfattats av försäkringen vid denna tidpunkt. Ersättning ska utgå för det som efter utbetalning kvarstår av det överlämnade beloppet, dvs. 260 000 kr (560 000 – 300 000).

Hur ska utbetalningar räknas av?

Gertrud Andersson har fått utbetalningar som enligt henne själv uppgått till 687 047 kr och enligt Länsförsäkringar uppgått till 704 000 kr. Gertrud Andersson har menat att utbetalningarna är hänförliga till den första investeringen som alltså skedde 2003 och hon får anses ha gjort gällande att avräkning ska ske mot det överlämnade beloppet. Länsförsäkringar har å sin sida menat att avräkning ska ske mot det totala överlämnade beloppet.

Den fråga som tingsrätten först måste ta ställning till är hur avräkning ska ske. Först om avräkning ska ske i enlighet med Länsförsäkringars synsätt finns det anledning att ta ställning till med vilket belopp avräkning ska ske.

Gertrud Andersson har haft flera fordringar på Per Rytterborg och Connecta. Hon var alltså i denna relation borgenär medan Per Rytterborg/Connecta var gäldenär. I enlighet med bestämmelsen i 9 kap. 5 § handelsbalken har gäldenären i en sådan här situation en primär valrätt angående från vilken skuld avräkning ska ske. Enligt vad som anges i handlingen ”Översikt och aktuellt värde över Gertrud Anderssons tillgångar” kopplas utbetalningarna samman med investeringen som skulle ha skett år 2003. Gäldenären måste dock göra sitt val innan han fullgör sin prestation och det saknas bevisning i detta avseende. Detta innebär att valrätten går över till borgenären, dvs. Gertrud Andersson. Det är oklart om det krävs att borgenären kommunicerar sitt val med gäldenären inom viss tid och rättspraxis talar för att detta inte krävs. I den situation som Gertrud Andersson befunnit sig kan det i vart fall inte ha krävts att hon meddelat Per Rytterborg hur hon menat att avräkning skulle ske. Tingsrätten finner alltså att avräkning ska ske i enlighet med vad Gertrud Andersson ansett, dvs. mot det belopp som överlämnades under 2003.

Eftersom den aktuella skadan (den första investeringen om 1 350 000 kr) inte har ansetts ersättningsgill saknar frågan om hur stora utbetalningarna varit betydelse. Tingsrätten tar därför inte ställning till denna fråga.

Sammanfattning

Gertrud Andersson har alltså rätt till ersättning med sammanlagt 1 133 000 kr (återstående del av investeringen på 560 000 kr = 260 000 kr, investeringen på 815 000 kr och återstående del av investeringen på 1 100 000 kr = 58 000 kr).

Bo Sörensson och Christina Sörensson (Mål T 577-12)

Makarna Sörensson överlämnade pengar dels i oktober 2004 (602 000 kr) och dels i november 2005 (1 000 000 kr). Såsom tingsrätten tidigare konstaterat har Per Rytterborg i sin egenskap av anställd hos Connecta omfattats av den aktuella försäkringen. Ersättning ska alltså utgå även i dessa delar.

Bo Sörensson och Christina Sörensson har alltså rätt till ersättning med 2 782 000 kr (de investerade beloppen 602 000, 1 000 000, 830 000 och 350 000).

Kaj Wirenbook (Mål T 578-12)

Överföringen av 950 000 kr

Kaj Wirenbook har under 2008 genom Per Rytterborg och Connecta investerat dels 1 000 000 kr i en kapitalförsäkring och dels 500 000 kr i en likadan försäkring. Han gör dessutom gällande att han under 2010 förde över 950 000 kr till Connectas företagskonto i syfte att Per Rytterborg skulle hjälpa honom att investera i ytterligare en kapitalförsäkring. Länsförsäkringar har motsatt sig att pengarna förts över i detta syfte,

vilket bolaget har ansett inte är bevisat. Tingsrätten finner först och främst det visat att Kaj Wirenbook fört över beloppet till Connectas företagskonto. Vidare har Kaj Wirenbook tidigare investerat i kapitalförsäkringar på detta vis och under sanningsförsäkran berättat att detta var avsikten även denna gång. Utgångspunkten måste därför vara att Kaj Wirenbooks uppgifter får tas för goda och Länsförsäkringar måste då göra det åtminstone antagligt att transaktionen rört någonting annat. Utan närmare precisering till varför det finns skäl att ifrågasätta just denna överföring anser tingsrätten inte att Länsförsäkringar har gjort det antagligt att den avsett någonting annat.

Utbetalningen av 199 246 kr

Frågan är hur den summa som Kaj Wirenbook fått utbetald ska avräknas. I enlighet med vad tingsrätten tidigare konstaterat ska avräkning ske mot det överlämnade beloppet.

Sammanfattning

Kaj Wirenbook har alltså rätt till ersättning med 2 250 754 kr (de investerade beloppen 1 000 000, 500 000 och 950 000 med avdrag för utbetalningen på 199 246).

Lena Bergquist Johansson (Mål T 580-12)

Lena Bergquist Johansson har fått en utbetalning på 65 000 kr. I linje med vad tingsrätten tidigare funnit ska det utbetalda beloppet räknas av mot det överlämnade beloppet. Ersättning ska alltså utgå i enlighet med vad Länsförsäkringar godtagit.

Lena Bergquist Johansson har alltså rätt till ersättning med 1 035 000 kr (de investerade beloppen 1 000 000 och 150 000 med avdrag för återköp på 100 000 och utbetalning på 65 000).

Stefan Lindgren (Mål T 3490-12)

Den särskilda frågan i detta mål är om försäkringsskyddet omfattat de fyra första investeringarna, dvs. i december 2004 (500 000 kr), i maj 2005 (dels 2 000 000 kr och dels 500 000 kr) och i februari 2006 (500 000 kr).

Såsom tingsrätten konstaterat tidigare var Per Rytterborg anställd hos Connecta under den aktuella tidsperioden och i denna egenskap har han omfattats av den aktuella försäkringen. Ersättning ska alltså utgå beträffande samtliga överlämnade belopp.

Stefan Lindgren har alltså rätt till ersättning med 5 150 000 kr (de investerade beloppen 500 000, 2 000 000, 500 000, 500 000, 650 000 och 1 000 000).

7.5.3 Slutsatser angående taket i försäkringen

Eftersom orsaksprincipen har tillämpats ska respektive skada hänföras till den försäkringsperiod som inföll då skadan orsakades. Detta innebär att det endast är om de sammanlagda skadorna som orsakades under den sista försäkringsåret och då villkoren V 463:6 var tillämpliga (1 april 2010 – 17 december 2010) - överstiger det tak i försäkringen som Länsförsäkringar har hänvisat till finns skäl att överväga vad detta får för effekter. Taket uppgår till € 2 240 000. Vid en sammanräkning är det uppenbart att den utdömda ersättningen som belöper på denna försäkringsperiod understiger denna nivå. Det saknas därför skäl att jämka den rätt till ersättning som tingsrätten har fastställt ovan.

7.6 Rättegångskostnader

I denna tvist har tyngdpunkten i processen legat på frågan om Länsförsäkringar överhuvudtaget är skyldigt att betala ut försäkringsersättning. En mindre del av processen

har ägnats åt frågan om ersättning ska utgå för utebliven avkastning eller avkastningsränta. Kärandena har alltså, med ett undantag, vunnit framgång i huvudfrågan. Tingsrätten anser därför att när ersättningsskyldighet har ansetts föreligga ska Länsförsäkringar stå för respektive kärandes rättegångskostnader fullt ut.

Christoffer Romare ska som tappande part stå för Länsförsäkringars rättegångskostnader i det målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 401).

Överklagande senast den 9 juli 2014.

Överklagande prövas av Hovrätten över Skåne och Blekinge.

På tingsrättens vägnar

Lars Lindblad

Ulla Nilsson

Gustav Friman

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I TVISTEMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen.

Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten. Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i hovrätten inte lagts fram tidigare, ska klaganden i mål där förlikning om saken är tillåten förklara anledningen till varför omständigheten eller beviset inte åberopats i tingsrätten. Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i hovrätten.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Anvisningar för överklagande

Överklagandet skall göras skriftligen. Om avgörandet innehåller beslut i fråga som avses i 49 kap. 5 § rättegångsbalken eller 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden, får detta överklagas särskilt.

Överklagandet ställs till Högsta domstolen men skall ges in till hovrätten. Det skall ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges under rubriken HUR MAN ÖVERKLAGAR.

Målet eller ärendet tas upp av Högsta domstolen endast om Högsta domstolen lämnar tillstånd till det, s.k. prövningstillstånd.

Prövningstillstånd kan meddelas endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen; eller
2. det finns synnerliga skäl till en sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets eller ärendets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd meddelas i ett av två eller flera likartade mål eller ärenden, som samtidigt föreligger till bedömande, kan prövningstillstånd meddelas också i övriga.

Prövningstillstånd behövs inte när justitiekanslern eller en justitieombudsman överklagar i mål om allmänt åtal.

Upplysningar

I överklagandet till Högsta domstolen skall Ni ange

1. Ert namn, postadress och telefonnummer
2. den dom eller det beslut som överklagas samt målets eller ärendets nummer och dagen för avgörandet
3. den ändring i domen eller beslutet som yrkas
4. grunderna för överklagandet (de skäl som Ni åberopar) och i vilket avseende hovrättens skäl enligt Er mening är oriktiga
5. de bevis Ni vill åberopa och vad Ni vill styrka med varje särskilt bevis
6. de omständigheter Ni åberopar till stöd för att prövningstillstånd skall meddelas.

Överklagandet bör vara egenhändigt undertecknat av Er eller Ert ombud.